Leto VI., štev. 139 | Ljubljana, četrtek 18. junija 1925 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta štev. 16/I. — Telefon štev. 72.
Nočna redakcija: od 19. ure naprej v Knaflovi ul. št. 5/I. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Uprava:
Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 56.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 56.
Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 2. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842, - Praha číslo 78.180. Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 17. junija.

Gospoda Pucelj in Prepeluh sta za danes pripravila «manifest» na slovensko ljudstvo, v katerem naznanjata združitev Samostojne kmetske stranke s Slovensko republikansko stranko v «Zvezo slovenskih kmetov, obrtnikov in delavcev». Po naročilu gosp. Puclja je bila objava manifesta v zadnjem hipu ustavljena.

Razlog tega ukrepa nam ni znan. Ko smo manifest prečitali, smo si rekli, da se je gosp. Pucelj morda vendarle še v zadnjem hipu ustrašil propada, v katerega vodi stranko velikega dela slovenskih naprednih kmetov. Ne vemo, če sodimo prav in zelo verjetno je, da gosp. Puclja precenjujemo. A morda je med ostalimi voditelji SKS še mož, ki v zadnjem trenutku spregleda, kam drvi ta stranka, katere eksistenca je bila osnovana na ideji, odtegniti slovenskega kmeta pogubnemu protinarodnemu separatizmu klerikalizma.

Akoravno trdita gg. Pucelj in Prepeluh, da ostaneta obe stranki «samoupravni», gre dejansko **za likvidacijo SKS** in njeno utopitev v novi «Zvezi slovenskih kmetov, obrtnikov in delavcev», s posebnim izvršnim odborom, skupnim glasilom in **enotnim programom.** Iz tega programa je razvidno, da gre predvsem tudi za **likvidacijo glavnih načel**, ki jih je dosedaj zastopala SKS. Pristaši te stranke radi poudarjajo, da se v pogledu na glavne probleme naše mlade države ne razlikujejo od pristašev obeh velikih državotvornih strank. S ponosom naglašajo zasluge SKS za uveljavljenje vidovdanske ustave ter se priznavajo k narodnemu in državnemu edinstvu. Skupaj z demokrati so baš radi tega predmet najljutejših napadov s strani klerikalne stranke. Ves boj na deželi se vrši v tem znamenju. Voditelji SKS so stalno utemeljevali eksistenčno pravico stranke baš z argumentom, da kot baje specifična kmetska politična organizacija lažje drži in širi državno in narodno jugoslovensko misel med podeželskim ljudstvom, nego druge stranke, ki niso stanovske.

G. Pucelj je sedaj z eno potezo svojega peresa razveljavil glavna načela SKS in je pretvoril stranko, katere pristaši so izključno iz vrst slovenskih naprednih in narodnih kmetov v prosto filijalko najnajivnejšega separatizma. Mesto državnega edinstva postavlja sedaj g. Pucelj program slovenske državice v obliki «zakonodajne avtonomije», narodnemu edinstvu se odreka s proglasitvijo Slovencev za poseben narod, ki (hvalabogu!) noče živeti z nobenim narodom v sovraštvu in je zato pripravljen za «bratski sporazum». To je glavna vsebina programa Puceljj-Prepeluhove Zveze, okoli katere so ostala «načela» več ali manj znane vsakdanjosti, ki jih gre dvanajst na ducat. Mi se prav gotovo ne motimo, če trdimo, da je nacijonalni in državnopolitični program «Zveze» naravnost **drzen poskus falzificirati mišljenje slovenskega naprednega kmeta** in speljati velik del našega naprednega podeželskega ljudstva v tabor nasprotnikov naše državne in narodne ideje, torej v isto fronto, v kateri se nahajajo in katero pri nas komandirajo klerikalci.

In to baš v trenutku, ko Radić, veliki mojster separatizma, svojo politiko obrača ravno v **nasprotno smer** in uvidevši, da ga je separatistična politika upropastila presedlava s svojo taktiko na narodno in državno edinstvo, sprejema Vidovdansko ustavo ter se odreka avtonomiji! G. Puceli torej vodi SKS na pot posebnega naroda in državnopravne avtonomije v trenutku, ko jo Radić kot pogubno zapušča! To je v resnici mojsterska poteza.

A da bi politično programatično sebeobglavljenje dobilo tudi v taktičnem oziru svoj dostojni okvir g. Puceli s ponosom naznanja, da je nova «Zveza» že «priznana» od g. Radića kot zavezница ter ves srečen zatrjuje, da je ustvarjena slovensko-hrvatska fronta. Izvedel je torej najnesrečnejšo taktično misel, ki je v danih razmerah mogoča: ustvaritev fronte dveh, ki jo tretji avtomatično smatra kot proti sebi naperjeno.

«Zveza» gg. Puclja in Prepeluha skuša slovenskega naprednega kmeta zaplesti v najopasnejše in že v naprej ponesrečene politične eksperimente in spekulacije, pri katerih ne more biti drugega rezultata nego ta, da se kompromitira pred celim narodom in državo tudi še velik del onih Slovencev, ki so do danes veljali kot zvesti pristaši jugoslovenske ideje. Usoda g. Puclja nas ne zanima, ona se izpolnjuje z neizprosno doslednostjo po zaslugi. Toda za usodo slovenskega ljudstva se čutimo soodgovorne in zato baš v imenu tega ljudstva z vso odločnostjo protestiramo proti brezvestni igri, ki se je uprizorila samo zato, ker meni g. Puceli, da je z «Zvezo» postal šef druge največje stranke (kakšna sebe prevara!) in ker še vedno ni uvidel, da je cela njegova spekulacija z Radićem v temelju zgrešena. Prepričani smo, da bodo slovenski napredni kmetje g. Puclja podučili, da **nikdo nima pravice zapravljati zaklada** narodnega in državnega edinstva, ki so ga tudi oni pripomogli pridobiti in ga tudi oni čuvajo z vso ljubeznijo in vdanostjo do velike ideje naše Jugoslavije. Slovenski napredni kmet, ki je baš radi narodne in državne ideje izpostavljen besnemu sovraštvu klerikalizma, se ne da premamiti z nobenimi klici o kmečki demokraciji, o suverenosti naroda in o delavsko-kmečki vladi, da bi postal nezvest svojim idealom. On je imel Radića za norca, ko ga je slišal deklamirati fraze, ki jih sedaj ponavlja g. Pucelj, o g. Puclju pa se bo glasila sodba še drugače, ker ni vseeno ali Radić deklamira politično-naivnim hrvatskim seljakom ali g. Pucelj politično zavednim slovenskim naprednim kmetom.

Zopetno zasedanje Narodne skupščine

Včerajšnji dan je potekel v pripravah za plenum Narodne skupščine. — Interes za današnjo sejo. — Zadeva anketiranih radičevskih mandatov.

Beograd, 17. junija. p. Dan je potekel v intenzivnem delovanju parlamentarnih odborov, sicer pa brez pomembnejših političnih dogodkov. Dopoldne so se sestali šefi opozicije ter razpravljali o jutrišnjem skupščinskem delu. Min. predsednik Pašić dopoldne ni zapustil stanovanja in je sprejel v svoji vili na Topčideru predsednika verifikacijskega odbora Ninka Perića, s katerim je razpravljal o sklicanju seje verifikacijskega odbora. Opoldne sta se sestala zastopnik ministra pravde dr. Žerjav in notranji minister Boža Maksimović. V političnih krogih se pripisuje temu sestanku posebna važnost, ker se spravlja v zvezo s prihodom šefa oddelka ministrstva pravde dr. Aleksandra Vaića in zagrebškega višjega državnega pravdnika dr. Viktorja Aleksandra.

Zunanji minister dr. Ninčić je danes dopoldne konferiral z ministrom ver Trifunovičem, ki je po tem posvetovanju izjavil novinarjem, da so pri pogajanjih za konkordat v Rimu nastale gotove težkoče radi raznih kompliciranih vprašanj in da bodo pogajanja trajala še precej časa.

Popoldne je bila seja glavnega odbora Davidovićeve stranke, ki se je konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen Ljuba Davidović, za podpredsednika Timotijević in Krstelj, za blagajnika Mihajlović, za tajnika pa Vojislav Vlajić.

Za jutri se je pričakoval povratek kralja v Beograd. Vendar se kralj zadrži v Južni Srbiji vsekakor še par dni. Nato se vrne v Topolo, kjer ostane nekaj časa, nato pa odpotuje v Slovenijo.

Predsednik verifikacijskega odbora dr. Ninko Perić je ponovno izjavil vašemu dopisniku, da radi preobilnega posla ni mogel rešiti vprašanja sklicanja verifikacijskega odbora, dasi je danes bil pri min. predsedniku Pašiću. Zato je nocoj radičevski klub v imenu opozicije poslal vprašanje predsedniku Narodne skupščine pričakujoč, da na jutrišnji seji dobi odgovor, zakaj se nosedaj ni sklical verifikacijski odbor, dasi je vlada obljubila, da bodo radičevski mandati do 27. t. m. verificirani. Za jutrišnjo sejo Narodne skupščine vlada veliko zanimanje, ker je kot druga točka stavljena na dnevni red zahteva ministra pravde dr. Lukinića, da se razprava o obtožbi odgodi, ker se radi težke obolelosti seje ne more udeležiti.

Naš parlament je dobil novo tehnično ureditev. Po zgledu francoskega parlamenta se v skupščinski dvorani montirajo pojačevalni aparati za govore. Postavljenih bo sedem takih aparatov na raznih krajih skupščinske dvorane, ki bodo že jutri ojačevali posamezne govore.

Iz delovanja parlamentarnih odborov

Pretres zakonov o invalidih in osnovnih šolah. — Sodni zakoni se te dni predložijo Narodni skupščini. — Plenarna seja zakonodajnega odbora.

Beograd, 17. junija p. V očigled jutrišnjemu sestanku Narodne skupščine so razni parlamentarni odbori danes posebno intenzivno poslovali pri izdelovanju zakonskih načrtov. Imel je sejo odbor za pretres invalidskega zakona in končal razpravo o petem oddelku, to je glede 86 členov. Ima se rešiti samo še vprašanje invalidskega fonda, prehodnih odredb in rezerviranih členov 9, 42 in 44. Prihodnja seja se skliče pismeno.

Dalje je imel sejo odbor za pretres zakona o osnovnih šolah, ki je enako marljivo nadaljeval delo. Za jutri je sklicana seja sekcije za pretres zakonskega načrta o izpremembi čl. 12 zakona o vojni odškodnini.

Dopoldne je bilo dovršeno in podpisano poročilo sekcije o zakonskem načrtu o ustroju sodišč. S tem so dovršeni vsi trije sodni zakoni, ki so že oddani v tisk. Skupščini bodo predloženi v najkrajšem času ter se bo o njih sklepalo po skrajšanem postopanju.

Ob 10. dopoldne se je sestal plenum zakonodajnega odbora. Poslancem je bil razdeljen tiskani načrt zakona o tisku in načrt zakona o državnih pravdnikih. Predsednik odbora Ljuba Jovanović je izjavil, da bodo ostali zakonski načrti, o katerih so sekcije dovršile razpravo, tiskani in razdeljeni poslancem. Poročevalec večine je prečital za tem poročila sekcij o razpravljanih zakonskih načrtih, nakar je predsednik odredil petminutni odmor, da se doseže sporazum o nadaljnjem delo v odboru. Predsednik Ljuba Jovanović je predlagal, naj se na dnevni red odborove seje postavi zakon o državnih tožiteljih. Prihodnjo sejo skliče pismeno in se bo vršila brzkone že jutri, ako bo to mogoče radi skupščinske seje.

Policija na ženskem zborovanju v Zagrebu

Burna skupščina Udruženja hrvatskih žen. — Policija mora izprazniti dvorano in voditi volitve. — Zmaga frankovske struje.

Zagreb, 17. junija, n. Danes popoldne se je vršilo zelo burno zborovanje udruženja hrvatskih žen. Kakor znano, se v tem udruženju bori med seboj več skupin: eno vodi soproga zagrebškega župana Heinzla, drugo pa gospe Kumičič in Trnski in jo imenujejo frankovsko, dočim je skupina gospe Heinzl bolj radićevsko-zajedničarska. Na zborovanju je nastal tak trušč in tako napeta situacija, da je politični uradnik telefonično zahteval od policijskega ravnatelstva oddelek stražnikov.

V kratkem je dospel okrajni predsednik Stefanović z oddelkom stražnikov in detektivov, ki so s težko mujo potisnili gospe iz dvorane, v kateri bi se imelo vršiti glasovanje za novi odbor. Policija se je nato postavila k vratom dvorane in pustila vstopiti v dvorano k glasovanju samo po dve in dve gospe. Skupina gospe Heinzl se je vzdržala glasovanja, dočim je frankovska lista gospe Kumičič dobila 380 glasov. Nasprotna skupina je izjavila, da tega rezultata ne prizna, ker ne odgovarja pravilom ter je vložila rekurz pri velikem županu.

Priprave za interparlamentarno konferenco v Washingtonu

Beograd, 17. junija. p. Dopoldne je imel svojo sejo interparlamentarni odbor, ki bo stalno zasedal in služil kot podlaga za vse interparlamentarne mednarodne konference, na katerih bo zastopana naša država. Odbor se je razdelil na tri podsekcije in sicer na politično, gospodarsko-finančno in pravno, ki imajo pripravljati gradivo za vse naše delegacije. V politični sekciji so poleg zunanjega ministra dr. Ninčiča poslanci Ljuba Jovanović, Voja Marinković, dr. Vasa Jovanović, dr. Laza Marković, Ljuba Nešić, dr. Ante Trumbić, Salih Baljić in Joca Jovanović. V pravni sekciji so dr. Momčilo Ninčić, dr. Ninko Perić, Krsta Marić, dr. Ladislav Polić, Velja Popović in dr. Kosta Kumanudi. V gospodarsko - finančni sekciji so: dr. Velizar Janković, Andra Stanić, dr. Dragutin Kojić, dr. Ljuba Popović, dr. Aleksander Savić, Mirko Komnenović, dr. Ivan Krajač, dr. Miloš Radosavljević in dr. Mehmed Spaho. Odbor, oziroma njegove podsekcije so nadaljevale svoje delo popoldne in se bavijo s pripravljanjem gradiva za interparlamentarno konferenco, ki se bo vršila meseca oktobra v Washingtonu.

Novi odbor bančnega udruženja

Zagreb, 17. junija n. Danes popoldne je bilo tukaj zborovanje Udruženja bank iz Hrvatske, Slovenije, Vojvodine in Bosne, ki pripadajo k centrali v Zagrebu. Z vzklikom je bil izvoljen za predsednika dosedanji predsednik dr. Juraj Vrbanič iz Zagreba, za podpredsednika pa dr. Karl Triller iz Ljubljane, dočim so bili v odbor izvoljeni: Milivoj Crnadak, Josip Cvjetko, K. Živanović, Franjo Hrustič, vsi iz Zagreba, dr. Katović iz Novega Sada in V. Perković iz Sarajeva.

Praktični Madžari

Budimpešta, 17. junija. p. Tu je dan na licitacijo avtomobil, v katerem sta bila leta 1914. v Sarajevu ustreljena nadvojvoda Fran Ferdinand Habsburški in njegova soproga Sofija Hohenberg. Izklicna cena je 700 dolarjev.

Nervozno pričakovanje objave francoske note

Kombinacije berlinskih in pariških listov. — Pričakujejo se dolgotrajna pogajanja.

Berlin, 17. junija. z. Francoski odgovor na nemško garancijsko ponudbo bo objavljen jutri. Nekateri listi objavljajo sicer že sedaj vsebino note in se sklicujejo na diplomatične kroge, vendar pa so to gole kombinacije, ker niti nemška, niti francoska in angleška vlada nočejo dati prav nikakih podatkov. Zato se smatra, da so tudi podatki, ki jih v senzacijonalnih oblikah objavljajo pariški listi, le kombinacije.

Nota je sestavljena v francoščini in obsega pet s strojem pisanih strani. Po francoskih zatrdilih je sestavljena v uljudnem prijateljskem tonu, tako da bo omogočila nemški vladi, da začne na njeni podlagi direktna pogajanja s Parizom in Londonom.

Računati je treba, da bodo pogajanja trajala več mesecev, tako da pred jesenjo ni pričakovati odločitve.

Pariz, 17. junija. r. V tukajšnjih krogih se pričakuje nemški odgovor na Briandovo noto šele po 4 ali 5 tednih. Smatrajo, da bo nemška vlada sprejela noto kot podlago za pogajanja.

STALIŠČE ITALIJE.

Pariz, 16. junija. r. Listi poročajo, da je odgovor italijanske vlade glede varnostnega pakta došel včeraj dopoldne v Quai d' Orsay. Italijanska vlada izjavlja, da načelno odobrava dogovor za jamstvo varnosti in miru, kakor je tudi že prej odobravala smernice ženevskega protokola za mirno rešitev mednarodnih spornih vprašanj. V sedanjem slučaju pa gre šele za otvoritev pogajanj, pri čemer še ni dovolj jasno označeno stališče posameznih držav, ki naj sodelujejo pri paktu, in je tudi še negotovo, kakšno stališče bo zavzela nemška vlada glede francoske note. Zato bo italijanska vlada z odločitvijo za enkrat počakala, da se pogajanja dejanjsko prično.

Koalicijska vlada v Belgiji

V novem kabinetu Pouillet so zastopane vse stranke. — Po izvedbi omenjenega delovnega programa se vrše nove volitve

Bruselj, 17. junija k. Kabinet je sestavljen nastopno:

Predsedstvo in gospodarske zadeve: Pouillet,
zunanje zadeve: Vandervelde,
notranje zadeve: Rolin-Jacquemin,
narodna obramba: general Kestens,
poljedelstvo: Van de Vyvere.

Generalni svet socialistične stranke je s 40 proti 26 glasovom odobril sestavo kabineta.

Pariz, 17. junija k. Demokratične skupine so pregovorile Tschoffena, da vstopi v vlado. Belgijski vrhovni komisar v Porenju Bouilob - Jacquemin in ravnatelj Narodne banke Janssen sta bila pozvana, naj kot zastopnika liberalne stranke vstopita v kabinet. Poleg njih so v kabinetu Hymans (umetnost), Janssen (finance), Anzeele (železnice), Lepoule (javna dela), Carten (kolonije), Wauters (industrija in dela).

Bruselj, 17. junija z. Nova vlada je formalno sestavljena iz koalicije socijalistov in levega krila katoliške stranke. Liberalci so iz taktičnih razlogov odklonili oficijelno sodelovanje, poslali pa so v kabinet vendar dva svoja zaupnika, ki sicer nista poslanca, a vendar odlična pristaša liberalne stranke. Tako bo imela vlada, čeprav ji nasprotuje del klerikalcev, močno moralno oporo in bo lahko izvedla svoj program, ki pa je strogo poslovnega značaja. Računajo, da bo izvršen tekom enega leta, nakar se bodo vršile nove volitve, ki naj končno razčistijo politično situacijo.

Večina aventinske opozicije proti povratku v parlament

Vse večje frakcije so odklonile predlog za opustitev abstinence in zopetno udeležbo pri parlamentarnem delu.

Rim, 17. junija. a. Po dosedanjih sklepih posameznih skupin aventinske opozicije postaja jasno, da se aventiska opozicija še ne bo udeležila prihodnega parlamentarnega zasedanja. Od obeh demokratskih skupin se je Amendolova odločno izrekla proti sodelovanju v parlamentu, dočim se je Cesarova skupina (democratici sociali) izrekla za zopetni prihod v parlament. Na sestanku popolarov je bilo s 25 proti 20 glasom sklenjeno, da ne gredo v parlament. Tudi socijalistični unitarci so se s 15 proti 7 glasovi izrekli za abstinenco. Maksimalisti so bili soglasno proti sodelovanju v parlamentu, ravno tako republikanci. Končna odločitev bo padla na plenarnem sestanku vseh opozicijonalnih strank, ki pa ne more biti drugačna, kakor je bilo sklenjeno v posameznih skupinah.

Poljsko-nemška carinska vojna

Breslau, 17. junija. s. Ker ni bila sklenjena trgovinska pogodba med Nemčijo in Poljsko, je zgornje - šlezijska meja od včeraj za izvoz iz Poljske zaprta. Obstoji bojazen, da bo izpad premogovnega kontingenta, ki se je dosedaj mogel uvoziti brez carine v Nemčijo, povzročil katastrofo gornje - šlezijske industrije. Nekatere industrije so že v zelo težkem položaju. Število rudarjev se je od 160.000 v letu 1923. znižalo na 90.000. Pričakuje se, da bo ustavilo svoj obrat več rudnikov. Kakor se govori, bo poljska vlada stavila nove predloge, po katerih bi se sklenil trgovinski provizorij med Nemčijo in Poljsko.

Varšava, 17. junija. r. Premogovni sindikat v poljski Zg. Šleziji je sklenil, da zniža produkcijo na 43 odst., to je na 19 milijonov ton. Ta sklep je posledica ustavitve izvoza premoga v Nemčijo.

Nova akcija madžarskih legitimistov

Budimpešta, 17. junija. z. Madžarski legitimisti pripravljajo za prihodnjo nedeljo veliko manifestacijo, ki naj tvori uvod v novo akcijo monarhistov. Poskusili bodo ob tej priliki strniti v enotno fronto vse legitimistične frakcije, ki se sedaj med seboj pobijajo. Grof Szigray bo poročal o svojem obisku v Lequeitu pri razkraljici Ziti. Horthyjevi pristaši pripravljajo za isti dan velike manifestacije za Horthyja, tako da se je bati spopadov.

Političen umor v Palestini

Pariz, 17. junija. a. Listi javljajo iz Jeruzalema, da je bil židovski guverner palestinskega okrožja Abrahamson v Hebronu umorjen. Napadalec, ki je ustrelil nanj iz samokresa, je pobegnil. Govori se, da je ta napad nadaljevanje arabske odporne akcije proti cionistični okupaciji Palestine.

Rešilna ekspedicija za Amundsena

Boston, 17. junija k. Ekspedicija Mac Millana je odšla na krovu dveh parobrodov, na katerih so tri letala, proti arktičnemu polarskemu ozemlju.

Newyork, 17. junija k. Mac Millan je danes nastopil svoje potovanje na severni tečaj.

Kitajski nemiri

Peking, 17. junija. r. Ker se prva splošna stavka ni pokazala kot zadosti uspešna, se pripravlja za 28. t. m. nova splošna stavka, ki naj bi trajala en dan. Nadalje je bilo sklenjeno, naj se v vsej državi pobira od vseh nastavljencev 10 odst. davek na plače za podpiranje stavkujočih v Šangaju. Med inozemci v Šangaju se opaža nesigurnost in enotna fronta se je oslabila zlasti radi tega, ker se mnogi inozemci pod ameriškim vodstvom zavzemajo za to, da se priznajo Kitajcem gotove koncesije in da se naj ugodi njihovim manjšim zahtevam. V nasprotju s to skupino so intransigenti pod vodstvom Anglije, ki so proti vsakemu popuščanju. Značilno je tudi stališče misijonarjev, ki kažejo simpatije za Kitajce in odkrito izjavljajo, da je krivda na strani tujcev. Za stavkujoče prihajajo denarne vsote od vseh strani, deloma iz Kitajske, deloma iz Rusije. Dijaki so pozvali predsednika, naj prekine diplomatske zveze z Anglijo.

Francosko-španska konferenca o Maroku

Madrid, 17. junija. a. Danes se je pričela francosko-španska konferenca, glede postopanja v Maroku. Francijo zastopa francoski poslanik, španski direktorij pa je dal popolno pooblastilo za ta pogajanja generalu Jordiani.

Bela Kun v Italiji?

Trst, 17. junija. a. Današnja «Sera» poroča iz Verone, da se je danes peljal skozi Verono bivši predsednik madžarske republike Bela Kun.

Manifest gg. Puclja in Prepeluha

SKS naj likvidira svoj programter se postavi v službo plemenskega separatizma.

Ljubljana, 17. januarja.

Danes bi imel biti objavljen poseben manifest gg. Puclja in Prepeluha o združitvi SKS in SRS v novo «Zvezo slovenskih kmetov, obrtnikov in delavcev». Objava manifesta ki je bil že tiskan, je bila v zadnjem hipu **ustavljena**, del naklade uničen, «Kmetijski list», ki bi imel danes iziti z manifestom na čelu, pa je bil zadržan. Kaj je dalo povod temu ukrepu, se ne vé. Izgleda, da so se v zadnjem hipu v vodstvu SKS pojavili tehtni pomisleki.

Manifest, ki je naslovljen «Vsemu slovenskemu ljudstvu», navaja uvodoma historijat pogajanj med gg. Pucljem in Prepeluhom ter proglaša, da sta Samostojna kmetska stranka in Slovenska republikanska stranka ki sicer ostaneta «samoupravni», sklenili ustvariti «Zvezo slovenskih kmetov, obrtnikov in delavcev». Na čelu te «Zveze» stoji izvršni odbor, Zveza dobi skupno glasilo. Kot namen Zveze se označuje pojačanje obeh tvorečih jo skupin, ki bi, ako seštejeta svoje glasove, predstavljali v Sloveniji, drugo najmočnejšo politično skupino in pa dati razcepljenim podeželskim vrstam «enotno politično miselnost».

Program Zveze proglaša, da smo Slovenci kmečki in delavski narod, za katerega zahteva zakonodajno samoupravo na njegovem področju. Slovenski narod bodi izvor in nosilec politične moči, ker je suveren. Sledijo nato zahteve stanovskega, socijalnega in gospodarskega značaja. Slovenija je po ogromni večini kmečka, nekoliko tudi obrtniška in delavska. Zato naj bo zakonodajna in upravna organizacija v skladu z interesi tega prebivalstva. Industrija in prometna sredstva naj stopnjevaje prehajajo v last celokupne družbe, oziroma zadrug. Izobraženci se morajo prilagoditi kmetom obrtnikom in delavcem in naj bodo v službi naroda, ne pa narod predmet njihovega izkoriščanja in špekulacije.

V socijalnem pogledu velja načelo: vsakdo imej pravico do vseh sadov in polne vrednosti svojega dela in pridnosti. Državni, cerkveni in veleposestniški gozdovi naj preidejo v last delavnega ljudstva. Izvede naj se agrarna reforma po načelu: zemlja bodi last tistega, ki jo obdeluje. Trgovina bodi prosta.

V kulturnem oziru je «Zveza» svobodoljubna. Odklanja sodelovanje s takimi političnimi ali socijalnimi skupinami, ki so podvržene tujim vplivom in vodstvom. Današnja politična uprava je nesposobna. Na njeno mesto naj stopi gospodarska in kulturna uprava, ki jo vodijo voljeni zastopniki.

Slovenci smo mal kmečki narod, zato je v njihovem interesu, da ne žive z nobenim narodom v sovraštvu. «Zveza» želi bratskega sodelovanja s hrvatskim in srbskim ljudstvom. Manifest poudarja, da je «Zveza» že dobila priznanje Radićeve stranke, s katero je stopila v politično zvezo.

Gg. Prepeluh in Pucelj končno konštatirata, da je dosedanja politika slovenskih separatistov, odnosno klerikalcev rodila razne neuspehe, in sicer radi nesposobnih **voditeljev**, katere obtožujeta, da so l. 1918. izročili Slovenijo brez vsakega pridržka državnemu političnemu centralizmu. Obeta, da bo njuna «Zveza» skupno z radićevci izvojevala suverenost naroda, enakopravnost, sporazum, kmečko demokracijo in kmečko delavsko vlado.

Manifest je datiran z dne 25. maja 1925. Poleg gg. Prepeluha in Puclja sta ga podpisala načelnik SKS Ivan Pipan in radićevski poslanec A. Kelemina, ki z gosp. Pucljem vodi izvršni odbor Zveze.

Radićevci v slepi ulici

Obupna poslanica «Jutarnjega lista».

Zagreb, 17. junija.

Radićevcem počasi dere voda v grlo. Sporazuma ni, stranka se razkraja. A oni pristaši, ki še vztrajajo v njej, pričenjajo izgubljati vero, da bo radićevsko parlamentarno zastopstvo «one v Beogradu nasamarilo», ter se obračajo v skepso, da bodo ravno radikali prevarili radićevce. V tem zloslutnem prepričanju jih podkreplja tudi neradićevsko opozicijsko novinstvo, posebno zajedničarsko in klerikalno, s komentiranjem nedavnega članka v radikalski «Samoupravi», ki je jasno povedala: da mora HSS na način, kakor se to dela, izdelati svoj **novi politični program** v skladu z danimi deklaracijami svojega vodstva, ta program **sprovesti** v svoje organizacije — ter precizno in jasno odrediti svoje politično stališče, na osnovi katerega bi se z njo mogle sklepati **resne** kombinacije (ki jih doslej torej sploh ni bilo, op. ur.)

Vse to je zadnje dni povzročilo med radićevci tako depresijo, da današnji «Jutarnji list» kot dnevni oficiozus H(R)SS napolnjuje celo stran z dolgim člankom, pisanim v stilu «naročite strane» (Štefana Radića). Sama tolažba z enim samim motivom: «Radikali nas ne bodo prevarili, enostavno za to ne, ker nas ne morejo prevariti!»

Ako radikali odklonijo sodelovanje z HSS, modruje «Jutarnji list», tedaj s tem samo dokažejo, da je kraljevina SHS po njihovem mišljenju samo firma, v stvari pa srbska država, v kateri imajo Hrvati in Slovenci samo položaj narodnih manjšin; in ako radikale vodijo te misli pri akciji aranžmana s HSS, tedaj ne bodo prevarili Hrvatov, temveč Srbe. Kajti v tem slučaju dobijo Hrvati popolno upravičenje, da se strnejo v eno enotno hrvatsko stranko (čujmo!) in da se prično najostreje boriti ne proti državi in **ne** za svojo posebno državo, **ne** za federacijo in tudi **ne** za avtonomijo, marveč proti grotesknemu pojmovanju narodnega in državnega edinstva. Ustvari se hrvatska državotvorna fronta proti radikalom. S tem bi hrvatsko vprašanje stopilo v novo fazo, kjer bi vsak Hrvat vedel, da mu je mesto v hrvatski stranki, ki ne zahteva ničesar drugega, kakor udejstvitev enakosti Srbov in Hrvatov, zajamčene v ustavi. Radikali so zatorej na razpotju in oni morajo izbirati, ali hočejo sodelovanje z večino Hrvatov, ali pa da prevzamejo nase odgovornost za otvoritev nove faze hrvatskega vprašanja, v kateri bodo ne samo vsi Hrvati združeni v eni stranki, marveč bodo ob njih stali tudi klerikalci in muslimani in davidovićevci . . .

Mizerna tolažba, mizeren ultimat! Radićevci torej sami priznavajo, da je vsa njihova separatistična in pasivna politika vodila edino v to smer, da spravi hrvatsko ljudstvo na nivo narodnostne manjšine, kar analogno velja tudi za naše klerikalce. Danes se žurijo, da storijo naglo remeduro, ki si jo zamišljajo edino s tem, da se pririnejo v vlado, ter na naglo roko izposlujejo, kar so tekom šestih jalovih let grobo zanemarili. Toda ljudstvo, seljaško in bistro sodeče ljudstvo je medtem že začelo ubirati drugo pot ter si samo iskati sporazuma in poti k popolni enakopravnosti s tem, da se priključuje onim strankam, ki vsa leta po ujedinjenju zastavljajo nadčloveške sile, da v borbi proti separatizmu in nagodbenjaštvu priborijo Hrvatom in Slovencem vse svoboščine, vse plodove enakopravnosti. Naj izvolijo gospodje radićevci nazaj v opozicijski blok, naj sedejo zopet na en stol, da ne zdrknejo med oba, naj snujejo svojo enotno «hrvatsko državotvorno fronto», o kateri že dolgo prepričujejo svet, da jo že imajo! Naj samo oznanjajo, kakor to pompozno razodeva «Jutarnji list» na koncu svojega članka, da «Štefan Radić v vsakem slučaju obdrži popolno zaupanje Hrvatov» — vsaka njihova gesta, vsaka njihova v državopravne fraze zavita samotolažba bo le še jasneje dokazala, da so radićevci z vso svojo neiskrenostjo in z vsemi svojimi demagoškimi spekulacijami zlezli v slepo ulico, iz katere zanje ne bo srečnega izhoda.

Kitajska sfinga

Nemir na Kitajskem narašča in velesile se vznemirjajo vedno bolj, boječ se, da se razraste v one dimenzije, kakor pred petindvajsetimi leti boksarski upor. Doslej se poroča predvsem o kravalih v velikih primorskih mestih in v Pekingu, to je v onih krajih, kjer je morala Kitajska o priliki boksarskega upora, deloma že poprej, koncedirati tujcem zelo velike privilegije, tako n. pr. eksteritorijalnost, vzdrževanje posebnih posadk in policije, itd. Saj je baš dejstvo, da je angleška policija streljala na kitajske demonstrante, ki so vdrli v britanski del Šangaja in tam ogrožali življenje in imetje Evropejcev, sprožilo nasprotje do tujcev do take izredne srditosti.

Že dozdaj je prišlo na več krajih do hudih prestopkov proti mednarodnemu pravu; kot žrtve kitajske ksenofobije so padli že razni tuji podaniki; doslej je to ugotovljeno glede Japoncev, a ni dvoma, da se bo zaznalo tudi o žrtvah med Amerikanci in zlasti Angleži, zoper katere se osobito obrača sovraštvo Kitajcev. Te vrste incidenti imajo vedno za posledice diplomatske zapletljaje.

Ti so se že pričeli. Baš sedaj pa nastane najvažnejše vprašanje, od katerega razrešitve je odvisen nadaljni potek kitajskih nemirov in njih internacijonalni značaj. Ako bi kitajska vlada obžalovala dogodke, privolila eventualno v kake mednarodne komisije, ki naj dožene podrobnosti spopadov in ugotovijo obseg odgovornosti, ako nadalje prevzame obveznost za povračilo povzročene škode in da na ta način zadoščenje v zahtevani meri, tedaj bi se mogla stvar spraviti z dnevnega reda razmeroma brzo.

Toda to bi bil najugodnejši slučaj. V resnici je stvar mnogo bolj komplicirana. Iz dosedanjih diplomatskih pogajanj, ki so se radi krvavih dogodkov razpletla med pekinško vlado in posameznimi velesilami, je razvidno, da v Pekingu postopajo s precej izrazitim in očitnim soglašanjem s tujcem sovražnimi pojavi. Morda je baš v tem glavni vzrok, da se nemiri vedno bolj širijo, bodisi da jih pekinska vlada inspirira ali pa da s svojimi tihimi simpatijami nacijonalistom daje večjega poguma. Postopanje pekinške vlade bi moglo zelo komplicirati položaj v Kini. Toda po drugi strani pa bi moglo baš to postopanje povzročiti v Kitajski sami nepričakovane preokrete. Na slednje vsaj kažejo sledeči pojavi.

Pokazalo se je, da igrajo pri nemirih zelo veliko ulogo ruski boljševiki. Naj je že prvi nemir izbruhnil brez ruske inicijative ali po ruski volji, — toliko je gotovo, da sedaj boljševiki z vso silo pospešujejo ksenofobsko akcijo. Znano je, da so boljševiki v Rusiji šolali veliko število mladih Kitajcev v komunistično - revolucijonarnih šolah, z namenom, da jih izšolane pošljejo na posel v kitajsko domovino. Da ti komunistični učenci sedaj ne bodo mirovali, je evidentno. Dalje: Znano je, da je stranka pokojnega dr. Sunjatsena v polni meri prevzela komunistični program, da ga realizira v Kitajski. In Sunjatsenovi vojski pripadajo one čete, ki so te dni zavzele Kanton in tam povzročile med svojimi kitajskimi političnimi nasprotniki, ne le med tujci, divje masakre. Ti nasprotniki pa so vojska province Junan, — s čemer je povedano, da imamo danes v Kinj še vedno ljuta nasprotstva med domačimi strankami in generali. Ali ne le v Kantonu, tudi drugje se kažejo ta notranja nasprotstva.

Vodja pekinške vlade je Fengjusiang, oni znameniti general, ki je lani izdal Vupejfuja, svojega šefa in tekmeca Čangtsolina, mu izneveril vojsko v Pekingu in tako povzročil konec državljanske vojne med Pekingom in Mukdenom. Fengjusiang, ki obrača pozornost nase tudi, ker je krščanske vere, je pokazal precej očitno svoje simpatije do boljševiške Rusije in tudi ne prikriva svojega nasprotstva do Evropejcev; postopanje pekinške vlade napram velesilam je v nemajhni meri njegovo delo. Toda baš zadnji čas se veča nasprotje med Fengjusiangom in Čangtsolinom in znano je, da slednji naglaša, da nikakor ne odobrava ksenofobskega gibanja med Kitajci. Razmerje med pekinško vlado in Čangtsolinom sploh tudi poprej ni bilo urejeno, in med obema je obstojalo ves čas od poraza Vupejfuja dalje tiho nasprotje, ki se ni odstranilo. Čangtsolin je edini general v Kini, ki bi mogel postati nevaren tekmec pekinški vladi, ker razpolaga še vedno z močno, dobro disciplinirano armado. Moglo bi se zgoditi, da bi se Čangtsolin postavil zoper protituisko gonjo ali da bi jo vsaj izrabil in razširil svojo moč na škodo pekinške vlade. V tem pogledu presenečenja niso izključena in ni nemogoče, da se kakor v Kantonu meščanska vojna razplamti tudi na severu, kjer ima Čangtsolin svoje trdne pozicije.

Dosedaj pa prevladuje še vedno ksenofobsko gibanje in razen v Kantonu so ostala notranjepolitična nasprotstva podrejenega pomena. Ali ne da se še reči, kako se bo kitajski pokret razvil v bodoče in če bo obdržal svojo proti tujcem naperjeno smer.

Politične beležke

+ **Minister dr. Žerjav in slovenski kateheti.** Na seji gospodarsko - finančnega odbora v finančnem ministrstvu — pazite, to reč poroča «Slovenec»! — se je pred vrati zglasila deputacija treh klerikalnih poslancev, ki so prišli zahtevat izplačilo zaostalih honorarjev slovenskim katehetom. Ker jih finančni minister sredi seje ni utegnil takoj sprejeti, jo je dr. Hohnjec primahal naravnost (oziroma «kratkomalo») v sobo ter zahteval izplačilo. Dr. Žerjav, ki je bil na seji navzoč — pazite, ta je «Slovenčeva»! — pa se je cinično nasmihal in dejal: «Jaz ne bi nič dal katehetom. Oni priznavajo samo rimskega papeža, ne pa državne oblasti». Ker se nam je ta izjava zdela bolj «Slovenčeva» kakor dr. Žerjavova, je včeraj še naš dopisnik korakal v ministrstvo in dognal, da je dr. Žerjav izjavil dr. Hohnjecu: «Bilo bi dobro, če bi vi katehetom rekli, naj ne govore, da ni treba priznavati državne šolske oblasti, nego samo cerkveno oblast!» Tako, to se sliši drugače in prav. G. Hohnjec se je izgovarjal, da v **mariborski** škofiji takih katehetov ni. Seveda je tudi **grda laž**, (kaj hočete, škofov list!), da je dr. Žerjav nasprotnik izplačila. Obratno se je baš on opetovano zavzel za to, da finančno ministrstvo brez odloga izvrši svojo dolžnost tudi napram katehetom. Klerikalec se zlaže, kadar zine.

+ **Zanimiva informacija.** «Slovenec» ima včasi tako dobre zveze z radićevskimi poslanci, da dozna od njih tudi tisto, kar njim ni po volji, kar pa njemu pride prav. Tako tudi včeraj objavlja izjavo «uglednega» radićevskega poslanca, ki ne verjame v sporazum s Pašićem sploh meni, da je delo za sporazum pretežko in prenaporno. Ugledni poslanec je po vseh dosedanjih rezultatih (ki jih je notabene «Slovenec» sproti označeval za ekspresno napredovanje «sporazuma») prepričan, da gospod Pašić čaka na volitve v oblastne skupščine samo zato, da med ljudstvom napravi razpoloženje proti HSS in da radićevce na vsak način oslabi. Zato ugledni poslanec tudi ne veruje v ustvarjenje koalicije HSS z radikali, ki bi — po njegovih lastnih besedah — pomenila le razdelitev oblasti in morda omogočila HSS, da svoje organizacije razširi, česar pa gospod Pašić noče . . . To utegne biti točno, zato pa pravimo, da je izjava «uglednega» gospoda radićevca, dasi v nasprotju z večino «optimističnim» razpoloženjem Štefana in Pavla Radića posebno črno gleda, prav zanimiva ter za «Slovenčevo» novo poročanje o sporazumu dovoli značilna.

+ **Mišljenje dr. Supila o koaliciji RR.** Z velikanskim zadoščenjem objavljajo blokaški listi (naravno s «Slovencem» vred) poročila, da se v Beogradu mudita zagrebški radikal dr. Peleš in sušaški dr. Gjivo Supilo. Baje tožita samostojne demokrate, kar jima je na prosto dano, pri posameznih radikalskih politikih. Za nas je ipak najmerodajnejši članek dr. Gjiva Supila, ki ga priobčuje v «Samoupravi» in kjer osobito poudarja: «Dokler je še povsem neproverjena stalnost evolucije Hrvatske seljačke stranke, še več, dokler obstojajo tudi one velemožne okolnosti, ki silno slabijo moralno vrednost te evolucije, bi bilo vrlo neoprezno in bi morda celo utegnilo postati fatalno, da se s to stranko vodijo kaka obvezna pogajanja, posebno še, če bi se sklenilo, da bi ta stranka prišla v vlado». Ob zaključku pa pravi gospod Supilo: **«Ne preostaja ničesar drugega kakor obdržati sedanjo situacijo v vladi in parlamentu!»** Nadaljnje komentarje naj pišejo blokaški listi, mi se z gornjim strinjamo navzlic «tožbam» in «pritožbam».

Iz demokratske stranke

Delo SDS v mariborski oblasti

V soboto 13. junija se je *v Šmartnem ob Paki* ustanovila nova krajevna organizacija SDS. Sestanek v prostorih g. Goričnika je bil vkljub slabemu vremenu lepo obiskan in se je po poročilu delegata oblastne organizacije razvila živahna debata. Ustanovitev organizacije je bila soglasno sklenjena ter se je izvolil tudi odbor pod predsedstvom stare korenine g. Valentina Vebra.

V *nedeljo 14. junija* je bil občni zbor srezke organizacije v *Slovenjgradcu* ob lepi udeležbi delegatov iz celega sreza. Konstituiral se je novi srezki odbor pod predsedstvom g. ravnatelja Šentjurca. O razmerah v srezu se je razvila obširna in zanimiva debata. — Istega dne se je vršil občni zbor krajevne organizacije v *Zrkovcih*, kjer je zastopal oblastno organizacijo predsednik srezke organizacije za Maribor desni breg, g. Kejžar. Izvolil se je nov odbor pod predsedstvom našega vrlega župana g. Sela.

V *četrtek 18. junija* sestanek v *Lajteršpergu* in ustanovitev organizacije.

V *soboto 20. junija* ob 3. popoldne *seja oblastnega načelstva* v mali dvorani Narodnega doma, ob 7. zvečer *občni zbor srezke organizacije za Maribor levi breg*, ob 8. zvečer *občni zbor oblastne organizacije* v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Višina invalidskih pokojnin in podpor

Predlog finančnega ministra o finančnem razporedu invalidskega zakona

Beograd, 17. junija. r. Finančni minister dr. Stojadinović je predložil članom invalidskega odbora v proučitev naslednji finančni razpored invalidskega zakona:

I. *Osebni invalidi:* 1. Lahki invalidi 20 do 40 odst. nesposobnosti po 480 Din (48.000 invalidov) skupaj 25,040.000 Din. 2. Težki invalidi 50 do 70 odst. nesposobnosti po 1440 Din (17.000 invalidov) 24,480.000 Din. 3. Polni invalidi 8 do 100 odst. po 2400 Din (7000 invalidov) 16,800.000 Din. 4. Pretežki invalidi nad 100 odst. nesposobnosti po 3600 in 4300 Din letno (650 invalidov) 5,460.000 Din. Doklade: za kaplarje 5 odst., skupno 500.000 Din, za podnarednike 15 odst. (260 invalidov) po 260 Din, skupno 501.000 Din, za narednike 25 odst. (1360 invalidov) po 360 Din 489.600 Din, za nižje oficirje (808 invalidov) 3400 Din 2,747.200 Din, za višje oficirje (252 invalidov) po 4600 Din 1,159.200 Din, za obveznike uradniškega čina (1000 invalidov) po 3000 Din, 3,000.000 Din. Povečanje pokojnin oficirjem 1,639.000 Din, za osebne invalide vsega skupaj torej 79 milijonov 875 tisoč Din.

II. *Družine:* vdove padlih vojakov (1100, povprečno z dvema otrokoma) po 1800 Din 198,000.000 Din, vdove padlih oficirjev in obveznikov uradniškega čina (2000) po 5500 Din 11,000.000 Din, sirote (brez očeta in matere, 24.000 otrok povprečno v 12.000 družinah) po 1360 Din 18,720.000 Din. Bratje, sestre ter roditelji (18.000, do 9000 družin) po 800 Din po čl. 30. 7,200.000 Din, otroci osebnih invalidov in žene (180.000 oseb) 43.200.000 Din. Skupaj 278,120.000 Din

III. *Razne vrste podpore:* 1. Proteze 6 milijonov Din. 2. Zdravljenje 4 milijone Din. 3. Strokovni pouk 26 milijonov Din. 4. Podpore 7 milijonov Din. 5. Voznina 3 milijone Din. 6. Pogrebni stroški 1 milijon Din. Skupaj 47 milijonov Din.

Vsi izdatki skupno so proračunani na 404,096.000 Din. Razen tega se določa za prva tri leta dotacija narodnemu invalidskemu fondu radi odstopa invalidnine po 20 milijonov Din letno. V proračunu ni določena razlika za napredovanje v višje čine in za pokojnine vdovam padlih oficirjev in uradnikov. Všteti tudi niso zaposleni reducirani in ostali odkupni invalidi (okoli 15 tisoč invalidov).

O tem predlogu finančnega ministra parlamentarni odbor še ni definitvno sklepal.

Dopisi

DEV. MAR. V POLJU. Kakor da jih je pičil gad, je zbodlo naše špekulante ali voditelje v «Zvezi papirniškega delavstva», ko smo jih odločno pozvali v «Jutru», naj vrnejo izstopivšim članom vplačane zneske v «Štrajkujoči fond», ki so ga ustanovili v nasprotju z društvenimi pravili in zakonom o zaščiti države. Da voditeljem pri «Zvezi» ni zaupati in verjeti, smo sicer vedeli, da bi pa svoje obljube, javno dane delavcem, ne držali, jim dosedaj še nismo pripisovali. Hud trn v peti jim je sedaj dejstvo, da se ustanavlja v Vevčah «Samostojna Unija», ki hoče okrog sebe zbrati zavedni del delavstva, ga ščititi pred izkoriščanjem in skrbeti za njegovo socijalno dobrobit. V «Pravici» je našel neki dični «lažljub» prostor, da je svojo jezo odložil v njemu lastni obliki, ki jo niti najbolj naivni delavci ne morejo smatrati za drugo, kakor za prazno blebetanje. Ne bi na to budalost reagirali, ker se pa zaletava v g. inž. Ženka, da on ustanavlja strok. org. Unijo, moramo odločno pribiti, da g. inž. ni v prav nikaki zvezi s to ustanovitvijo. Ta dopis v «Pravici», bi lahko vse delavce poučil, da voditelji «Kukavičnega gnezda» nimajo prav nobene volje in ne zmožnosti, da bi kaj storili za delavca. Njihov edini namen je, hujskati delavce med delavnim časom. Nam je tudi to prav. Ako se bo tako hujskanje še dalje gojilo, bo vsaj zavedni del delavstva uvidel, da zanj ni mesta v «kukavičnem gnezdu» in olajšano nam bo delo za združenje vseh, ki mislijo pošteno, v organizaciji, ki bo delavstvu v korist, čast in ponos.

KOMENDA. Kamniško sokolsko okrožje je priredilo v nedeljo dne 14. junija v Komendi okrožni pešiziet, s katerim je bila **združena javna telovadba** in ljudska **veselica** s sodelovanjem kamniške mestne godbe. Vsa društva okrožja so se zbrala ob pol 3. uri popoldne v vasi Moste, nakar se je vršil pohod z godbo na čelu v Kapljovas, kjer se je sprevod ustavil pri br. F. Vodetu in se izvršili pozdravi na zbrano članstvo. Slavoloki, postavljeni v počast došlim bratom, sestram, naraščaju in ljubiteljem Sokolstva, nad njimi vihrajoče državne in narodne trobojnice ter gromki zvoki godbe so vzbudili tudi tukajšnjega župnika g. V. Bernika, da je dal pritrkavati, ne mogoče v čast naši sveti sokolski ideji, temveč zato, da bi se manj slišala godba in ne bi privabila ljudi na naš veselični prostor. Za ta korak se g. župniku zahvaljujemo, kajti veliko bolj veličasten je bil vtis, ko se je med gromkimi Zdravo - klici in sviranjem godbe slišalo zvonenje čez širno plan kot mogočen klic ljudem, naj prihitijo v naše okrilje. G. župnik, ostanite nam tako naklonjeni še nadalje in videli boste, da bo v kratkem tudi na komenških tleh zmagala ideja svobode in Sokolstva.

VRHNIKA. Vse brez razlike strank vabimo na občni zbor Sam. dem. stranke, na katerem bo predaval g. centralni tajnik dr. Rapé o novih zakonih o kmetijskih in obrtniških kreditih ter o izenačenju davkov. Vrši se v soboto dne 20. junija ob pol 8. uri zvečer pri «Mantovi». — V nedeljo dne 21. junija predava dr. Rapé o isti snovi v Podlipi po maši in v Beukah ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor kr. org. SDS na Vrhniki.

SV. PAVEL PRI PREBOLDU. Preteklo nedeljo se je vršil v Sv. Pavlu pri Preboldu orlovski tabor. Udeležili so se ga tudi Orli iz Griž. Ko so se pozno ponoči razgrajajoč in kričaje peljali skozi vas Sv. Lovrenc so tudi zapeli: Pojd'no sem, pojd'no sem, da te malo požgačkam! Duhovito, kaj ne? Radovedni smo, kaj jih je razpalilo, da so tako glasno izražali svoje želje, ko jih je vendar sama hinavščina in potuhnjenost. Sicer je pa tudi lahko mogoče, da so žgačkanje uvrstili med svoja telovadna pravila. To bi bilo seveda kaj drugega . . .

Grozote svetovne vojne

? ?

Smrt Beograjčana Bibe

V pondeljek zjutraj je preminul v Beograda Aleksander Gj. Biba, ena najmarkantnejših postav beograjske čaršije, solastnik firme Jefta M. Pavlović & Co. in član neštetih kulturnih in humanitarnih korporacij v Beogradu.

Aleksander Gj. Biba se je rodil v Beogradu dne 27. marca 1864. Obiskoval je ljudsko šolo in gimnazijo doma, trgovsko šolo pa v Ljubljani. L. 1884. je pristopil s tvrdki Jefta M. Pavlović, kjer je bil najpoprej praktikant, pozneje uradnik, potem knjigovodja in končno, po smrti svojega šefa, solastnik trgovine. Bil je znan kot spreten trgovec in soliden družabnik. V Beogradu ga je vse cenilo in imelo rado.

Popularnost Aleksandra Bibe je najbolje razvidna iz njegovih funkcij, katere je izvrševal pri različnih ustanovah. Bil je član uprave beograjske borze, predsednik Kreditnega zavoda v Beogradu, član nadzorstvenega odbora Narodne banke, član uprave beograjskega Trgovinskega fonda, upravni svetnik družbe «Srbija», član nadzorstva Splošne gospodarske banke itd. Nad 30 let je izvrševal tudi blagajniške posle pri humanitarnem društvu «Kralj Dečanski». Biba je bil iskren in vnet Jugosloven. Udeležil se je vseh vojn v zadnjih petnajstih letih ter je imel več odlikovanj, med drugim Takovski križec, red Belega orla in red Sv. Save III. stopnje. Čast njegovemu spominu!

Iz Primorja

* *Smrtna kosa.* Na Opčinah pri Trstu je umrla Darinka Sosič, učenka tretjega razreda ljudske šole. N. v m. p.

* *Nalezljive bolezni v Trstu.* Zadnji teden je bilo v Trstu več slučajev nalezljivih bolezni, vendar ni noben bolnik umrl. Oblasti so naštele med drugim: 4 slučaje davice, 5 slučajev škrlatice, 4 slučaje trebušnega legarja, 1 slučaja paratifusa.

* *Gradba župne cerkve v Kronbergu pri Gorici.* Uradni list julijskih prefektur Osservatore Triestino od 15. junija objavlja razpis javne dražbe za oddajo del pri župni cerkvi v Kronbergu pri Gorici. Dražba bo dne 2. julija; dela ki se bodo oddala, so preračunana na 254 tisoč lir.

* *Električni tok* je usmrtil 11letnega Antona Čoka iz Lonjerja pri Trstu. Deček, ki je pasel živino, je splezal na električni drog se dotaknil smrtonosne žice ter padel mrtev na tla.

Velik aktualen film

Kapitan Scotta

smrtno potovanje na južni tečaj

predvaja od petka, 19. t. m. naprej

1836 Kino „Ideal"

Kupujte srečke za sokolski Tabor!

Naši kraji in ljudje

Veterinarski kongres v Ljubljani

Danes se sestanejo v Ljubljani veterinarji iz vse Jugoslavije k glavni skupščini «Jugoslovenskega veterinarskega udruženja». Letošnji kongres bo obenem mal jubilej, ker poteka baš peto leto, odkar je bilo Udruženje osnovano. Zgodilo se je to leta 1920., ko so se sestali — tudi v Ljubljani — delegati takrat obstoječih organizacij živinozdravnikov in sklenili fuzijo v enotno, vso državo obsegajočo organizacijo, ki je razdeljena na sekcije. Jugoslovenski veterinarji so lahko upravičeno ponosni, da so bili med prvimi, ki so se otresli pred sodkov in se strnili ne glede na plemenske razlike v močno državno organizacijo. Sadovi niso izostali' njihovo udruženje spada danes med najbolj uvaževane stanovske korporacije in je rodilo že mnogo dobrega in koristnega ne le za svoje člane, ampak tudi za vse prebivalstvo, zlasti seveda za kmečke sloje, za povzdigo naše živinoreje in s tem našega gospodarstva sploh.

Vsakoletne glavne skupščine Udruženja zberejo skoro polnoštevilno vse veterinarje iz jugoslovenskih pokrajin in vrše tako poleg stanovske in strokovne tudi važno nacijonalno politično nalogo. To je tem pomembnejše, ker spadajo veterinarji med one sloje inteligence, ki žive v tesnih stikih z najširšimi plastmi prebivalstva, na katero imajo velik vpliv. Njihov delokrog zato daleč presega ožje meje stanovskega poklica.

Večina udeležnikov letošnjega kongresa se je zbrala v Ljubljani že včeraj. Danes dopoldne se začne delo kongresa z otvoritvijo v kazinski dvorani in se nadaljuje še jutri. V soboto narede udeleženci skupen izlet na Bled.

Iskreno pozdravljamo v svoji sredi marljive in požrtvovalne kulturne in gospodarske delavce in želimo obilo uspeha njihovemu delu. Pozdravljeni in dobrodošli!

Ženski shod v „Unionu“

Ljubljana, 17. junija.

Lepaki, ki so vabili zadnje dni naše ženstvo na okup, «da protestirajo proti razširjenju srbskega državljanskega zakona na vso državo, kar bi pomenilo, da žena sploh ne bi mogla podedovati premoženja», so poleg časopisnih pozivov imeli sijajen uspeh. Nocoj ob osmih se je napolnila velika unionska dvorana z galerijo vred do zadnjega prostora. Zbrale so se slovenske žene brez razlike strank in stanov. Tudi oficijalno so bile navzoče zastopnice trinajsterih ženskih organizacij.

Zborovanje je s pozdravom otvorila podpredsednica Ženskega saveza kraljevine SHS ga. Franja Tavčarjeva in pozvala navzoče, «naj izrečejo svoje mnenje o dednem pravu, ker bi bile žene prikrajšane v slučaju, da se srbsko dedno pravo uveljavi v vsej državi». Nato je bilo izvoljeno predsedstvo zbora: predsednica ga. Franja Tavčarjeva, tajnice ge: Engelmanova, Dolenčeva in Štebijeva.

Početkom svojega izčrpnega predavanja o najvažnejših institucijah dednega prava po raznih partikularnih zakonodajah naše države je g. univ. prof. dr. Stanko Lapajne s tehtnimi argumenti prepričal zborovalke, da se nam ni bati nikakega razširjenja srbskega dednega prava na naše pokrajine. (Isto smo ugotovili tudi mi v včerajšnji številki «Jutra»). Na podlagi daljnjega svojega poduka o dednem pravu, kateremu je ženstvo kljub neznosni vročini v nabito polni dvorani pazljivo sledilo, je sestavil gospod predavatelj šest resolucij, v katerih daje smernice, kako bi se naj uredilo izenačeno dedno pravo v naši državi. Resolucije zahtevajo med drugim: Izenačene intestatne dedne pravice v naši kraljevini morajo biti za dediče moškega in ženskega spola enako ugodne. — V svrho, da se ob smrtnih slučajih ne drobé kmetska posestva in da ostane gospodarstvo v moških rokah, se naj v izenačeno dedno pravo sprejmejo posebne norme za delitev kmetskih nepremičnih zapuščin. — Izenačeno intestatno dedno pravo naj predvidi dedno pravico tudi za preživečega soproga, in sicer v tistem obsegu, v katerem jo pozna slov.-dalmat. pravno področje. — V slučajih, ko je zapustnik napravil poslednjo voljo, naj izenačeno dedno pravo preživečemu soprogu zasigura vsaj manjkujoče primerno vzdrževanje, ako mu ne prizna dolžnega dela ugodnejše vsebine.

G. Cilka Krekova je v imenu Krščanske slovenske ženske zveze v temperamentnem govoru protestirala «proti morebitnemu razširjenju srb. dednega prava na naše kraje.»

Zastopnica delavskih žena, ga Breza, ni protestirala proti uveljavljenju imenovanega prava pri nas, ker ga nihče ne namerava razširiti za vso državo, ampak je izrazila solidarno manifestacijo slovenskih žen za srbske žene v smislu zahteve, da naj se tudi v Srbiji dedno pravo modernizira. V svojem govoru je nadalje nastopila za enakopravnost nezakonskih otrok, za svetovni mir, za žensko volilno pravico in je pozivala vse ženstvo, naj se tesno združi v boju proti alkoholizmu in prostituciji. «Državni zakoni se bodo še dolgo izdelovali, zato bomo imele še mnogokrat priložnost, da se snidemo z namenom zahtevati kar nam gre».

Ga Manica Kumanova je v lepem govoru pozivala ženstvo na solidarni nastop, kjer je treba braniti svoje pravice in posebno v tem slučaju, ko naj tudi slovenska žena zahteva izboljšanje dednega prava v Srbiji v interesu prikrajšanih Srbkinj.

Po govoru zastopnice Zveze delavskih žen in deklet ge Rakovčeve je povzela besedo končno predsednica gospa Franja Tavčarjeva, ki je dala na glasovanje predložene resolucije. Resolucije, ki so bile soglasno sprejete, se odpošljejo Narodnemu ženskemu savezu v Beograd, Narodni skupščini, ministrstvu pravde, stalnemu zakonodajnemu svetu, in prof. jur. fak. v Beogradu gg. dr. Živojinu Periću in dr. Dragoljubu Arangjeloviću, ki se posebno zanimata za ženske pravice v smislu moderniziranja dednega prava. S pozivom, naj se ob prvem prihodnjem vabilu ponovno zberejo žene v tako velikem številu, je ga Tavčarjeva ob 22. zaključila zborovanje.

Kralj in kraljica v Ohridu

Dne 16. t. m. dopoldne sta se kralj in kraljica odpeljala iz Bitolja v Ohrid. Ko je dospel ob 9. dopoldne kraljev avtomobil v Rasan in ko je prebivalstvo zvedelo za prihod kraljeve dvojice, so naenkrat zavihrale z vseh hiš zastave, ljudje pa so napolnili ulice, burno začeli pozdravljati kraljevo dvojico in obsipati njun avtomobil s cvetjem. Med viharnimi ovacijami sta se kralj in kraljica odpeljala dalje preko romantičnega Bukova v Ohrid, ki se je okrasil z zastavami in cvetjem k slovesnemu sprejemu. Kraljevo dvojico so sprejeli med burnimi ovacijami prebivalstva zastopniki oblastev z biskupom Velimirovičem na čelu. Kraljico je prebivalstvo naravnost obsulo s cvetjem.

Po oficijelnem sprejemu je odšla kraljeva dvojica v cerkev sv. Sofije, kjer se je vršila kratka služba božja. Ko sta zapuščala cerkev, se je priril skozi množico k njima mal deček s šopkom v roki. Kralj mu je hotel šopek odvzeti, a mu ga deček ni hotel izročiti, ker ga je nameril kraljici. Dečkova želja se je seveda izpolnila. Kralj pa je bil zelo presenečen, ko je zvedel, da je pogumni deček sin bolgarskega komitaša Stračanljeva, ki je bil ubit v gorah in čigar vdova živi s svojima otrokoma v Ohridu.

Med viharnim pozdravljanjem prebivalstva sta kralj in kraljica nato nadaljevala svojo pot proti Sv. Naumu.

Hugon Zathey se poslavlja

Maja meseca l. 1918., torej še med vojno, je bil Hugon Zathey, takrat član opere v Moravski Ostrovi, angažiran kot prvi basist za obnovljeno slovensko opero v Ljubljani. Po dolgih letih sramote, ko ni Ljubljana imela niti drame niti opere, se je dne 3. decembra 1918 otvorila prvič operna sezona s Smetanovo «Prodano nevesto» v novi opremi in v izvrstni Marekovi režiji. Kecala pa je pel prvič v slovenskem jeziku z največjim uspehom gosp. Zathey. Veliki uspeh je ostal «Prodani nevesti» zvest doslej in gosp. Zathey je pel Kecala na našem odru okoli 70 krat. Vseh sedem let v Ljubljani je bil gosp. Zathey vzor marljivega, vzgledno discipliniranega, kolegijalnega, svojo dolžnost vselej točno, če treba celo s samopožrtvovalnostjo vršečega člana, enako uporabnega v tragični in komični, v lirični in dramatični basovski stroki. Kot velemuzikalen, vedno okusen pevec in izvrsten igralec je bil na mestu vselej in povsod. Kreiral ali znova pel je dolgo vrsto partij ,n. pr. Gemba (Vaška šola), Zunigo (Carmen), oče de Grieux (Manon), Pietro (Lepa Vida), Beneš (Dalibor), Mefisto (Faust), Lindorf, Coppelio, Dapertutto in Mirakel (Hoffmannove povesti), Sparafucile (Rigoletto), Pimen (Godunov), Collin (Bohème), Nikalanta (Lakmé), Gremin (Onjegin), Mefistofeles («Mefistofeles» Arriga Boita), Gaspar (Čarostrelec), Ramfis (Aida), Stanac (B. Širole), Quasimodo (Zvonar noterdamski), Paloucky (Poljubljeni Sternberg (Psoglavci), Alfio (Cavalleria), Don Mavar (Lopudska sirota), Comthur (Don Juan), Bagdadski brivec i. dr. Poleg tega je vedno uslužen nastopil na raznih koncertih, matinejah in zabavah.

Kot izobražen Poljak je bil dobrodošel v vsaki družbi ter si je s svojim nastopanjem pridobil med Slovenci vseobčo priljubljenost. Tudi lovski krogi ga smatrajo za vrlega tovariša. Ko odhaja na veliko poljsko gledališče v Poznanju, mu želimo le sreče in novih uspehov. V slovenski in slovanski Ljubljani ostavlja najboljši spomin. Delal je vedno čast sebi in svojemu narodu poljskemu.

* * *

Od ljubljanskega občinstva se gosp. Zathey poslovi nocoj, kjer poje štiri težavne uloge v popularni operi «Hoffmannove pripovedke».

Včeraj dopoldne je v opernem gledališču izročil upravnik gosp. Hubad odhajajočemu umetniku red sv. Save, s katerim je bil gosp. Zathey odlikovan v priznanje svojih zaslug za razvoj ljubljanske opere. Te zasluge je poudarjal v svojem nagovoru tudi gosp. upravnik, ki je še posebej omenjal veliko ljubezen, s katero se je gosp. Zathey posvetil našemu odru, čeprav ni naš državljan. V toplih besedah se je odlikovanec zahvalil za odlikovanje in za simpatije, ki jih je užival v Ljubljani. Zatrdil je, da se bo vedno hvaležno spominjal Ljubljane in njenega gostoljubnega prebivalstva.

SRAJCE

barvaste à 2 ovratnika Din 85·—
barvaste à 2 ovratnika Din 110·—
bele pique prsa Din 95·—
Panama češke Din 95·— 105·—
Hlače gradl Din 45·—
Tetra hlače Din 60·—
Krasna izbera! Dobro blago!
P. MAGDIC, Ljubljana.

Porote

Maribor, 17. junija.

Vojaški begunec — ropar

Pred porotnim sodiščem se je moral danes zagovarjati radi ropa delavec Štefan Falež, rojen leta 1899. v Zg. Polskavi. Od jeseni l. 1919. se je kot vojaški begunec preživljal večinoma z beračenjem n tatvinami, deloma v naši državi in deloma v inozemstvu. Dne 31. marca 1924. je prišel v Gačnik ter prosil v tamošnji hiši za delo in jelo. Kazal je neke ponarejene dokumente in je prvi dan prenočil pri posestniku Alojziju Šraju, naslednjega dne 1. aprila pa je šel k Frančiški Heričevi in jo naprosil, naj mu skuha malo krompirja, češ da ji bo za plačilo razcepil nekaj drv. Ker je bilo že pro ti večeru in je bila Heričeva sama doma, se ga je zbala in odslovila s kosom kruha, nakar je zaklenila vrta in je šla spat. Okoli 22. ure pa se je prebudila vsled skelečih udarcev na glavo. Obtoženec je namreč vlomil v hišo in napadel Heričevo, ki jo je tolkel z nekim trdim predmetom po glavi ter zahteval: «Denar sem ali pa kri». Poškodbe, ki jih je pri tem dobila Heričeva so bile sicer lahke, vendar pa je bila vsa omamljena in okrvavljena. Vstala je, šla na kaščo, kamor ji je obdolženec sledil, ter mu izročila 260 Din, ki jih je imela spravljeno v kovčku. Falež je pri tem vzel še kos mesa, nekaj kruha in en svilen robec, nakar je izginil. Pred hišo je postal in ko je hotela oditi Heričeva k sosedom na pomoč, jo je zapodil nazaj v hišo. Po tem ropu je Falež izginil iz naše države v Avstrijo in se vrnil šele letos prve dni maja, očividno v nadi, da so sledovi njegovega zločina že zabrisani. Sedaj trdovratno trdi, da on ni izvršil navedeni rop. Pri konfrontaciji pa so ga vaščani iz Gačnika spoznali za onega, ki je izvršil rop. Frančiška Heričeva je sicer med tem časom umrla, vendar pa so razne priče potrdile identiteto Faleža.

Porotniki so potrdili vprašanje hudodelstva ropa, radi česar je bil Falež obsojen na 8 let težke ječe.

Potepuh in tat

Pred porotnim sodiščem se je danes zagovarjal star tat, delavec Anton Majcen, rojen leta 1873. v Podvincih Obtožen je, da je okradel okoli 17 oseb, ki jim je zmaknil razne stvari, jajca, robce, ure, obleke, perilo, meso, kokoši, sploh vse, kar mu je prišlo pod roko. Ukradene stvari cenijo na 15.324 Din. Poleg tega je bil tudi obtožen, da se je od junija do svoje aretacije 1. decembra 1924. potepal po ptujski okolici, ne da bi imel ali pa skušal dobiti sredstva za redno preživljanje. V tem času je izvršil navedene tatvine in razne goljufije v ptujskem okraju, dokler ga ni prijela roka pravice. Obtoženec je priznal večje število tatvin, nekatere pa je zanikal. Priznal je tudi razne goljufije, radi katerih je obtožen.

Porotniki so potrdili vprašanje hudodelstva goljufije in tatvine in je sodni dvor obsodil obtoženca na 6 let težke ječe. Po prestani kazni pa bo moral Majcen v prisilno delavnico.

Konjski tat

Konjski mešetar Anton Berglez, rojen leta 1899. v Dogošah, ki je nazadnje stanoval v Mariboru, Vojaška ulica, se je s Ferdinandom Šparovcem, ki je bil že obsojen, lansko jesen, dogovoril, da bosta ukradla posestniku Francu Vitrihu na Radlu pri Remšniku konja. Dne 26. novembra 1924. sta odšla k Vitrihu, prenočila pri njem in si ogledala njegovo kobilo. Ob tej priliki tatvine nista mogla izvršiti, radi česar sta se vrnila v Maribor. Dne 28. novembra pa sta se vrnila in Vitrihu odpeljala iz nezaklenjenega hleva 8750 Din vredno kobilo ter mu ukradla tudi 2500 Din vredno konjsko opremo. Naslednjega dne sta si izposodila pri Leonu Stützerju voz in se odpeljala s kobilo proti Hrvatski. Blizu Ormoža sta kobilo zamenjala pri ciganih za dva slabša konja, katera so jima pozneje zaplenili. V noči od 10. na 11. novembra 1924. je bila ukradena na škofovem posestvu Betnava v Radvanju iz hleva kakih 60 kg težka svinja, vredna 1200 Din, na betvanskem travniku pa 200 kg detelje v vrednosti 100 Din. Ker je tat med potjo deteljo raztresel, je sled kazala, da je spravil svoj plen v Frankopanovo ulico v Mariboru. Preiskava je dognala, da je izvršil tatvino Berglez v družbi s Ferdinandom Šparovcem in nekim kmečkim fantom in sicer na ta način, da so vsi skupaj ponoči odpeljali z vozom ukradeno svinjo in deteljo v Šparovčev hlev v Frankopanovi ulici v Mariboru, kjer so skupaj z nekim brezposelnim Antonom Paperniyem svinjo zaklali in osnažili, nato pa prepeljali v Vojašniško ulico na Berglezovo stanovanje. Iz previdnosti so med potjo vrgli kožo in drobovino v Dravo. Še isto noč in naslednje dni so svinjo skuhali in jo skupno pojedli. Berglez je to tatvino priznal, zagovarja pa se, da je svinjo ukradel neznani kmečki fant in mu jo prinesel, ko je s Šparovcem nakladal deteljo na voz. Berglez pa je tudi obtožen, da je 13. decembra 1923. kupil od posestnika Romana Javka v Limbušu konja za 1500 Din in se pismeno obvezal, da ga bo plačal do 17. decembra 1923. Še naslednji dan je prodal tega konja nekemu kmetu v Hoče, kupnine pa Javku ni izplačal in se ga je vedno izogibal. Tudi pozneje mi Berglez svojega dolga Javku poravnal in je jasno, da je imel že ob nakupu konja goljufive namene. Nadalje je obtožen, da je v noči od 23. na 24. januarja 1925. ukradel posestniku Ivanu Potočniku v Sv. Miklavžu na Dravskem polju 8750 Din vredno kobilo. Dne 24. januarja je prignal to kobilo v gostilno Jakoba Straha v Podplatih in ga naprosil, če jo sme postaviti v hlev. Dejal je, da je kupil kobilo od neznanega posestnika in da je doma iz Poljskave. Berglez to tatvino taji, priznava pa, da je ponujal kobilo na prodaj v Rogaškem okraju ter trdi, da je kupil kobilo od neznanega kmeta v bližini Slov. Bistrice, pri čemer je pozabil zahtevati od lastnika živinski list. Berglez je kobilo prodal za 10.200 kron nekemu kmetu v Kraljevici na Hrvatskem, dasi jo je njen lastnik cenil na 35.000 kron. Že iz tega je razvidno, da je njegov zagovor izmišljen. Osumljenec je tudi večkrat kupoval konje pri okradenem posestniku Ivanu Potočniku in so mu bile tamošnje razmere dobro znane.

Po predlogu zagovornika je sodni dvor razpravo preložil, da preišče njegovo duševno stanje obtoženca.

Konrad Veidt Emil Jannings
Še danes 18. in petek 19.
„Strupeni poljub“
Tragedija po slovitem delu Osip Dymova.
LJUBLJANSKI DVOR
kino
Telefon 730.
Predstave: ob delavnikih ob 4., ½ 6., ½ 8. in 9. — Ob nedeljah ob ½ 11., 3., ½ 5., 6., ½ 8. in 9. uri.

Velik aktualen film
Kapitan Scotta smrtno potovanje na južni tečaj
predvaja od petka, 19. t. m. naprej
1835 Kino „Ideal“

× *Nov strupeni plin.* Iz Rusije prihajajo vesti, da je začel ruski kemik Heller izdelovati po daljših poskusih nov plin, ki je brezbarven in nima nobenega duha, ki pa je tako strupen, da zamori v par minutah vsako živo bitje. Sovjetska vlada je začela v okolici Kijeva v nekaterih tvornicah izdelovati ta strašni plin. Predvsem namerava polniti z njim topovske granate pa tudi letalske bombe.

ELITNI KINO Matica
Telefon 124.
Predstave ob: 4., 7. in 9. uri.
Umetniški orkester pri vseh predstavah.

Samo še danes II. del in konec
Kadar London spi — Na dnu morja — Boj z leopardom — Sahara — Slavnostno kronanje v Numidiji — Ljubezen čez vse
To so glavni momenti drugega dela senzacijonalnega filma
Skrivnostno bodalo
v glavni vlogi predrzno-smeli EDDIE POLO.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska opera

Četrtek, 18.: «Hoffmannove pripovedke». Poslovilni večer Hugona Zatheya. Izv.
Petek, 19.: «Glumači», «Cavalleria rusticana». Gostovanje Marija Šimenca. Predstava na čast udeležencev veterinarskega kongresa. Izv.
Sobota, 20.: «Bagdadski brivec». E.
Nedelja, 21.: Zaprto.
Pondeljek, 22.: «Hoffmannove pripovedke». F.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 18.: «Tosca». C. (Kuponi.) Gostovanje g. Nikole Cvejića.

Glasbena Matica v Celju

je v dneh 12. in 13. junija priredila v celjskem mestnem gledališču javno produkcijo svojih gojencev.

Z veseljem konstatiramo lep napredek. Javne produkcije glasbenih šol naj ugotovijo, kaj in kako se je v šoli delalo med letom; naj pokažejo, če je vodstvo v pravih rokah in končno naj dajo poslušalcu možnost, da sam presodi, ali je gojenec talentiran pa morda ne marljiv, ali narobe, ali pa da je gojenec eden onih redkih, v katerem ste združeni obe lastnosti.

V šoli se je delalo smotreno, dobro in z uspehom. Vodstvo je torej v pravih rokah in ravnatelj Sancin se lahko veseli sadov svojega lepega dela, ki se je zrcalilo v produkciji.

Nastopili so sledeči gojenci, oz. gojenke: Bojec A., Bojec Z., Božič O., Černetič S., Grah M., Gradišnik St., Hasenöhrl A., Jilke E., Jeršinović N., Korošec Maks, Kralj M., Kresnik M., Kunej E., Kalan M., Kuntara V., Mastnak M., Plzak M., Ramroth M., Sernec Eza, Sernec T., Sernec Mar., Svetina L., Šmigovc O., Trdina N., Tavčar A., Uranič J., Videnšek M., Vidmajer Jos., Valenčič D., Vrenko M., Weren M., Zalokar Sr.

Izmed 14 gojencev vijolinske šole nižje stopnje so se najbolj odlikovali: Valenčič Dušan, Videnšek Milan, Uranič Josip in Zalokar Srečko, od vijolinskih učencev srednje in višje stopnje pa posebno Ramroth Milena in Vidmajer Josip ter Tavčar Adela v skupini Ramroth - Vidmajer.

Omeniti treba zlasti izredna talenta Ramrothove ter posebno Vidmajerja. Od začetnikov iz klavirske šole omenjamo: Bojčevo Zoro, Božičevo Olgo, Jeršinovića Nika, Kuneja Egona, Mastnaka Martina, Počivavšekovo Zlato, Sernečevo Terezo, Wagnerja Riharda in iz višje klavirske stopnje Trdino Nino, Svetino Savico, Kuntarja Viljema in Mařenko Plzakovo.

Izmed vseh omenjenih gojencev so najrapidnejše napredovali Ramrothova (gosli), Plzakova (klavir) in Vidmajer (gosli).

Omeniti nam je še nastop gospe Št. Gradišnikove in ge. Marije Sernecove iz šole za solopetje gdč. M. Verbičeve. Pri obeh nas je razveselila resna volja, dober glasovni materijal in lepo predavanje.

Kot zadnja točka na programu je bil kvintet za 4 gosli in klavir. Igrali so gojenci komornega oddelka pod vodstvom g. ravnatelja Sancina. Ta točka nas je prav posebno zadovoljila. G. ravn. Sancin kultivira v šoli tudi to najresnejšo in najlepšo panogo glasbe. V komorni glasbi ga poznamo kot mojstra in nas veseli, da dá nekaj od svojega najboljšega svojim gojencem.

Preostaja nam še, da pohvalno omenimo zelo lep nastop mladinskega zbora pod vodstvom g. Preglja.

Njegov zbor mladih je disciplíniran in poje lepo ter s tistim čistim navdušenjem, ki je le mladini lasten. G. Pregelj nam je dokazal, da se dá z ljubeznijo in delom tudi z najmanjšimi sredstvi veliko doseči.

Učiteljskemu zboru naša iskrena hvala. Zadoščenje je itak imel, ko je videl izborno obiskano gledališče in občutil razumevanje in hvaležnost publike.

Glasbena Matica v Celju, ki je bila ustanovljena koncem leta 1919., zavzema danes častno mesto med kulturnimi zavodi v državi.

V šoli je obiskovalo pouk 180 gojencev. Društvo je skoraj povsem navezano na redne dohodke (članarino in ukovino) in le težko nosi velika bremena.

Državna subvencija bi bila nujno potrebna, na kar opozarjamo poklicane in merodajne činitelje.

Operni pevec Hugo Zathey ima danes v četrtek zvečer v ljubljanski operi svoj poslovilni večer. Nastopi v štirih vlogah opere »Hoffmannove pripovedke« in sicer kot Lindorf, Coppelius, Dappertutto in Mirakel. Odlični in priljubljeni pevec je sodeloval na našem odru sedem let in je kreiral veliko najvažnejših basovskih vlog. Število njegovih nastopov na našem odru naj kaže samo Kecal, katerega je tekom te dobe pel nad sedemdesetkrat. Predstava »Hoffmannovih pripovedk« se vrši kot izvenpredstava in prepričani smo, da občinstvo s številnim posetom izkaže odličnemu umetniku simpatije, katerih je v polni meri vreden.

Gostovanje g. Nikole Cvejića v Mariboru. Danes v četrtek gostuje v »Tosci« kot Scarpia baritonist g. Nikola Cvejić. Gospod Cvejić je bil več sezon angažiran na ljubljanski operi, kjer si je kot izvrsten pevec in igralec takoj pridobil simpatije ljubljanskega občinstva. Za prihodnjo sezono je g. Cvejić angažiran v Zagrebu.

Mariborsko gledališče je dalo v torek zvečer že četrto predstavo opere »Tosce« z gostovanjem g. Vuškoviča. Ker smo imeli te dni drage senzacije v kinu, cirkusu in pri Ben Aliju in smo že globoko v letni sezoni, se je bilo bati, da bo predstava slabo obiskana. Torek zvečer pa je ponovno dokazal, da ima mariborska publika mnogo ljubezni do umetnosti, če se ji le kaj vrednega nudi. Gledališče je bilo polno in mnogo navdušenja za goste in domačine. Tudi ravnatelj g. Mitrović je moral ponovno na oder. »Tosca« jo prejela lep šopek cvetja. Videti je, da naše publike ni mogoče okužiti z zlobimi ženskimi kritikami. Za prihodnje predstave so obljubljena nadalje gostovanja gg. Cvejića ter Šimenca. Obširneje spregovorimo o nastopu gostov v »Tosci« pozneje. Odkrito pa se veselimo stalnega kulturnega napredka mariborske opere.

Gostovanje Marija Šimenca v Ljubljani. V petek dne 19. junija gostuje v naši operi tenorist g. Marij Šimenc v operi »Glumači«.

Domače vesti

Circenses

Pod Tivolijem smrde hijene, rjovejo levi, trese se zemlja pod stopinjami slonov, pred šotori se gnete množica. Dečki si pripovedujejo čudeže, ki jih vidiš, če se prikradeš skozi zavese. Tudi vsa ostala Ljubljana je pokoncu. Vendar enkrat nekaj drugega! Nič več Pribičević in Pašić, nič umetniška razstava in koncerti, celo žogobrci in doktor Ben Ali s svojim hipnotizmom sta pozabljena; — vse skupaj naj gre «v left». Tu so levi, boks, trapec, menažerija in prava umetnost, tista velika, resnična umetnost, ki seže ljudstvu v naturno srce, ščegeta njegove živce, vzbuja njegovo zanimanje, spominja na instinkte, draži nagone. Evo, cirkus, in morda je tudi v njem kakšna Circe, ali bo pa vsaj bokser pokazal debelo nabreklo mišičevje in dobival drugi dan pisemca. Za ostale je pa na razpolago klovn.

V človeku je baje pol otroka, pol bestije.

Meštrovićeva razstava je dosegla 2000 obiska v osmih tednih. Kludsky je sinoči imel več. Privoščimo mu, saj zato je prišel. Če pa gledaš, kdo se vse vrti in gnete sedaj ves dan po Tivoliju, kdo se vse ustavlja pred kričečimi levjimi plakati, ti pa le pride na misel: Ali je ta vrsta vplivanja na maso res uporabljiva le za te svrhe? Kako bi se dalo vse to uporabiti še za kaj drugega. Duh divjih zveri, telovadba po trapecu, triko, boks, klovni, saltomortale, rjovenje, dirka, šminka, — kaj je v vsem tem tako privlačnega, da prihajajo tisoči iz teme in strme v to luč? **M. A. C.**

---

* **Stanovanjsko gradbeno vprašanje.** Na letošnjem mednarodnem kongresu za javna dela, na katerem bo zastopana tudi naša država, se bo obravnavalo tudi vprašanje o gradnji stanovanj. Kakor javljajo iz Beograda, je naš gradbeni minister že izdelal načrt zakona o grajenju stanovanj, ki ga bo v kratkem predložil Narodni skupščini.

* **Z zagrebške univerze.** Za prorektorja zagrebške univerze je bil predvčerajšnjim izvoljen profesor dr. Marko Kostrenčić.

* **Vpisovanje na Drž. dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani** za šolsko l. 1925/26 se vrši dne 30. junija in 1. julija t. l., vsakokrat od 8. do 12. dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole z nižjim tečajnim izpitom ali nastavni razred meščanske šole s končnim izpitom. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se vrši dne 2. julija ob 8. zjutraj sprejemni izpit iz nemščine. V drugi letnik se sprejemajo učinci in učenke, ki so dovršili prvi letnik državne dvorazredne trgovske šole in imajo predpisano predizobrazbo. Učenci in učenke naj se priglase v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov ter naj prineso s seboj izpričevalo o nižjem tečajnem oziroma končnem izpitu ter rojstni list. — Da ne bo prevelike gnječe, se naznanja, da je vseeno, če pride kdo prvi ali zadnji na vrsto. Z vpisom ni še nihče sprejet. Na podlagi izpričeval in sprejemnih izpitov bo sklepala o sprejemu konferenca. Do 6. julija bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet in kdo odklonjen. Ravnateljstvo.

* **Opozorilo našim izseljencem.** Izseljeniški komisarijat v Zagrebu razglaša: Že večkrat se je dogodilo, da so bili naši izseljenci v Zedinjenih državah razočarani na otoku Ellis Island iz tega ali onega razloga, a so se obrnili za pomoč na našega izseljeniškega komisarja v Newyorku šele, ko so ameriške oblasti odredile njihovo prisilno povrnitev v domovino in ko izseljeniški komisar zanje ni mogel več posredovati. Zato se vsi izseljeniki opozarjajo, da obveste takoj, čim jih zadrže ameriške oblasti na Ellis Islandu, o tem našega komisarja v Newyorku, da more pravočasno za nje kaj storiti.

* **Strossmayerjev spomenik v Zagrebu.** Hrvatje postavijo enemu izmed prvih svojih sinov, pokojnemu djakovskemu biskupu Josipu Juriju Strossmayerju dostojen spomenik v Zagrebu. Spomenik je že dovršen. Umetnik Meštrović, ki ga je izdelal, je mnenja, da bi se spomenik moral postaviti na Akademskem trgu v Zagrebu — med Jugoslovensko akademijo in kemičnim laboratorijem. Seveda bi se moral v to svrho preurediti ves Akademski trg. Na preurejenem trgu naj bi se okoli Strossmayerjevega spomenika osnovala galerija zaslužnih znanstvenikov in književnikov Strossmayerjeve dobe, ki so bili člani akademije. Končna odločitev v tem vprašanju je v rokah posebnega odbora za postavitev Strossmayerjevega spomenika, ki se v kratkem sestane, da stori v tej zadevi definitivni sklep.

* **Prebivalstvo Splita.** Po uradnih podatkih je mesto Split s 1. t. m. prekoračilo število 30.000 prebivalcev. Leta 1553. je štel Split 3073 prebivalcev, l. 1900. pa 18.547. Ni dvoma, da bo splitsko prebivalstvo po otvoritvi železniške zveze z Zagrebom in po izgraditvi pristanišča, ki se bo izvršila v prihodnjih petih letih, še močno narastlo.

* **Na meščanski šoli v Vojniku** se vrši vpisovanje učencev v prvi razred v dneh 28., 29. in 30. junija in sicer od 8. do 12. V prvi razred se sprejemajo učenci, ki so uspešno dovršili četrto šolsko leto osnovne šole.

* **Zleti v Zagrebu.** Kakor poročajo iz Zagreba, se vrše velike priprave za zlet Orjune in zagrebške jugoslovenske sokolske župe, ki se bosta vršila dne 15. avgusta v Zagrebu.

* **Znojenje nog in neprijeten vonj odstrani** »Sanoform«. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga: Chemotechna Ljubljana, Mestni trg 10, in Salus dd.; v Mariboru pa lekarna pri Sv. Arhu. 1254

* **Stenicol,** najboljše sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga: drožerija Ante Kanc sinova, Ljubljana, Židovska ulica 1.

* **Maksimiranje cen v zagrebških javnih lokalih.** Dne 19. t. m. se sestane v Zagrebu Odbor za pobijanje draginje, ki bo proučil cene za zagrebške javne lokale. Obenem lov ter na tej podlagi določil maksimalne cene za zagrebške javen lokale. Obenem bo ta odbor rešil tudi vprašanje natakarskih plač.

* **Orjuna in komunisti v Novem Sadu.** V tvornici »Ikarus« v Novem Sadu je došlo do spora med nacijonalističnimi delavci, ki so organizirani v Orjuni ter med Zvezo neodvisnega delavstva Jugoslavije. V Orjuni organizirani delavci niso hoteli vstopiti v komunistično organizacijo, radi česar so komunistični delavci pričeli stavkati. Vodstvo tvornice je pozvalo stavkajoče delavce, naj prično zopet delati, ker bi v nasprotnem slučaju poklicalo delavce iz Slavonije. Nato so komunisti zopet pričeli delati. Za nedeljo je napovedan v Novem Sadu velik protikomunističen shod.

* **Popravek.** V objavljeni dopis »Okrožni pešizlet kamniškega okrožja v Komendo« z dne 16. t. m. št. 137 se je v tretji vrsti drugega odstavka vrinila pomota, da je v imenu domačega društva pozdravil starosta br. Vuga. — Zbrano članstvo je pozdravil starosta br. Zavrl. Ravnotako je zbrano članstvo v imenu okrožja pozdravil br. dr. Potokar, a ne br. Terpinc, kakor je v istem odstavku tudi napačno objavljeno.

* **Strela je** preteklo nedeljo udarila v hišo posestnika Gašperja Pulka na Vodah pri Žetalah. Strela je povzročila požar. Leseno poslopje je pogorelo do tal. Sosedje so pomagali reševati pohištvo in druge stvari. Pulko ima znatno škodo.

* **Odbor društva državnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani** sklicuje vse člane in nečlane, nižje državne uslužbence na širši sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 28. junija ob 10. dopoldne v Ljubljani v državni realki, Vegova ulica, z dnevnim redom: Poročilo predsednika Nučiča o sklepih širšega sestanka bratskih društev dne 4. junija t. l. v Zagrebu, katerega se je kot delegat udeležil v zadevi skupnega delovanja in eventuelno priključitve h glavnemu savezu v Beogradu. Navzočnost članov strogo obvezna. — Odbor.

* **Potujoče občinstvo** opozarjamo, da dobi po originalnih cenah karte za vse postaje tuzemstva, nadalje karte za vse avstrijske, češke, madžarske in italijanske postaje po normalnih in znižanih cenah ter nakaznice za vožnjo po Jadranskem morju pri Tourist Office, Ljubljana, palača Ljubljanske Kreditne banke.

* **Odkupovanje turških posestev.** Iz Beograda poročajo, da namerava ministrstvo za agrarno reformo pričeti prihodnji mesec z odkupovanjem zemlje onih Turkov v Južni Srbiji, ki so sprejeli turško državljanstvo in se izsele v Malo Azijo.

Damam

so zopet na izbiro izgotovljene najnovješe promenadne toilete.

Modni atelje M. Šarc, Ljubljana

Kongresni trg 4-I.

Spirit denat.

firnež, oljnate in suhe barve, pleskarske in slikarske potrebščine

Ravhekar & Derganc

Pred škofijo 20.

Proti odebelosti

deluje s kolosalnim uspehom samo „Vilfanov čaj". Dobiva se v vseh lekarnah in drožerijah. Proizvaja: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Ilica 204.

* **Veliko neurje v Vojvodini.** Kakor poročajo iz Novega Sada, je prošli ponedeljek divjala v Vojvodini huda nevihta z bliskanjem in grmenjem. Na mnogih krajih se je vlila ploha, ki je na žitnih poljih napravila mnogo škode. Računajo, da znaša škoda več milijonov dinarjev.

* **Neznana riba v Jadranu.** V morju pred Cavtatom v Dalmaciji so prošlo nedeljo vlovili veliko, tudi najstarejšim ribičem neznano ribo. Riba tehta nad 150 kg. Prepeljali so jo v Dubrovnik, da se dožene vrsta in ime te ribe, ob dalmatinski obali doslej neznane.

* **Samomor v Ptuju.** Preteklo nedeljo je skočil v samomorilnem namenu z dravskega mostu v vodo neki kmetski sin, ker se je spri s svojo ljubico.

* **Požar na Kalcih.** Na Kalcih, občina Cerklje na Dolenjskem, je prošlo nedeljo zvečer izbruhnil požar v gospodarskem poslopju posestnika Turka. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje, kolarnico in šupo. Požarni brambi iz Cerklja in Sv. Križa sta ogenj omejili. Škoda je občutna, zavarovalnina pa neznatna. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

* **Zanimiv proces v Sarajevu.** Pred okrožnim sodiščem v Sarajevu se je predvčerajšnjim pričela obravnava proti bivšemu direktorju pošte in brzojava Stjepanu Dekaniću zaradi znane afere s pisemskimi znamkami Že pred petimi leti so sarajevski listi pisali o tej zadevi. Državno pravdništvo toži Dekanića zaradi škartiranih znamk, ki so ostale še od bivše avstro - ogrske monarhije, češ da je oškodoval državo za 4 milijone kron. V zadevo so baje zapletene tudi nekatere politične osebnosti. V filatelističnih krogih vlada veliko zanimanje za ta proces.

* **Ponarejeni bankovci po 1000 dinarjev.** V Pančevu je prošli ponedeljek tamkajšnja policija zaplenila tri ponarejene bankovce po 1000 dinarjev. Ugotovilo se je, da je ponarejevane bankovce spravila v promet soproga Dragotina Gjorgjevića, rojena Milka Stanisavljević iz Pančeva, ki je dejanje priznala. Bila je aretirana in izročena sodišču.

* **Velik požar v Cmureku.** Predvčerajšnjim zjutraj je pri Cmureku izbruhnil požar v velikih opekarnah, ki so bile največje podjetje te vrste na nemškem Štajerskem. Opekarne, ki so producirale dnevno do 6000 komadov opeke, so pogorele do tal. Škoda se ceni na štiri milijarde avstrijskih kron. Podjetje je last grofa Ballija, ki je poročen s sestro bivše cesarice Zite.

* **Dva vojaška ubežnika.** Neznanokam je pobegnil in se odtegnil vojaški službi 21letni Jakob Lampreht, doma iz Gornjega Brda, občina Poljane. Begunec je male čokate postave, nevaren tujemu imetju in je bil pred nedavnim časom izpuščen iz zaporov. Istotako je dobil strah pred vojaško suknjo 22letni Josip Šulc iz Št. Vida nad Cerknico ter ubežal bržkone v Italijo.

* **Navihan pustolovec.** Prejeli smo: V zaporih okrajnega sodišča Novo mesto se nahaja Vladimir Gajič, rojen 22. oktobra 1905 v Beogradu, ki se izdaja za dijaka in je tamkajšnji Podmladek Rdečega križa oškodoval za znesek 200 dinarjev pod pretvezo, da je dijak in da je na potovanju iz Beograda v Ljubljano izgubil svoje tovariše ter ostal brez sredstev. Ker se je mudil tudi v Ljubljani, Celju in Mariboru ter tudi na Bledu, ni izključeno, da tudi v teh krajih ni napravil kake nerednosti, vsled česar se naproša vsak, ki bi po njem bil oškodovan, da to javi okrajnemu sodišču v Novo mesto, sklicujoč se na številko U 448/25.

Iz Ljubljane

u— **Ben Ali v dramskem gledališču** je s svojim hokus - pokusom posekal ne le vse klasične in moderne tragedije in komedije, nego celo večino oper. Gledališče je bilo tudi sinoči razprodano in vladala je uprav tropska vročina. Ben Ali pa ni imel srečnega večera in je opetovano zagotavljal, da je sam nervozen in utrujen ter da ne zna povedati, kar bi rad. Govori namreč neko rusko-hrvatsko mešanico. Nekaj eksperimentov s sugestijo, čitanjem misli, uspavanjem, otrpnjenjem i. dr. se mu je prav dobro posrečilo; več pa tudi ponesrečilo. Produkcija je postajala monotonska in dolgočasna ter je več ljudi odšlo še pred koncem predstave, ki se je zavlekla preko 11. Naj bi ljudje rajši posečali dramo in opero! Imeli bi tisočkrat večji užitek in stotisočkrat pametnejšo zabavo. Ako pa ima tudi naše gledališče kaj koristi od teh eksperimentov, nam je prav po načelu «Non olet!»

u— **Ljubljanski Sokol** priredi v torek dne 23. junija na svojem letnem telovadišču svoj običajni «Kresni večer», ki bo vseboval pester in zanimiv spored.

u— **Kolo jugoslovenskih sester** bo imelo danes, v četrtek ob 16. uri redno odborovo sejo. 1291

u— **Nar. čitalnica v Sp. Šiški** priredi v nedeljo dne 21. junija pevski večer na vrtu gostilne g. Štepica. Vstop prost.

u— **Aeroplan,** ki je ravnokar preletel vso Evropo in obstal v vseh velikih mestih, se te dni spusti na Kongresnem trgu pred Elitnim kinom Matica. 1293

u— **V društvu «Soča»** se vrši letos IV. občni zbor v salonu pri «Levu» z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vabljeni so vsi člani društva.

u— **Umrli v Ljubljani.** Zadnja dva dneva so bili prijavljeni naslednji smrtni slučaji: Helena Jakoš, posestnica, 59 let. — Anton Zelinger, posestnikov sin, 1 leto. — Leopoldina Schulz, zasebnica, 83 let. — Anton Škafar, užitkar, 74 let. — Dušan Praprotnik, sin pekovskega pomočnika, 2 leti.

u— **Vlom v stanovanje.** V Šiški se je v noči na 16. zopet izvršil rafinirano izveden vlom, ki dovoljno karakterizira predrznost vlomilske sodrge. Med odsotnostjo strojevodje Ivana Urbančiča, stanujočega v Zgor. Šiški št. 112 je vlomil neznan svedrovec v njegovo spalno sobo ter mu odnesel novo sivo obleko, rjave hlače, novo zimsko suknjo, listrast suknjič, veliko množino perila itd. Končno je tat nasilno odprl tudi omarico, iz katere je pobral več kovanega denarja, zlato verižico in druge dragocenosti, nakar je brez sledu izginil. Okradenec je tatvino opazil šele naslednji dan. Škoda, ki jo trpi Urbančič, znaša 11.040 Din.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 suma tatvine, 1 vlom, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 pobeg vojaka, 9 prestopkov cestnega policijskega reda, 1 prestopek prekoračenja policijske ure, 1 prestopek obrtnega reda, 1 pobeg otroka, 1 nezgoda in 1 ogenj. Aretaciji sta se izvršili 2 in sicer radi suma vloma in radi splošnega suma.

u— **50-letnica II. m. deške osnovne šole** se bo praznovala v soboto in nedeljo na svečan način. V soboto bo ob 20. uri pred šolo podoknica z godbo in petjem, potem pa se bo vršil pohod po Krakovem in Trnovem. V nedeljo ob tričetrt na 9. dopoldne se zbere šolska mladina pred šolo in odkoraka z godbo na čelu k maši v trnovsko cerkev. Po maši se vrši slavnost v šolski telovadnici z govori, petjem in deklamacijami. Popoldne ob pol 15. odkoraka šolska mladina z godbo na čelu v Hribarjev gaj, kjer se vrši pogostitev mladine in se vrste do pol 18. otroške igre, petje in godba. Nato sledi prosta zabava za odrasle.

u— **Ogenj v podstrešju.** Postrežnica Ana Kamatar je opazila v torek popoldne, da se vali iz podstrešja hiše Milice Zajčeve na Poljanski cesti št. 11 močan dim. Med dimom je švigal iz podstrešja tudi že precej močan plamen. Kamatarjeva je hitro opozorila na nevarnost v hiši stanujoče stranke ter obvestila gasilsko postajo. V podstrešju se je vnel v dimnik vzidan lesen drog in je ogenj ogrožal že celo podstrešje. Gasilci so ogenj s pomočjo domačih kmalu udušili in preprečili nevarnost, ki bi lahko postala usodepolna. Škoda, ki jo je povzročil ogenj, je samo malenkostna in je krita z zavarovalnino.

Iz Maribora

a— **Na dekl. mešč. šoli v Cankarjevi ulici** se vršijo zasebni izpiti dne 24. in 25. junija od 8. do 12. ure. Prošnje je kolkovati s 5 Din in priložiti kolek za 40 Din. Izpitna taksa 800 Din. Vpisovanje v I. razred dne 30. junija od 8. do 12. ure. — Ravnateljstvo.

a— **Za perilo ubogih otrok** je prinesel prvi maj s knjižnimi znaki 5427 Din. Toda deca še potrebuje čevlje in obleko za zimo. Brez velikodušne pomoči vseh slojev so velikanski stroški nepremagljivi. Zato potrka podmladek Rdečega križa koncem tega tedna, oziroma v nedeljo na srca vseh plemenitih mladinoljubov in ponudi cvetke za mal hen dar. Prosimo, ne zamerite nadlegovanja in ne zavračajte deklic s cvetlicami! Pomagajte pomagati! V petek se bo tudi uprizorila v Narodnem gledališču mična «Snegulčica» kot spevo - igra v namen podpornega društva. Prosimo, pridite! — Odbor.

a— **Falska elektrarna** se je sinoči pri grmenju zopet skrila za precej časa.

a— **Kontumaciran ambulatorij.** Ker se nahaja državni ambulatorij za spolne bolezni v splošni bolnici v istem poslopju kot kirurgični oddelek, je tudi ta kontumaciran do dne 25. junija.

a— **Poskus samomora.** Vdovi Grandošek v Wildenreinerjevi ulici je hišna lastnica prepovedala imeti podnajemnike, s čimer se je preživljala. To je vdovo tako razburilo, da se je predvčerajšnjem zvečer zaprla v sobo in spustila plin, da si konča življenje. Sosedje pa so kmalu čutili plinski smrad in vdrli v vdovino stanovanje, kjer so jo našli na postelji v nezavesti. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico.

a— **Srednja kmetijska šola v Mariboru** sprejema vpisne prijave od 1. julija do najkasneje 10. septembra t. l. Šolsko leto pričenja 1. oktobra. Redni učenci lahko postanejo oni, ki izpolnijo sledeče pogoje: 1. Stari morajo biti največ 19 let, a najmanj 15 let. 2. Morali so uspešno dovršiti štiri razrede srednje šole (realke, realne gimnazije, gimnazije) ali popolno meščansko šolo. Nižji tečajni izpit se ne zahteva, neuspeh v klasičnih jezikih ne ovira prestopa. Kdor je napravil dvoletno nižjo kmetijsko šolo, mora položiti sprejemni izpit. 3. Morajo biti lepega vedenja. 4. Morajo biti državljani kraljevine SHS: sprejem inozemcev odobrava minister kmetijstva in vod. 5. Morajo biti zdravi in krepki. —

Grozote svetovne vojne

? ?

Prošnji za sprejem, ki jo je treba kolekovati z Din 5+20, je treba priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko, oziroma odhodno spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. potrdilo staršev o vzdrževanju. — Deset dobrih učencev bo dobilo štipendije po 400 Din mesečno. Kdor želi točnejšega pojasnila, naj zahteva od direkcije program.

a— **Mariborski socijalisti.** Nekako pred enim dni smo poročali, kako socijalistična «Volksstimme» napada nered pri mestnem električnem podjetju. Par dni nato je bila občinska seja, pri kateri je socijalistični občinski odbornik g. Bahun interpeliral župana, kako baje izvestno časopisje po krivici napada mestno električno podjetje. Včerajšnja «Volksstimme» pod posebnim naslovom poroča iz občinske seje tudi o tem junaštvu svojega sodruga. O podobnih socijalističnih otročarijah smo imeli že priliko poročati in se torej ni čuditi, da takih njihovih voditeljev nihče ne smatra za resne ljudi. Kot si postiljajo, tako bodo zasluženo ležali — na tleh.

Iz Celja

e— **Uradno dovoljene cene mesa v Celju.** Mestni magistrat v Celju je določil nastopne cene, ki so stopile v veljavo 16. junija: 1.) za 1 kg prvovrstnega mesa volov in telic do 20 Din; 2.) za 1 kg drugovrstnega mesa volov, telic in bikov, izvzemši kravje meso do 18 Din; 3.) za 1 kg mesa debelih krav do 16 Din; 4.) za 1 kg mesa drugih krav do 15 Din; 5.) za 1 kg telečjega mesa do 20 Din. Prodaja mesa po višjih cenah se bo smatrala kot navijanje cen. Vsak mesar mora imeti na vidnem mestu označene cene mesa tako, da jih vsakdo lahko vidi. Magistrat svari pred označbo ali pa prodajo mesa slabše kvalitete kot mesa boljše kvalitete. Tržni nadzorniki in policijski organi morajo ovaditi vsakogar drž. pravdništvu, ki bi se v tem pogledu pregrešil, navijal cene mesu ali na drug način kršil zakon o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije z dne 30. dec. 1921., Ur. l. št. 6 iz l. 1922., ki določa kazni do 3 mesecev in denarne globe (torej oboje obenem) do 10.000 Din. Osebe, ki bi bile radi navedenih prestopkov ponovno kaznovane, se bodo ovadile tudi obrtni oblasti s predlogom, da se jim prepove nadaljno izvrševanje obrti.

„Neosan" krema Vam štedi na dveh straneh, prvič: ker se je zelo malo porabi, drugič: ker poveča trpežnost obutve. 190a

Iz Trbovelj

t— *Občinski vodovod je bil v nevarnosti.* Pri raztežilniku občinskega vodovoda v Rovtah so odstranili neznani temni elementi s silo železna zapirala in zaprli glavni vodovod. Voda, ki je bruhala iz raztežilnika je napravila posestniku g. Štravsu precej škode po njivah. Orožništvo sedaj po reparaturi skrbno poizveduje po zlikovcih, ki so sigurno nameravali oškodovati občino in preprečiti za nekaj časa dobavo vode. Žal, da so vmes večje težave, kakor bi bilo pričakovati, ker je bila zadeva prijavljena orožništvu šele včeraj, češ, da se ni vedelo, da je vredna prijave.

t— *Odborova seja kraj. org. SDS.* se bo vršila danes zvečer pri Ternovicu. Dnevni red je priložen pismenim vabilom.

t— *Aretacija zagonetnega popotnika.* Včeraj je bil aretiran neznan moški na potu z Zidanega mosta v Trbovlje. Ko so ga prijeli, se je izgovarjal, da gre proti Mariboru in ko so mu pojasnjevali, da gre proti Trbovljam, se je zelo čudil, češ, da ni sem nameraval. Izjavil je, da se piše Franc Woduschek, rojen l. 1882. v Mariboru in tja pristojen, nazadnje bivajoč v Zagrebu v Kukovičevi ulici št. 4, po poklicu puškar in mehanik. Do Zidanega mosta se je pripeljal z vlakom, ker pa mu je zmanjkalo denarja, se je namenil peš nadaljevati svojo pot v Maribor. V koliko so ti podatki istiniti, se bo izkazalo pri sodišču v Laškem, kamor bo rajžal od orožniške postaje do druge in tako naprej, ker je brez denarja.

t— *S torkove seje medstrankarskega odbora.* Navzoči so bili vsi člani in se je takoj prešlo k stvari. Predsednik g. Robert Plavšak je v svrho razčiščenja situacije referiral o vseh aktih od l. 1909. dalje, ki se nanašajo na ustanovitev meščanske oz. strokovne šole in zidave nove vodenske šole. V svojem referatu je poudarjal, da je krajni šolski svet v tem času zastavil vse svoje sile, da bi se predrugačile šolske razmere, da pa ni mogel radi raznih zaprek skoraj ničesar doseči. Ko je končal, je sklepal odbor o nadaljnih korakih in je določil za izvedbo posameznih del poedine člane. Prihodnja seja bo sklicana pismeno, kakor hitro bodo izvršili člani naložene jim naloge.

Ugoden nakup češkega in angl. sukna, kamgarna, ševjota, listra, platna ter raznih podlog za moške obleke in damske kostume iz prvovrstnih čeških in angleških tovarn je mogoč edino le v specijalni razpošiljalnici

JOSIP IVANČIČ, LJUBLJANA,

Mikloščičeva cesta 4 (nasp. Frančiš. cerkve)

Vsled dviga dinarja na vse blago **10 % popust**

Ne zamudite ugodne prilike! Prepričajte se! Dobavlja tudi na **obroke** po **originalnih** prodajnih **cenah!** 292-a

Vajenca

ali

vajenko

sprejme knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošljejo v omenjeno knjigarno Ozirala se bo le na one prosilce, ki so dovršili nižje razrede srednjih šol ali pa meščanske šole.

kjer poje vlogo Cania, ki jo je pel v Zagrebu z največjim uspehom. Pred opero »Glumači« se poje opera »Cavalleria rusticana« v običajni zasedbi. Predstava se vrši na čast udeležencem veterinarskega kongresa.

Čajkovskega »Pikova dama« na zagrebškem odru z ruskimi umetniki. V nedeljo dne 2. t. m. se bo pela v zagrebški operi Čajkovskega »Pikova dama«. Vlogo Lize bo kreirala ruska sopranistka ga. Ivonyjeva, tenorsko partijo Hermana pa bo pel g. Belina - Skupjevski.

Poslovilna predstava igralke Mansvjetove v Splitu. Po dveh letih udejstvovanja na odru splitskega gledališča se poslavlja igralka ga. Lidija Mansvjetova, bivša članica Muratovega ansambla, od splitske drame. Za prihodnjo sezono 1925/26 je angažirana v Beogradu. Od splitske gledališke publike, pred katero je nastopala neštetokrat, vzame slovo dne 18. t. m. v Nicodemijevi trodejanki »Zora, dan, noč«.

Jugoslovenski večer v Parizu. Iz Pariza nam poročajo: Svobodna univerza pariškega pesnika Aleksandra Mercereana priredi dne 19. junija velik »Jugoslovenski večer«, na katerem bo profesor Arnautović predaval o temi: »Eno uro v družbi vil, vitezov in orjakov«. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike iz naše zgodovine, književnosti in umetnosti. Dvanajst projekcij bo ilustriralo pripovedko o Martinu Krpanu. Po predavanju bo gospodična Vavpotičeva, članica ljubljanske opere, plesala Škrjančevo »Grotesque« in »Jugoslovenski ples«; gospodična Vida Jeraj bo na violini svirala slovenske melodije, gospa Nestorović in Sava Mojić pa bosta tolmačile kompazicije drugih sodobnih jugoslovenskih skladateljev. Prireditvi predsedujeta profesor Sorbonne Emile Haumant in jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Spalajković.

»Boris Godunov«, ki se je izvajal v torek zvečer v zagrebški operi s štirimi odličnimi gosti, umetniki: Zalewskim, Skupjevskim, Betettom in go. Ivonyjevo, je bil po sodbi zagrebške kritike ena najsijajnejših predstav v letošnji sezoni. Zalewski je pel naslovno vlogo z velikanskim uspehom. Bil je silen, velikopotezen in mojstrski do zadnje podrobnosti. Belina - Skupjevski je pel s čudovitim fraziranjem, basist Betetto je bil svež pojav in je pel vlogo Pimena naravnost nedosežno. Gospa Ivonyjeva je pela vlogo Marine z ognjem in prepričevalnostjo. Predstavo je vodil pri dirigentskem pultu kapelnik Krešimir Baranović. Gledališče je bilo razprodano do zadnjega sedeža.

Repertoar praških gledališč. Narodno divadlo: Luiza, Tantalove muke, Rusalka, Carmen, Zvitorepka; Slovaška opera v »Varijeteju«: Madame Butterfly, Carmen, Rusalka; Vynohradsko gledališče: Cyrano de Bergerac itd.; Nemško gledališče: Židinja, Aida, Mojsterski pevci norimberški, vse tri s Slezakom kot gostom.

Velik aktualen film

Kapitan Scotta

smrtno potovanje na južni tečaj.

predvaja od petka, 19. t. m. naprej

Kino „Ideal"

POZOR!

Opozarjate se, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdeče, modro ali zlato)

„ključ"

traja kakor štirje pari drugih. Kupite eden par in prepričajte se. — Nogavice brez žiga „ključ" so ponarejene.

Iz življenja in sveta

Fašistovsko pojmovanje svobode

Ves italijanski tisk se te dni silno razburja zaradi dogodka, ki se je pripetil v daljnem — Afganistanu.

Sedanji afganistanski vladar, emir Amanulah je leta 1915. izrabil svetovni metež in je proglasil neodvisnost svoje države, ki je bila dotlej pod angleškim, odnosno indijskim protektoratom. Pozneje je Anglija priznala neodvisnost Afganistana. Po končani svetovni vojni je emir, mož modernih nazorov, skušal doseči za svojo državo prijateljske stike z evropskimi državami in je v ta namen leta 1920. poslal v Evropo posebno misijo, ki se je mudila po več časa v vseh večjih evropskih centrih in sklenila z dotičnimi vladami dogovore o diplomatskih in gospodarskih zvezah. Tak dogovor se je leta 1921. sklenil tudi med Afganistanom in Italijo. Afganistan je poslal nato v Rim svojega pooblaščenega ministra, Italija pa v Kabul, afganistansko prestolico, svojega poslanika. Italija je seveda takoj izkoristila te nove stike in je v zimi leta 1923. poslala v Afganistan dve misiji na račun afganistanske vlade. Prva misija tehniška, je štela štirinajst inženirjev, deset asistentov, enega tehnika in enega telegrafista, druga misija pa je bila zdravstvena. Tehniška komisija je imela nalogo, da vodi razna javna dela in je bil njen član tudi neki inž. Dario Piperno. Meseca julija lanskega leta je prišlo — po čigavi krivdi, se ne ve, oziroma italijanski tisk previdno molči o tem — do sporov med italijansko tehniško misijo in domačini ter je bil ob neki taki priliki ustreljen neki domačin, musliman, vsled česar je varnostna oblast poslala oddelek policije, ozir. vojaštva z nalogom, da aretira inž. Piperna, ki je bil osumljen, da je ustrelil onega domačina. Italijani pa so se namesto da bi izročili Piperna, zabarikadirali v svojem stanovanju, in ko je vojaštvo hotelo vdreti v hišo, je Piperno zopet streljal in ustrelil enega vojaka. Piperno je bil zaradi tega zločina obsojen na smrt. Italijanskemu poslaniku pa se je posrečilo doseči pri emiru oprostitev obsojenca pod pogojem, da se plača približno 27.000 lir odkupnine, «krvne cene». Ta znesek je italijanska vlada plačala, toda oprostitev Piperna se je zavlačevala, pač iz razumljivega razloga, da se med tem razburjenje prebivalstva nekoliko poleže. Piperno pa ni hotel čakati oprostitve in je nekega dne pobegnil iz ječe ter na begu prispel že skoraj do ruske meje. Kaj je bilo vzrok, da ni nadaljeval bega, ni znano, znano pa je, da se je sam zopet predstavil afganistanskim oblastim, ki so ga odpremile v glavno mesto. Pred nekaj dnevi so potem na Pipernu izvršili smrtno kazen, kar je dalo povod italijanski vladi, da je zahtevala od afganistanske vlade naslednje zadoščenje:

1.) Afganistanski minister zunanjih stvari poseti italijanskega poslanika, da mu izreče obžalovanje svoje vlade. Istočasno izkaže stotnija afganistanske vojske z zastavo počast italijanski zastavi.

2.) Brezuspešno plačana «krvna cena» se povrne.

3.) Italijanski vladi plača afganistanska vlada 7000 angleških funtov odškodnine.

Da si zajamči zahtevano zadoščenje, je italijanska vlada dala zapleniti v italijanskih vodah parnik, ki je bil nakrcan z blagom za Afganistan.

Tako ščiti italijanska vlada svobodo svojih državljanov v daljnem Afganistanu.

V nedeljo, 7. t. m., pa so kraška kulturna društva priredila v nekem gozdu pri Komnu veselico z gledališko predstavo, petjem in glasbo ter se je te veselice udeležilo par tisoč ljudi. Veselica je potekla brez neljubih dogodkov v splošno zadovoljstvo vseh udeležnikov, ki so se lepo, veselo, a kar najdostojneje zabavali ob zvokih slovenske pesmi. Predstavitelji krajevnih oblasti, ki so gotovo strogo pazili, da bi se ne pripetilo kaj «nezakonitega», niso imeli niti najmanjšega povoda, da bi «posredovali». Vzlic temu pa je bilo dejstvo, da so se smeli naši ljudje, ki so pač tudi italijanski državljani, kakor je bil italijanski državljan inž. Piperno, svobodno zabavati na svojih domačih tleh, nekaj tako neznosnega tržaškemu fašistovskemu glasilu, «Popolu di Trieste», da je par dni po veselici zbral ves svoj strup, da se je kruto narogal udeležnikom veselice, zlasti pa narodnemu ženstvu, proglasil prireditev za iredentistično spletko, zaradi katere naj orožništvo uvede preiskavo, in končno zaklical «Ljubljani Zagrebu in Beogradu», naj nehajo kričati o zatiranju svobode «tako imenovanih neodrešenih Slovencev», so se jim dovoljujejo celo take iredentistične prireditve!

Ali je orožništvo že uvedlo preiskavo, nam ni znano; znano pa nam je iz primorskih listov, da je oblast — pač pod vplivom fašistovskega hujskanja — prepovedala celo uprizoritev znane italijanske veseloigre «Scampolo», ki naj bi se bila vršila v nedeljo, 14. t. m., teden dni po komenski veselici, na Kontovelju nad Trstom. Znano pa nam je tudi, da so isti dan, v nedeljo 14. t. m., okoli pol desetih zvečer pridrveli fašistovski razgrajači na vrt Narodnega doma pri Sv. Ivanu v Trstu, kjer se je vršila prireditev v prid tamošnjemu slovenskemu otroškemu vrtcu. Vdrli so na vrt ne morda skozi vrata, temveč skozi okna gostilniških prostorov in preko ograje, psovali s «ščavi» občinstvo, zahtevali, da godba igra kraljevsko, piavsko himno in fašistovsko "giovinezzo», ter končno razgnali udeležnike prireditve. Ko so tako dali duška svojemu «svobodoljubju», so se vrnili v mesto, kjer so medpotoma še razbili neko kavarno ali bar, kjer se shajajo republikanci. Isti «Popolo» pa se sedaj pod naslovom «Lepa veselica» roga prirediteljem in slovenskemu občinstvu in pripoveduje, kako so fašistovski mladeniči hoteli le poplesati z ljubeznivimi Svetoivančkami, pa so se vljudno poslovili, ker se je občinstvo medtem razšlo.

Tako je pač fašistovsko pojmovanje svobode: zaradi Italijana, ki je bil v inozemstvu kaznovan po vsej pravici, javno zadoščenje z represalijami; za naše ljudstvo italijanske državljane, ki se jim kruto krši vsaka svoboda, pa zaničevanje, zasmeh in vedno nova nasilstva!

Gospodarska in družabna kriza v Španiji

(Draginja in brezposelnost. — Težka trgovska kriza. — Vstaja v Maroku.)

Madrid, sredi junija.

Dež zadnjega tedna je rešil par pokrajin pred poginom, toda suša je bila tako velika, da bo kljub temu letošnja žetev zelo deficitna.

Brezposelnost v deželi raste, posebno poljski delavci ne morejo najti dela. Predvsem v Andaluziji je brezposelnost tako velika, da je direktorij sklenil uporabiti drastično sredstvo, ki naj vsaj začasno odpomore bedi. Določil je za vsakega posestnika gotovo število pomožnih delavcev, katerim mora dati delo in določeno plačo. General Primo de Rivera je sam priznal v svojem oglasu riziko in neprilike takega odloka, ki je, kot trdi, samo začasen, a ki je zaenkrat pomogel, da se reši kriza poljskih delavcev.

Poljedelski krizi odgovarja trgovska kriza, ki jo posebno občutijo v Madridu. O tem nam da par številk jasno sliko: prošli mesec v glavnem mestu samem 60.000 menic ni bilo izplačanih. Slednjič so prišli Španci na misel, da bi organizirali v Madridu velike slavnosti in na ta način privabili tujce. Trgovci bi morali zbrati za organizacijo teh slavnosti 400.000 peset, a z velikim trudom so jih komaj zbrali 18.000 in tako iz te moke ni bilo kruha.

Čas sedem suhih let je prišel za Španijo. Denarja je vedno manj na razpolago. Na zunaj tujec seveda ne opazi sprememb, a v resnici se vse, kar ni neobhodno potrebno, črta. Draginja raste nevzdržema in prebivalstvo se teden za tednom odreka udobnostim, ki jih je dosedaj uživalo.

Naravna posledica tega položaja je tudi gledališka kriza. V Madridu so samo dva ali tri gledališča zdržala skozi celo sezijo. Ostala so bila prisiljena zapreti svoja vrata. Člani so se razpršili, ali pa so skupno odpotovali v provinco na gostovanje in tako čakajo prihodnje jeseni.

Čudno pa je, da je v tem času gledališkega zastoja z velikim uspehom nastopila v Madridu neka francoska gledališka družba. Dosedaj smo bili v Španiji navajeni, da so nas posečale le manj vredne francoske gledališke družbe, ki so potem potovale naprej s trebuhom za kruhom po Maroku, Tunisu in dalje v Orient. Seveda so bile časopisne kritike za take družbe vedno zelo nepovoljne. To pot so pa listi zelo pohvalili gospo France Ellys z njeno družbo, ki je pokazala Špancem res pravo višino francoske gledališke umetnosti.

Končam z utisom, ki ga je napravil na Špance upad Abd-el-Krima na francosko ozemlje v Maroku. Španci sledijo ne samo z zanimanjem, temveč s simpatijo francoski obrambi. Le mal del prebivalstva, ki je pod vplivom nemške inozemske propagande, želi, da bi ga Francozi polomili. Večina je mnenja, da bi se moralo doseči sodelovanje med francoskim in španskim armadnim vodstvom in na ta način napraviti nagel konec ustaji.

Odvedba otroka

Koncem lanskega leta se je bavilo tudi «Jutro» s senzacijonalno odvedbo otroka bivšega madžarskega državnega tajnika Lehneja po kapetanu Cserniaku v Ameriko, ki je zbudila takrat veliko pozornost. V pondeljek se je o tem zločinu vršila na Dunaju kazenska razprava, pri kateri je bil bivši kapetan Cserniak obsojen na šest mesecev strogega zapora.

Kakor se naši čitatelji morda še spominjajo, se je poročila ločena žena državnega tajnika Lehneja vdrugič z bivšim madžarskim kapetanom Cserniakom in živela z njim v Ameriki. Nekaj dni pred božičem je hotel vzeti Lehne svojo hčerko, ki jo je sodišče pri ločitvi prisodilo njemu in ki se je vzgajala pri Salezijankah na Dunaju, seboj v Budimpešto. Cserniak, ki je prišel v to svrho nalašč iz Amerike z ženo, je odvedel dekle iz voza in ga prepeljal v Prago, kjer jo je čakala mati, ki je vzela otroka seboj v Ameriko. Inicijativo za rop otroka je dala mati sama, ki je hotela imeti hčerko pri sebi.

Pri razpravi je izjavil bivši kapetan, da je spravil dekle k materi, ker se je čutilo pri očetu nesrečnega. Otrok ni imel niti vinarja in je prišel k materi z raztrganimi čevlji. Zanimivo je, da je državni pravdnik zahteval, da je treba obsojenega kapetana takoj zapreti, ker prosi madžarska vlada za njegovo izročitev. Cserniak, ki je igral po prevratu na Madžarskem precejšnjo politično vlogo, je namreč na sumu, da je soudeležen umora bivšega ministrskega predsednika grofa Tisze. Branitelj je izjavil, da je zahteva po izročitvi že zapadla, nakar je državni pravdnik sporočil, da je madžarska vlada ponovila svojo prošnjo za izročitev Cserniaka. Ne ve se še, kako se bodo avstrijska oblastva sedaj odločila. Dejstvo je, da je romal Cserniak v zapor.

× *Avtomobilska nesreča.* V nedeljo zvečer se je prevrnil na cesti med Schärtom in Westhofnom v Nemčiji avtobus s 30 potniki in se popolnoma razbil. Pri nesreči so bili vsi potniki ranjeni, med njimi nekateri smrtnonevarno.

× *20 hiš zgorelo.* V madžarskem mestu Gyöngösu je izbruhnil v pondeljek, nemara vsled silne vročine in velike suše, požar, ki se je vsled močnega viharja v kratkem zelo razširil. Kljub naporu požarnih bramb je zgorelo 20 poslopij. Škodo cenijo na dve milijardi madžarskih kron.

× *Železniška nesreča.* V pondeljek sta na Potsdamerstrasse v Berlinu trčila drug ob drugega dva vlaka cestne železnice. Pri tem je bilo 20 ljudi več ali manj ranjenih. Potnikov se je polastila panika in so v silnem strahu drli iz vozov. Skoraj vsi ranjenci so dobili poškodbe v gnječi.

× *Važno kemično odkritje.* Na pondeljkovi seji fizikalno-matematičnega oddelka pruske akademije znanosti je sporočil profesor dr. Nernst, znan po svojih raziskavah na polju električne razsvetljave, da se je vladnemu svetniku na fizikalno-tehničnem zavodu dr. Walterju Noddeku posrečilo zelo važno odkritje. Pri svojih raziskavanjih je našel dve od petih prvin na zemlji, ki so jih doslej zaman iskali. Oba elementa sta dobila imeni «masurium» in «rhenium» in spadata v sistem prvin k takozvani manganski vrsti. Dokaz za eksistenco teh elementov se je posrečil kemičnim in rentgensko-spektroskopičnim potem.

× *Izgredi Angležev v nočnem lokalu na Dunaju.* V znanem nočnem zabavišču Moulin Rougeu na Dunaju, je prišlo v torek ponoči do hudih škandalov, ki so jih izzvali mornarji angleške vojne ladje «Glowworma», ki je zasidran na Donavi. Mornarji so zapili 424 šilingov in niso hoteli poravnati računa. Končno so se spopadli in se začeli po vseh pravilih boksati. Njihov ekstemporiran boxmatch je prisilil policijo, da je posegla vmes. Sedaj so pa obrnili Angleži ost in šli nad redarje, od katerih je dobil eden tako močan udarec v obraz, da je bil ves krvav. Končno je policija aretirala razgrajače. Kasneje je prišel poveljnik monitorja na policijo in se opravičil zaradi dogodka njegovih mornarjev in prosil, naj mu jih izroče. Po angleških zakonih bodo razgrajači strogo kaznovani.

× *Odkdaj datira uporaba stekla v oknih.* Steklena okna so ljudje začeli uporabljati mnogo pozneje, ko je bilo izumljeno steklo. Za časa Pompeja je dal napraviti Marcellus Scaurus oder novemu gledališču, ki ga je zgradil v Rimu, iz samega stekla. Rimljani so torej takrat že poznali steklo kljub temu pa nam ni znano, da bi okna tiste dobe bila opremljena s steklom. Steklo za okna so najprej začeli uporabljati v mrzlejših, severnejših krajih, in sv. Jeronim jih omenja proti koncu 4. stoletja po Kr. — Prva steklena okna so bila majhna, okrogla, med seboj so bila zvezana s kosci svinca. Zgodovina piše, da so v sedmem stoletju prišli Angleži na Francosko učit se k tamošnjim steklarjem, kako se izdeluje steklo za cerkvena okna. Pozneje je steklarska umetnost toliko in tako hitro napredovala, da steklenih oken niso več uporabljali le za zapiranje pred zunanjim svetom, marveč so jih dekorirali na razne načine in jih smatrali kot bistven del cerkvene ornamentike. Sestavljali so z raznobarvnimi stekli različne figure, pozneje pa, ko so se naučili barvati steklo, so na njem v barvah naslikali razne svete podobe in pisali na steklo zgodovino svetnikov itd. — V štirinajstem stoletju steklena okna vobče še niso bila v rabi med ljudmi. Hiše so imele v zidovih posebne odprtine, skozi katere je dohajala solnčna svetloba; zapirali pa so se ljudje pred mrazom in vremenskimi neprilikami z lesenimi oknicami ali pa s papirnatimi krpami. S steklom so takrat ravnali ljudje zelo varčno; smatrali so ga, posebno še, če je bilo poslikano z raznimi — povečini svetimi podobami, za luksus. Zato so ga v tisti dobi poznali in uporabljali le bogatini, plemeniti in člani kraljevske rodbine, ki so ž njim krasili svoje domove.

Elegantne srajce

iz prvovrstne japonske Chantung svile, dalje srajce iz prvovrstnega cefira, krasnih vzorcev za nošenje brez suknjičev priporoča po izredno nizkih cenah

Drago Schwab - Ljubljana

Jugoslovenska dekorativna umetnost v Parizu

(K otvoritvi jugoslovenskega oddelka na razstavi.)

Pariz, sredi junija.

O priliki, ko stopa naša dekorativna umetnost pred svetovni forum, hočemo spregovoriti nekoliko besed o tej razstavi.

Naši organizatorji so imeli silno malo časa na razpolago; cela organizacija razstave je bila izvršena po vsej kraljevini tekom šestih tednov, kar je naravnost občudovanja vredno, če pomislimo, da so n. pr. Čehoslovaki doma skrbno pripravljali razstavo celi dve leti. Zato so tudi lahko, kakor smo že poročali o priliki otvoritve njihovega paviljona, končali svoje delo v Parizu v najkrajšem času in z minimalnim osobjem.

Kljub pomanjkanju časa pa se nam je posrečilo zbrati za razstavo toliko lepih stvari, da se nam ni treba bati nobene kritike. Naš oddelek na pariški razstavi dostojno predstavlja jugoslovensko dekorativno umetnost širnemu svetu in prepričani smo, da je enako vreden oddelkom drugih, razstavljajočih držav in da bomo ž njim dosegli velik uspeh.

Če pregledujemo razstavljene umetnine, vidimo, da jih preveva v osnovi eden in isti duh ki se je pa razvijal pri raznih jugoslovenskih plemenih pod raz ličnim vplivom, tako da nam te umetnine poleg edinstvenega duha kažejo tudi raznolikost rezultatov teh vplivov.

Večina na razstavi izloženih umetnin je inspirirana po naši narodni umetnosti ki je najbogatejša med vsemi Slovani. Tudi dekorativna industrija začenja v zadnjem času na moderni način uporabljati naše pestre narodne okraske. Razstavljena pa so tudi dela umetnikov, ki so se emancipirali od narodne umetnosti in sledijo modernim tendencam zapadne umetnosti.

Razstavljene slike, grafike, keramike, knjige, tekstilni predmeti, čipke in druga ženska ročna dela, kakor tudi pohištvo nam kažejo, da se lahko naša dekorativna umetnost kosa z moderno umetnostjo vsakega drugega naroda.

Po vzgledu drugih narodov je naša razstava razdeljena na tri dele: na paviljon v Rue des Nations, na oddelek v I. nadstropju Velike palače in oddelek, prodajalno in kavarno na Esplanadi Invalidov. Nekaterim ne ugaja ta razdelitev, češ, da bi delalo boljši utis, če bi se vsaka narodna umetnost predstavila v eni celoti. Nasprotno mnenje, ki je prodrlo, se da enako motivirati: zanimivo je, grupirati razstavo v velike oddelke, ki seveda ne smejo biti preostro omejeni, a v katerih je mogoče primerjati stvari iste vrste, ki jih je ustvaril duh različnih narodov.

Letošnja naša razstava ni samo zanimiva za tujca, ki se hoče informirati o stanju naše dekorativne umetnosti, temveč predvsem tudi za domačina, kajti nikjer še nismo imeli prej prilike, dobiti pregled čez celokupno jugoslovensko dekorativno umetnost. Ne samo umetnik, temveč tudi lajik bo z zanimanjem pregledoval to veliko revijo enega dela našega duševnega življenja, ki se mu kljub svoji pestrosti in raznoličnosti umetniških stremljenj in stilov kaže kot harmonična celota.

Ta razstava je prva svoje vrste, ki se je udeležuje tudi naša država. Organizatorji so si v vsakem oziru pridobili bogatih izkušenj, ki jim bodo služile kot smernice za vsako bodočo razstavo. Na njih podlagi bo mogoče one nedostatke, ki so se tu in tam pokazali, v bodočnosti odpraviti.

Organizator razstave doma je bil g. dr. Dušan Pantić, inspektor ministrstva trgovine, glavni komisar in organizator razstave v Parizu gosp. Branko Tanazević, univerzitetni profesor v Beogradu, in glavni aranžer gosp. Tomislav Krizman, profesor na akademiji lepih umetnosti v Zagrebu.

Delo doma se je izvršilo v kratkem času od 18. decembra lanskega leta do konca maja. Organizatorji so morali premagati ogromne upravne težkoče, razen tega jim je pri gradbi paviliona nagajal dež.

P. V. B.

*

Naš oddelek na razstavi je v torek, 16. t. m. slovesno otvoril minister za trgovino in industrijo dr. Prvislav Grisogono, ki je po nalogu vlade nalašč v ta namen potoval v Pariz. Navzoča sta bila tudi francoska ministra za trgovino in za prosveto, naš pariški poslanik Spalajković, funkcijonarji razstave in številni drugi odlični gostje.

Poslanik Spalajković je v svojem nagovoru naglašal iskreno prijateljstvo, ki veže obe državi. Francoski trgovinski minister se je v toplih besedah spominjal težkih časov in bojev l. 1916., ko je osebno videl junaško borbo srbskega naroda na ogroženi rodni zemlji. Imel je sina, ki se je kot oficir v srbski vojski častno boril za svobodo junaškega naroda. Prosvetni minister De Monzie je izrekel priznanje naši dekorativni umetnosti. Naš minister za trgovino in industrijo dr. Grisogono je nato oficijelno otvoril razstavo, nakar so si navzoči ogledali razstavljene predmete v jugoslovenskih oddelkih.

Pristni pariški parfum.

Pravi šopek naravnih cvetk je steklenička 2·-

Kreme Simon

(Crème Simon)

Legendarna svežost te izborne toaletne kreme, ki je delikatno parfumirana s čistimi rožnatimi esencami, ugaja ženski, ki zapazi tudi, da postaja njena polt pri redni uporabi te kreme vedra in čista ter njena koža mila in nežna.

Ali je treba še več, milostljiva, da si pridobimo Vaše prijateljstvo?

Krema, puder in milo Simon

Parfumerie Simon, 59, Fg. St. Martin, Paris

Mate Marn:

Orglanje

(Nerodna zadrega.)

I.

Srečko je igral. Ves je bil vnet za glasbo in najlepše so mu bile ure pri harmoniju, pa tudi cerkvene orgle mu niso bile več tuje. Tisto popoldne je ve činoma presedel pri harmoniju in ni dosti manjkalo, pa bi bil pozabil na to, kar so v šoli naročili, če bi ga ne bila mati na to opomnila.

«Srečko, zdaj se pa le počasi pripravi, da ne boš kar tako pridivjal v cerkev. Danes bo več ljudi pri spovedi, ker je jutri praznik, da boš prej prišel na vrsto!»

Srečko je vstal, si oblekel suknjič, poiskal molitveno knjižico in se pripravil da gre:

«Ali naj grem k župniku ali k kaplanu?»

«Kaplan spovedujejo na ženski strani. Ti pojdi k župniku!»

«Pa so župnik tako pusti in čudni!»

«To je vseeno zate! Oni so božji namestnik in vsaka njih beseda je zate dolžnost. Le dobro si zapomni, kar ti bodo rekli in po tem se ravnaj!»

II.

Srečko dolgo ni prišel na vrsto. Zmolil je že po večkrat vse molitvice in tudi iz knjižice je prebral že lep kos, še enkrat je natančno pomislil, kaj bo povedal in kako se bo poboljšal. Polagoma se je zmračilo, v cerkvi je postajalo čedalje bolj samotno. Srečka bi bilo strah, pa se je tolažil s tem, da oni odrasli, ki so bili pred njim, ne bodo takoj odšli in da sta za njim še dva večja.

Končno tudi nanj pride vrsta in poklekne v spovednico. Mrzla bojazen mu je šla po hrbtu in rad bi bil, da bi to že minilo.

Vratca se odpro.

Srečko napravi križ in začne s strahom moliti spoved in se izpovedovati grehov. Pa je bil kmalu pri koncu in potem je čakal, da ga poduče, kakor mu je doma mati rekla.

«Ali si vse povedal, ali nisi nič pozabil?»

«Mislim, da vse!» je plaho odgovoril.

«Kaj pa — no — ali si orglal kaj?»

Čudno vprašanje! Seveda da je.

«Sem!» odgovori Srečko mirno in prostodušno.

«Kaj, orglal si! Ti nesrečnik ti! Kje pa se je to zgodilo?»

Srečko je onemel začudenja. Vendar pa ni prišel k popolni zavesti.

«Doma in pa v cerkvi!» vzdihne.

«V cerkvi? In nič nisi pomislil na trpljenje Kristusovo! Kje pa v cerkvi in kdaj?»

«Na koru! Ko še nisem dobro znal, samo pri večernicah, pozneje pa tudi pri maši!»

«Vidiš, ti si velik grešnik. Danes ti ne morem dati odveze. Pridi danes teden zopet. Jutri pa ne smeš k obhajilu! Poboljšaj se in moli!»

Vratca so se zaprla.

V mraku je šel Srečko domov. Mrak je bil v njegovem srcu. Nekaj neznanega mu je tiščalo dušo. Ker je igral — da je velik grešnik!

Zvezde pa so prijazno gledale na njega, čeprav je jokal in se skoro ni upal domov.

III.

Ko je prišel domov, je tiho in molče sedel k večerji. Očetu se je nekoliko čudno zdelo, da je tako molčeč in tih, pa si je mislil, da je to od spovedi, in se ni več brigal za fanta. Po večerji pa ma ti reče Srečku:

«Zdaj pa pojdi spat, da boš jutri lahko vstal k obhajilu!»

Tedaj pa je dečko udaril v jok.

«Saj ne bom smel, ker nisem dobil odveze!»

Oče in mati ostrmita. Mati začne tarnati.

«Oj ti nesrečnež ti! Torej take grehe imaš, da odveze nisi dobil! Ali te nič ni sram! Tako mlad še, pa že tak! Zakaj pa nisi dobil odveze, saj so ti povedali!»

Med jokom in ihtenjem je Srečko odgovoril:

«Ker sem orglal».

Oče se je obrnil v steno, mati se je sklonila nad škaf, kjer je pomivala, in lonec ji je zdrknil iz rok in se ji razbil na tleh.

«Spat pojdi!» reče oče na kratko Srečku.

Srečko je kmalu zaspal, pa je še med spanjem polhteval, kakor da je bil zelo tepen.

IV.

Tisti teden se je Srečku zdelo, da ga vsi nekam čudno gledajo. Celo sestrica Anica ga je enkrat vprašala:

«Ali res nisi smel k obhajilu?»

Večkrat je zamišljeno sedel k harmoniju, ne da bi se ga dotaknil in premišljeval.

«Kaj bi naj tu bilo pregrešno? Če pritisnem na tipke? Morda pa na črne ne smem? Ali pa z levo roko ne? Ali pa je pri registrih kaj? Ali pa pri pedalu? Morda se pa sploh odpreti ne sme?»

Pa ga ugleda oče. Pa pristopi in reče:

«Fant, le igraj brez skrbi! Vidiš, punca, ti pa ne znaš!»

«Se bom pa naučila!» reče Anica.

Oče se je zasmejal — tako da je Srečko preplašen vstal.

«Saj ne smem!» in šlo mu je na jok.

«Tepec!»

V.

Srečko je bil čez en teden zopet pri spovedni linici. Povedal je, kako in kaj.

«No, ali si se kaj poboljšal, ali si še kaj orglal?»

«Dvakrat!»

«Kaj, kar dvakrat?»

Gospodarstvo

Za mlekarsko šolo v Škofji Loki

Dne 2. t. m. se je vršila v Škofji Loki anketa interesiranih gospodarskih korporacij glede mlekarske šole. Udeležencev je bilo okrog 150. Otvoril je anketo škofjeloški župan g. Hafner, potem je govoril zastopnik velikega župana g. svetnik Trampuš, ki je med drugim omenjal, da so pred kratkim imeli v Bohinju anketo, na kateri so se zavzemali za to, da bi bila mlekarska šola v Bohinju, a se niso mogli sporazumeti glede sedeža. Končno je omenil, da bo ministrstvo za kmetijstvo in vode sklicalo v kratkem širšo anketo v Ljubljani, na katero bodo pozvani vsi interesenti in strokovnjaki iz Slovenije, da se bo vprašanje končnoveljavno rešilo.

Za njim je podal svoj referat mlekarski inštruktor g. Anton Pevc, ki je utemeljeval svoje naziranje, da bodi sedež mlekarske šole v Škofji Loki. Za Škofjo Loko sta govorila dalje srezki ekonom g. Hladnik in ravnatelj Gospodarske zveze ter združenih mlekarn g. Žaren.

Po teh izvajanjih je predložil župan g. Hafner na glasovanje naslednje na ministra za kmetijstvo in vode naslovljene resolucije:

Zastopniki podpisanih občin, osrednjih zadružnih organizacij, zadrug in gospodarskih društev, zbrani na zborovanju dne 2. junija 1925. v Škofji Loki, si dovoljujejo nasloviti na gospoda ministra za kmetijstvo in vode nastopne resolucije, ki so bile po temeljitem razgovoru soglasno sprejete:

1. Kljub temu, da se naše mlekarstvo stalno in ekstenzivno razvija, da smo dosegli v letu 1924. izvoz mleka iz Slovenije v količini 12,529.200 kg, je dejstvo, da ne moremo z našim mlekarstvom nikamor naprej, ker se produkcija kvalitativnih mlečnih izdelkov radi pomanjkanja izvežbanih praktičnih delavcev-sirarjev in maslarjev — ni mogla in ne more razviti.

Mlekarska šola je za napredek naše živinoreje in obrtnega mlekarstva v vsej državi najnujnejša potreba. Denarno vprašanje ne sme biti ovira, ker vzdržuje 6krat manjša Švica 3 samostojne državne mlekarske šole. Tudi vprašanje učiteljskega osobja ne bo delalo težkoč.

Zato se obračamo na gospoda ministra z nujno prošnjo, da v sporazumu z interesiranimi krogi, mlekarskimi zadrugami in mlekarskimi organizacijami, vpoštevajoč dane prilike in potrebe, čimpreje izdela organizacijski načrt te šole in da preskrbi potrebnih finančnih sredstev za čimprejšnjo ustanovitev prve mlekarske šole v naši državi.

2. Jugoslavija je agrarna država, zato mora biti usmerjeno njeno mlekarstvo predvsem za izvoz. Dočim producira konzumno mlekarstvo svoje izdelke le za domači trg in so umerjeni izdelki na manjšo trpežnost in prompten konzum, stavi izvozno mlekarstvo, kakršno mora naše biti, vse večje zahteve tako na mlečnega producenta kakor na trgovca — izvoznika in posebno še na mlekarja. Predpogoj je velika množina enoličnega blaga. Izdelki pridejo primeroma stari na svetovni trg, zato je potrebna zelo velika trpežnost; nasproti jim stojijo prvovrstni proizvodi svetovne konkurence in zaščitna carina uvoznih držav. Kolikor manj ugodne so dane prilike (narava, naobrazba producentov), toliko manj je usposobljeno malo obrtno mlekarstvo za produkcijo izvoznih izdelkov; v tem večji meri smo prisiljeni gojiti mlekarstvo kot industrijo, kjer se ta izkuša s tehničnimi izpopolnitvami bolj in bolj osvoboditi diktatov dnevnega menjavanja kakovosti mleka.

Ako pa je bodočnost našega mlekarstva v izvozu in v mlekarski industriji, nima naša bodoča mlekarska šola nič skupnega s kmetijskimi šolami, marveč mora biti samostojen zavod kakor vsaka druga obrtna šola. Ako se hočemo nasloniti na inozemske vzglede, se lahko poslužimo na pr. holandskega primera, ker bomo kakor holandski majhen narod svoje proizvode mlekarstva in kmetijstva vobče izvažali. Nikakor ni za nas primeren francoski vzgled, ker so Francozi kot veliki industrijski narod navezani na uvoz mlekarskih izdelkov.

3.) Jugoslovensko mlekarstvo se bo pečalo s produkcijo presnega masla, raznih vrst sira in, kolikor je potrebno za domačo mornarico, tudi s kondenziranjem mleka. Vse te panoge se morajo gojiti na mlekarski šoli, ker od nje bo odvisen uspeh ali neuspeh našega mlekarstva, kajti za praktičen napredek je pomembno predvsem doma-če poizkušnjištvo. Šola mora s poizkusi ugotoviti, kateri izdelki so za dane prilike najprikladnejši, kje tiči jedro najfinejše kakovosti izdelka, navajajoč mlekarja k odstranitvi vseh zaprek. Obenem jim mora nuditi v njihovi praksi vse pripomočke (bakteriološke in druge) v dosego najboljše kakovosti.

4.) Ustroj mlekarske šole mora odgovarjati stanju mlekarstva v državi in smeri, ki naj jo mlekarstvo v bodočnosti zavzame. Švica je že dolga leta specializirana v trdem sirarstvu in Holandska še bolj v poltrdem. Tam prinese učenec s seboj v šolo že razmeroma popolno praktično znanje, ki ga v šoli samo opili in izpopolni s šolsko prakso ali pa sploh le s teorijo. Pri nas nimamo še nobenega tudi na inozemskem trgu že uvedenega mlekarskega izdelka. Naša bodoča mlekarska šola mora zato nuditi učencem popoln praktičen in teoretičen pouk v modernem mlekarstvu, kakor je to na pr. na Norveškem, ki je ustanovila šele leta 1907. prvo mlekarsko šolo v Levangeru. Točasno obstoje v Norveški mlekarske šole, ki so razpolagale leta 1923 vsaka z 1,852.384 kg do 3,302.162 kg mleka na leto, od katerega se je porabilo 900.000 do 1,800.000 kg za izdelovanje različnih vrst sira. Število učencev je znašalo 10—16, dočim računamo mi z 20 učenci in bi morala zato razpolagati naša šola s še večjo količino mleka kakor norveške šole.

5.) Pri izberi mesta za našo prvo mlekarsko šolo se je treba ozirati v prvi vrsti na množino za izdelke sposobnega mleka. Vsi drugi oziri so postranskega pomena.

Tozadevno odgovarja **najbolj Škofja Loka**, ki je bila pred vojno po množini mleka največja mlekarna Slovenije. Prilike so tudi danes iste. Kraj razpolaga z dobrim vodovodom, kar je za mlekarstvo važno, in s ceneno domačo električno močjo. Je lahko dostopen iz Ljubljane — radi zunanjih pomožnih učiteljev. Je v bližini kolodvora — radi lažjega poseta in priličnosti blagovnega prometa. Predstavlja naraven center kraja, kjer menjuje ravan, dolina, hrib z visoko planino, katere okoliščine bo mlekar večkrat srečal v svoji nadaljnji praksi. Iz vseh teh razlogov je najidealnejši kraj za mlekarsko šolo.

Glede na vse to konkretiziramo svoja izvajanja v prošnjo, da izvoli g. minister čim prej uresničiti ustanovitev popolne, samostojne, moderne mlekarske šole v Škofji Loki.

Te resolucije se odpošljejo 1.) ministru za kmetijstvo in vode, 2.) ministru za šume in rudnike dr. Žerjavu, 3.) velikemu županu dr. Baltiču.

Kot zastopnik občine je govoril nato trgovec g. Rudolf Ziherl, ki je povdarjal, da je nedvomno, da ima Škofja Loka vse pogoje za izvrstno uspevanje mlekarske šole. Nato se je dotaknil še drugega vprašanja in navajal, da je v Škofji Loki treba srezkega poglavarstva ali vsaj ekspoziture. Škofjeloški okraj obstoji iz 11 županstev, 1 mesta, 1 trga, 178 vasi s 25.000 prebivalci. Dejstvo je, da smo v letu 1924. plačali okrog 13.000 Din davka več kakor kranjski okraj, zato smo tem bolj upravičeni do srezkega poglavarstva. Jasno je, da avtomobilska zveza iz naših dolin (poljansko-žirovska in selška) ni prikladna za promet z oddaljenim Kranjem. Prebivalci doli zamude navadno zaradi malenkostnega opravka pri srezkem poglavarju v Kranju 1 ali celo 2 dni, kar je združeno z velikimi stroški. Pred vojno smo glavarstvo že skoraj dosegli. Trgovina obeh dolin, posebno lesna, se bo še bolj razvijala, če bodo vsi potrebni uradi v Škofji Loki. Dejstvo, da se nahajajo v Škofji Loki že gotova podjetja, dalje sodišče, davkarija, pošta, brzojav, telefon, županija, 6 razredna ljudska šola, ženska meščanska šola., žensko učiteljišče, utemeljuje to zahtevo.

Župan g. Hafner je prečital v smislu govornika g. Ziherla stavljeno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

«Saj mi je oče rekel, da lahko!»

«Jojmene — kaj bo to — vsa družina je taka — kaj bo to, kaj bo to...»

Srečko je trepetal.

«Kaj pa grešnica, punca?»

Za punco so doma klicali Anico, kakor so njega klicali za fanta.

«Ona ne zna», plaho odvrne Srečko, «pa je mati rekla, če nima veselja, da je ni treba siliti».

«Joj — tudi mati je taka — vse je izgubljeno. Kolikokrat pa delaš to?»

«Vsak dan, kadar je harmonij prost, če oče ne igra!»

«Kaj, kako si rekel — na harmonij orglaš?»

«Da, na harmonij!» se začudi Srečko.

«Avša! Ali nisi mogel tega že prej povedati! Govedo! Trot!»

In zatreskala so vratica.

Srečko je prijokal domov.

Mati je bila v zadregi, oče pa se ni mogel premagati, da ne bi jezno zagodrnjal:

«Človek res ne ve, ali so včasih popje bolj nerodni ali pobje!»

Pomiriti pa Srečka ni znal nobeden; kajti vsak se je bal mlinskega kamna in morskega dna.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (17. junija.) Notirale so danes: pšenica: ameriška Rosafé 79—80 kg teže, pol vagona 460; tur ščica: baška, za junij, 5 vagonov 186, banatska 20 vagonov 185; moka: št. «0», 1 vagon 535. Tendenca mlačna.

Dunajski svinjski sejem (16. junija.) Dogon 15.772 komadov, od teh 625 iz Madžarske, 535 iz Jugoslavije, 11.816 iz Poljske in 2788 iz Rumunije. Notirale so v šilingih za kg žive teže: pitane svinje najboljše vrste I. 2.15 — 2.25, II. 2.10 — 2.20, kmečke 2.10 do 2.30.

Dunajska borza za kmetijske produkte (17. junija). Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51.50 — 52.50, madžarska s Potisja 54.50 — 55.50, Rosafé 53.50 — 54; rž: 46.50 — 47.50; ječmen: domači 38 — 42, češko - moravski 48 — 50; turščica 29.75 — 30.75; oves: 43 — 43; seno: 11 — 14.50; slama 10 — 10.50.

= **Vpliv poloma Stinnesovega koncerna na Madžarsko.** V madžarskih gospodarskih krogih so se bali, da bo imel polom Stinnesovega koncerna slabe posledice za madžarsko gospodarstvo. Bati se je bilo, da pride več podjetij v finančne težkoče. V poučenih krogih smatrajo to bojazen za pretirano. Naglašajo namreč, da Stinnesov koncern ni imel na Madžarskem tako velikih interesov, da bi njegov polom mogel imeti tako hude posledice zanjo.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave pisarniških potrebščin. Direkcija državnega rudnika Breza pa do 15. julija glede dobave cinkovega belila. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 27. t. m. pri Upravi dravske divizijske oblasti, artilerijska radionica, Ljubljana, druga ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg oglja. — Dne 14. julija pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave starega železnega materijala; pri Upravi državnega monopola v Beogradu glede dobave pisarniških potrebščin. — Dne 15. julija pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 5120 m³ drv, pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave delov za vagonete. Dne 16. julija pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave gradbenega materijala; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave 2673 komadov hrastovih pragov. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

= **Znižanje pristojbin senzalov na zagrebški borzi.** Vodstvo zagrebške borze je v sporazumu z borznimi senzali sklenilo znižati pristojbine na ½‰ v deviznem prometu in na 1‰ v efektnem. Povod za ta korak je dalo dejstvo, da znaša pristojbina na beograjski borzi za vse transakcije brez razlike ½‰, vsled česar se je zlasti pri naročilih z dežele jelo opažati, da se obračajo na beograjsko borzo. Z druge strani upajo, da bodo nižje pristojbine morda vplivale na dvig prometa na zagrebški borzi. Dočim je doslej dobivala borza od senzalnih pristojbin po 0.4‰ odpadejo sedaj ti zneski, ker so se pristojbine znižale. Zato namerava uvesti vodstvo borze pavšalno oddajo v približnem znesku 250 tisoč dinarjev, ki naj bi se razdelili na 16 zaprisežnih senzalov.

= **Južnoameriška kava v Splitu.** Že v nedeljski številki smo poročali, da je tržaška brodarska družba Cosulich odredila, da njeni parniki na povratku iz Južne Amerike pristajajo v Splitu, da se dá s tem našim trgovcem možnost, da dobivajo blago iz teh pokrajin direktno, brez posredovanja Trsta. Dne 12. junija je prišel prvi parnik «Atlanta» v splitsko luko. Izkrcal pa je samo potnike, ne pa tudi blaga, kave, kakor so naši uvozniki pričakovali. Obstoja namreč med italijanskimi brodarskimi družbami in evropskimi tržišči s kavo konvencija, po kateri smejo parniki izkrcevati v jugoslovanskih lukah le večje količine kave. Italijanska veletrgovina je delala na to, da pride ta določba v konvencijo, ker je dobro vedela, da naši uvozniki ne morejo naročati kar celih vagonov tega blaga. S tem so hoteli Italijani preprečiti, da bi naši trgovci direktno dobivali kavo iz Južne Amerike brez posredovanja tržaškega trga. Zopet vidimo, da so nas Italijani ukanili. Na nas je, da to njihovo namero preprečimo. Kaj nam pomaga najnovejša Cosulichova odredba, če pa blaga ne smemo izkrcavati v naših lukah! Tako smo še vedno odvisni od tržaških posredovalcev.

= **Slabši izgledi na letošnjo žetev na Madžarskem.** Iz poslednjega poročila o stanju posevkov na Madžarskem se vidi, da so se zaradi vetra in suhega vremena zadnjih 14 dni poslabšali izgledi na letošnjo letino v vseh vrstah žitaric.

= **Švicarska zunanja trgovina aktivna.** Kakor poročajo iz Curiha, je meseca maja t. l. po dolgem času postala zunanja trgovina Švice zopet aktivna vsled večjega izvoza in pod vtisom predstoječega povišanja carinskih postavk. Izvoz se je povzpel od 164.5 milijonov frankov v aprilu na 191 v maju. Hkrati je padel uvoz v istem razdobju od 200.3 na 186 milijonov švicarskih frankov. Švicarska zunanja bilanca je bila v maju aktivna za približno 5 milijonov.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke pomenijo povpraševanje, druge ponudbe, v oklepajih pa zaključke.) **Vrednote.** 7% inv. posojilo 61.50—62.50. Vojna škoda 200—0; Celjska posojilnica 201—201 (201), Ljubljanska kreditna 225—265, Merkantilna 100—104, Prašteđiona 800—805, Kreditni zavod 175—185; Strojne 0—135, Trboveljska 335—345, Vevče 100—112, Stavbna 265—280; 4.5% zastavni Kranjske deželne 20—0, 4.5% zadolžnice Kranjske deželne 20—0. — **Blago.** Les: smrekovi hlodi- od 25 cm prem. nap., fco nakl. post. 250—0; deske, 20 in 25 mm, III. vrsta, fco meja 480—0; trami, 5/7, 11 cm, 6/7, 11 in 12 m, kompletacija, 3/3, 3/4, 4 m, 4/4, 4/5, od 5 m napr., fco meja 475—0; bukovo oglje, Ia eksp. blago, fco meja, 2 vagona, 94.50—94.50 (94.50); creslo, suho, v ovojih, letošnje, fco nakl. post., 5 vag. 35—35 (35); poljski pridelki: pšenica Hardwinter, par. Postojna trans. 0—465, Rosafé, par. Postojna trans. 0—460, avstralska, par. Postojna trans. 0—450; otrobi pšenični, juta vreče, fco Ljubljana 0—200; ječmen, orig. srbski, 60 kg, fco Ljubljana 0—325; fižol, ribničan, orig., fco Ljubljana 260—0, koks, orig., fco Ljubljana 260—0.

ZAGREB. V efektih je tendenca nespremenjena. Od bančnih papirjev so ponujali Centro - Trgo po 6 Din, zaključevala pa je po 5. Eskomptna je dosegla več zaključkov po 103—104. Drugi papirji so ostali nespremenjeni. Od industrijskih papirjev je padla Slavonija na 39, Danica na 70, Vevče je trgovala po 105. Vojna škoda je zaključevala po 206, za termin pa je bilo povpraševanje 208, za agrarne obveznice pa 33. — Dinar je danes beležil v Curihu 8.975—9.025. Naše devizno tržišče beleži tudi danes majhen padec tujih plačilnih sredstev z izrazito tendenco nadaljnega nazadovanja. Dunaj je nazadoval na 8, Italija na 218, Newyork na 56.80 in Švica na 1107. Blaga je bilo v izobilju, dočim je bilo povpraševanje precej malenkostno in zato tudi ni bilo večjega prometa. Trgovalo se je največ v devizah na Italijo, Newyork in Dunaj. — Notirale so devize: Dunaj 7.95—8.07, Berlin 1345—1360, Italija izplačilo 217.40—220.40, London izplačilo 275.90—278.90, Newyork ček 56.48—57.28, Pariz 272.50—277.50, Praga 167.80—170.20, Švica 1101—1111. — Valute: dolar 55.70—56.50. — Efekti: bančni: Litorale 0—58, Trgo 5—6, Eskomptna 103—104, Kreditna Zagreb 105—107, Hipo 56—56.50, Jugo 100—101, Ljubljanska Kreditna 0—250, Obrtna 60—62, Prašteđiona 800—805, Etno 0—200, Slavenska 69—70, Srpska 130—132; industrijski: Eksploatacija 32—34, Drava 0—155, Dubrovačka 725—0, Goranin 0—40, Šećerana Osijek 520—530, Nihag 38—42, Gutmann 0—350, Slaveks 0—155, Slavonija 39—40, Trbovlje 0—350, Vagon Osijek 75—81, Vevče 105—110, Danica 70—71; državni papirji: 7% inv. posojilo 62.50—0, 4% agr. obveznice 34—0, Vojna škoda 204.50.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2290—2300, Dunaj 8.03—8.04, Berlin 1355—1360, Budimpešta 803—805, Bukarešta 25—25.70, Italija 218.25—218.75, London 277—277.25, Newyork 56.90—57, Pariz 272.50—273.50, Praga 168.25—169, Švica 1103—1103.50. — Tendenca mlačna.

CURIH: Beograd 9.05, Newyork 515, London 25.035, Pariz 24.67, Milan 19.75, Praga 15.25, Budimpešta 0.007250, Bukarešta 2.40, Sofija 3.75, Dunaj 72.625.

TRST. Efekti: obligacije Julijske Krajine 75.90, Živnostenska 285, Assicurazioni Generali 12.830, Riunione Adriatica A 4225, Riunione Adriatica B 4150, Cosulich 342, Dalmazia 260, Lloyd 5750, Ozeania 178, Tripcovich 464, Dalmazia cement 470, Krka 406; devize: Beograd 45.90 — 46.30, Dunaj 365 — 375, Praga 77.50 — 78.25, London 127.40 — 127.80, Newyork 26.10 — 26.25, Curih 510 — 513; valute: dinarji 45.60 do 46.10, 20 zlatih frankov 99 — 101, zlata lira 500.56.

DUNAJ: Beograd 12.465 — 12.505, Berlin 168.77 — 169.37, Budimpešta 99.54 — 99.94, Bukarešta 3.2725 — 3.2925, London 34.49 — 34.59, Milan 27.09 — 27.21, Newyork 709.35 — 711.85, Pariz 33.94 — 34.10, Praga 21.02 — 21.10, Varšava 136.10 — 136.60, Sofija 5.135 — 5.175, Curih 137.70 — 138.20, dinarji 12.41 — 12.47.

PRAGA: Beograd 59.75, Dunaj 475.75, Rim 129.25, Newyork 33.75, Curih 656.50.

BERLIN: Beograd 7.392, Dunaj 59.057, Milan 16.06, Praga 12.425, Curih 81.445.

Sokol

Naraščajska tekma Ljubljanskega Sokola. Ljubljanski Sokol naznanja, da se vrši na letnem telovadišču v Tivoliju naraščajska tekma po sledečem sporedu: V soboto dne 20. t. m. popoldne ob 4. tekmuje moška in ženska deca; v nedeljo 21. t. m. dopoldne ob 8. pa moški in ženski naraščaj. Vstopnina 5 Din. Cenjene roditelje in prijatelje sokolskega naraščaja vljudno vabi odbor.

Ljubljanski Sokol. Z ozirom na govorico, ki kroži po Ljubljani, da je vodstvo cirkusa Kludsky ponudilo Ljubljanskemu Sokolu kot najemnino letnega telovadišča za šest dni 50.000 dinarjev, izjavljamo, da so te vesti neutemeljene, pač pa je zastopnik podjetja ponudil društvu dnevne odškodnine 400 dinarjev. Toliko članstvu v vednost.

— Po br. Fran Kavčiču in Viktor Rohrmannu prejeli smo od neimenovanega dobrotnika v dar 1000 dinarjev, za kateri znesek se darovalcu kar najtopleje zahvaljujemo. Zdravo. Odbor.

Sport

Razpis juniorskih tekem za prehodni pokal S. K. Ilirije

1.) S. K. Ilirija razpisuje v namen, da pri pomore k razvoju nogometnega naraščaja in da ustvari možnost tekmovanja mlajšim silam, ki za to sicer nimajo dovolj prilike, juniorske tekme za klubov prehodni pokal. Za izvedbo tekem bo osnoval S. K. Ilirija vsako leto ali poseben medklubski odbor, v katerega imenuje S. K. Ilirija predsednika in predsednikovega namestnika in vsak sodelujoči klub po enega zastopnika ali pa bo izvedel tekme s sodelovanjem LNP.

2.) Pokal postane trajna last kluba, ki zmaga v pokalnih tekmah tri leta zapored ali petkrt v presledkih. Do tega časa ostane pokal v začasni posesti vsakokratnega zmagovalca, ako je ta v stanu nuditi jamstvo za ohranitev darila; v nasprotnem slučaju ostane pokal v varstvu S. K. Ilirije. Začasni posednik je dolžan vrniti pokal mesec dni pred vsakoletnimi novimi tekmami S. K. Iliriji.

3.) Pravico do tekmovanja v juniorskih pokalnih tekmah imajo: a) člani LNP., b) klubi, ki niso včlanjeni v LNP, tudi ako niso oblastveno priznani, c) šolski zavodi.

Starostna meja za igrače je 18 let (letos rojstni letnik 1907 in več). Pred početkom tekme se morajo na zahtevo igrači izkazati z rojstnim listom, domovinskim listom ali z uradnim izpiskom iz rojstnega lista. Igrač, ki se ne izkaže, se ne more pripustiti k tekmam. Sodelovati ne smejo igrači podsaveznih prvorazrednih klubov, ki so dotično leto nastopili že več kot trikrat za prvo moštvo svojega ali katerega drugega podsaveznega prvorazrednega kluba. Vsak igrač sme igrati tekom ene pokalne konkurence le za en klub.

Moštvo oz. klub, ki greši proti tem določilom, zgubi tekmo s 0 : 3. Protesti proti upravičenosti nastopa kakega igrača se morajo ustmeno prijaviti sodniku najkasneje do početka drugega polčasa dotične tekme in pismeno priporočeno predložiti S. K. Iliriji, tekom 48 ur, sicer se ne upoštevajo. Proteste rešuje končnoveljavno medklubski odbor, odnosno, ako izvede tekme LNP, upravni odbor LNP.

4.) Tekmuje se po pravilih JNS-a, v kolikor ni posebnih določil v samem razpisu, in sicer po možnosti po sistemu na točke, sicer po pokalnem sistemu. Vsaka tekma traja dvakrat 45 minut, v slučaju neodločenega izida se podaljša igra na dvakrat 15 minut; ako ostane tekma tudi nato neodločena, določi zmagovalca žreb. — Moštvo, ki samolastno med tekmo odstopi, izgubi tekmo «par forfait» in pravo do nadaljnega tekmovanja v pokalnih tekmah dotičnega leta. Moštvo mora nastopiti v enotni opremi, v slučaju poškodb je dovoljeno s privoljenjem sodnika postaviti do početka drugega polčasa rezervo. — Žrebanje protivnikov izvrši medklubski odbor, odnosno S. K. Ilirija ob sodelovanju LNP. Žrebanju imajo pravo prisostvovati vsi k tekmam prijavljeni klubi s po enim delegatom. — Delegiranje sodnikov izvrši ZNS, sekcija Ljubljana.

5.) Skrb za igrišče nosi S. K. Ilirija. Eventuelne potne ali druge stroške nosi vsak klub sam. S prebitkom tekem razpolaga medklubski odbor odnosno S. K. Ilirija v sporazumu z LNP.

Prijave k juniorskim pokalnim tekmam je nasloviti na Sportni klub «Ilirija», Miklošičeva c. 13/III, najkasneje do 20. VI. Istočasno je prijaviti v smislu razpisa enega člana v medklubski odbor, v kolikor klub v medklubskem odboru že nima svojega zastopnika. Točasno sestoji m. odbor iz gg. Betetto, Logar (S. K. Ilirija), Buljević (Lask), Bergant (Hermes), Dorčec (Slovan).

S. K. ILIRIJA.

Sportni dan v Novem mestu. Novomeška napr. dij. org. «Prosveta» priredi v nedeljo 21. t. m. s sodelovanjem «Preporoda» in «Zore» iz Ljubljane veliko sportno prireditev, čije program je nastopni: dopoldne: Cvetlični dan; ob 10.30 pokalna štafeta skozi mesto na 1100 m. 2. Tek skozi mesto na 1000 m. Popoldne ob 17.30 na Loki: Lahkoatletski miting: 1. tek na 100 m; 2. met diska; 3. skok v daljavo; 4. tek na 200. 5. met krogle; 6. skok v višino; 7. met kopja. Ob 18.30 nogometna tekma: Zora : Prosveta.

Prvenstvene hazenske tekme v Zagrebu. Prošle nedelje se je nadaljevalo prvenstveno tekmovanje v hazeni. Izida sta: Hašk : Zagrebački HSK. 4 : 1 (3 : 1), Vesna : Victoria 6 : 0 par forfait.

Kriza v Hašku. Kakor poroča «Jutarnji list», je v Hašku izbruhnila kriza. Dr. Vasa Belošević je odložil mesto predsednika, dočim so g. in ga. Würth, najboljša tenis igrača ter bivši predsednik Arko izstopili iz kluba. Sklicana je seja seniorjev, da reši to krizo, ki bi mogla klubu usodno škodovati.

Dunajska Ostmark zopet pri nas. Dunajska Ostmark se zopet nahaja na večji turneji po naši državi. V nedeljo je igrala v Subotici proti Sandu. Tekma je z 1 : 1 ostala neodločena. V pondeljek so Dunajčani igrali ravnotam proti SMTK ter po lepi igri zmagali s 5 : 0.

Zagrebški hazenski podsavez. Na nedeljski glavni skupščini zagrebškega hazenskega podsaveza je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Lantoš, podpredsednik Drucker, tajnik Weiss, blagajnik Devide, tehnični referent Bosner, odborniki dr. Vinek, Jurčić, Kastinčić in Vrabčević.

Ljubljani v Inomostu. Ljubljansko moško moštvo je včeraj, v sredo, igralo v Inomostu prospavanduo tekmo proti tem prvorazrednemu Inomostu ter zmagalo s 6 : 0.

Službene objave LNP.

(Iz seje p. o. dne 15. VI.)

V nedeljo 21. VI. se vrši zaključna tekma ljubljanskega okrožja za podsavezni pokal. Nastopita zmagovalca iz drugega kola Hermes : Lask. Tekma se prične ob 17.30 na igrišču Ilirije, predtekma Jadran : Slovan ob 16. Službujoči odbornik je g. Sternad, cene prostorom so 3, 5, 10, 15, 20 Din. Kluba Hermes in Lask morata postaviti po 3 reditelje z znaki.

V nedeljo polagajo podsavezne sodniške izpite celjski kandidati. Moštvi postavita Ilirija in Primorje ob 16. na igrišče Primorja.

Tajnik II.

Iz sekcije zbora nogometnih sodnikov (Službeno). Na odborovi seji, ki se je vršila dne 16. t. m., se je pooblastil g. Planinšek, da za časa njegovega bivanja v Mariboru zastopa sekcijo v vseh vprašanjih, ki spadajo v delokrog iste. Poverilo se mu je poleg tega, da priredi v Mariboru tečaj za nogometne sodnike.

S. K. Slovan. Pozivam vse člane, da se sigurno udeleže sestanka danes ob pol 9. zvečer v restavraciji Lloyd. Obe sekciji! — Tajnik.

S. K. Slovan. Člani, ki imajo kakršnokoli opremo, se morajo današnjega sestanka udeležiti, sicer se bo nastopalo proti njim po klubovih pravilih. — Gospodar.

Sodniški tečaj danes v četrtek ob 21. uri v kavarni «Emona». Ker se predela cela tvarina, pričakujem polnoštevilne udeležbe — *Vodišek.*

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. junija 1925. — Ljubljana, 306 m nad morjem.

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	762·1	17·0	sever	jasno	
Ljubljana . . .	14.	759·5	26·0	jug. vzh.	•	
Ljubljana . . .	21.	760·1	21·3	jug. zap.	•	
Zagreb	7.	760·9	20·0	•	več. jas.	
Beograd . . .	7.	761·8	21·0	jug. vzh.	•	
Dunaj	7.					
Praga	7.	757·8	17·0	jug. zap.	več. obl.	0·1
Inomost . . .	7.					

Solnce vzhaja ob 4·12, zahaja ob 19·49, luna vzhaja ob 2·13, zahaja ob 16·2.
Barometer nižji, temperatura višja.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Kratko poslabšanje vremena. Nevihte in padanje temperature.

Do Ohrida in Bitolja

10. Še o Ohridu

Ohrid ni le od prirode izbran, da postane eno najlepših in najživalnejših naših letovišč, marveč ima tudi odlično zgodovinsko tradicijo. Tu in v Prespi je bilo središče makedonske države za carja Samuila, edini primer v slovanski dobi balkanske zgodovine, da je igrala Makedonija samostojno ulogo. Še imenitnejša je cerkvenozgodovinska tradicija za Ohrid; tu je bilo središče delovanja Metodovih učencev, ki so pribežali semkaj po l. 885. iz Velikomoravske; tu sta živela in delovala sv. Kliment in sv. Naum, najimenitnejša od njih. In vse to se ni pozabilo, marveč je ostalo živo in sveže. Sv Kliment je ostal patron mesta; njegovo sliko najdeš menda v vsaki ohridski krščanski hiši; njegove relikvije hranijo v cerkvi sv. Klimenta. V cerkveni zgodovini Balkana je Ohrid ena najimenitnejših točk. Tu se je osnovala samostalna nadškofija, ki je imela do l. 1219. oblast tudi nad srbskimi kraji in ki se je ukinila šele l .1767. Kar sta bila Oglej in Salzburg v naši bližini, to je bil Ohrid na jugu.

Tu pa so poleg Klimentove še druge zelo stare cerkve, arhitektonsko-interesantne in za nacijonalno zgodovino pomembne. Zgoraj vrh ohridskega brda je na široko razpoložena stara ohridska trdnjava, katere osnova je istotako zelo stara, katere pomen pa sega tudi v novejšo in najnovejšo zgodovino. Tako ti vstajajo v Ohridu na vsakem koraku zgodovinski spomini; tu ne moreš uiti vplivom historičnega razmišljanja, tu ne moreš zapreti oči pred preteklostjo, marveč se ji moraš prepustiti popolnoma. V tem pogledu zavzema Ohrid najodličnejše mesto med vsemi kraji cele Srbije, ker te vrh tega zgodovina prenese najdlje v preteklost, dlje nego kjerkoli drugod. Tu izgubiš takorekoč smisel za čas in s stoletji se igraš kakor da so to leta našega spomina.

Zato pa ti turška preteklost manj sili v oči, nego v ostalih mestih. Tu je neprimerno mani džamij in še te stoje na takih mestih, da jih kar ne opaziš; čaršija je izredno malo izrazita: med hišami bolj kot drugje prevladujejo večje in višje stavbe. V primeri s tem te preseneti, da je Turkov na ulici razmeroma več nego drugod; vzrok temu je v odročni legi; val izseljevanja še ni dosegel tega skrajnega makedonskega kota, vsaj ne v toliki meri kot n. pr. Skoplje. Sicer pa se Turki izseljujejo tudi odtod in njihove hiše kupujejo kršćanski domačini. Po statistiki iz leta

Sv. Kliment Ohridski

1921. šteje Ohrid med 9603 prebivalci poleg 4766 pravoslavnih še vedno 4317 muslimanov. Med njimi so razen 565 Arnavtov vsi Turki, ki pa so po velikem delu poturčeni Albanci. Našteli so v mestu tudi 273 Aromunov. Kakih 20 družin je tudi pravih Grkov.

Prvi starinski spomenik, ki sem ga videl v Ohridu, je velikanska stara platana, ki stoji na glavni ulici takoj poleg hotela Velika Srbija. To je v resnici velikansko drevo; ne vem koliko metrov meri v premeru, ali kar verjamem napisu na razglednici, da je takozvani «Činar» star tisoč let.

Od tega starodavnega drevesa si hitro na vrhu, kjer so na široko razvaline ohridske trdnjave. Kdo jo je zidal prvi, kdo vé! Ko smo se razgovarjali na ladji z Ohridčani o njej, je dejal študent: Bolgari so nam pripovedovali, da je sezidal grad car Simeon. Ko so prišli Srbi, so nam pravili, da ga je postavil car Dušan; in Ohridčani sedaj zares ne vemo, komu bi verjeli, kdo ga je sezidal. Ko smo drugi dan pod vodstvom ohridskih profesorjev ogledovali trdnjavo, ki je osobito na zapadnejšem brdu mogočno ohranjena, nam je razlagal direktor Simić, ki je rodom iz južne Srbije, da je trdnjavo v tem delu zgradil bržkone makedonski car Samuil, kar se da sklepati po nekaterih arhitektonskih posebnostih.

Ko sem prvo jutro kolovratil po višini med razvaljenimi zidovi, sem opazil tam zraven nizko, po videzu neznatno cerkvico, ki pa se ji takoj pozna, da je silno stara zgradba. To je znamenita cerkev sv. Klimenta, z majhno kupolo in streho, ki sega na obeh straneh skoro do tal. Sezidana je, kakor cerkev v Nerezih in še toliko drugih, iz slvega materijala v katerem so vzidane na gosto proge močno rdeče opeke, tako da te rdeče proge preprezajo vso stavbo. Menih, ki nas je pozneje v večji skupini vodil po cerkvi, nam je kazal lepi ikonostas z zares lepimi slikami, ki so povečini iz 14. stoletja. Zadaj za ikonostasom, pri oltarju, nam je pokazal v skrbno zaprti skrinjici mošti (to je relikvije) sv. Klimenta, ki je bil ostal v Ohridu do smrti. Pa še z drugim se ponaša cerkev sv. Klimenta; kaludjer nam je tudi pokazal del mošti sv. Vladimira, par nevelikih kosti tega svetnika, ki so jih, kakor je bilo čitati v časopisih, pred par meseci prinesli iz Elbasana, kjer jih je hranil tamkajšnji samostan. Te mošti pa še niso bile nič kaj posebno skrbno shranjene; kakor da še niso dobile onega slovesnega in svetega značaja, ki gre stari svetinji.

Zunaj poleg cerkve stoji precej visok bel stolp. To je zvonara. Ohridski fant mi ga je pokazal kot neko posebnost, pripovedujoč, da ga je postavil oni profesor iz Amerike. Nisem se mogel koj spomniti, šele pozneje mi je prišlo na um, da je univerzitetni profesor Papin iz Amerike naročil in pred nedavnim postavil nov zvonik za cerkev sv. Klimenta v Ohridu. Zvonik pa ne napravi posebnega utisa, ali lego ima odlično, ker stoji s cerkvijo vred baš na vrhu, viden daleč na okrog.

Na jugu ima vsaka cerkev še svojo posebno zgodovino. Vsi Ohridčani vedo, da je najstarejša cerkev sv. Klimenta stala tamkaj na griču, kjer je sedaj džamija, ki je seveda sedaj opuščena in razpada; tu pa je bila cerkev sv. Bogorodice. V knjigah berem, da je sedanji sv. Kliment zgrajen v Dušanovi dobi, oziroma za časa njegovih mogočnih velikašev.

Druga imenitna cerkev ohridska je sv. Sofija. Skoro vse stare cerkve v južni Srbiji so zelo majhne zgradbe, več ali manj kvadratnega tlorisa; sv. Sofija pa je izjema. To je zelo velika stavba, izrazito podolgovate oblike; razen cerkve sv. Dmitrija v Bitolju nisem videl na vsem jugu nobene večje. Ali vendar je sv. Sofija zelo stara, ena najstarejših sploh. Prvotno so sploh gradili take velike cerkve, šele pozneje je prevladal tip malih, pa bolj okrašenih cerkvic. Sv. Sofija je danes še vedno v precej razdejanem stanju; bila je namreč v turški dobi spremenjena v džamijo in naposled so imeli Turki v njej svoje skladišče. Vrši pa se že v njej verska služba in baš izletne dni smo videli pridno delavce na poslu, da popravijo cerkveno okolico — priprave za kraljev obisk. Sv. Sofija pa se reprezentira kljub temu kot impozantna stavba, in sicer kot velika bazilika, sestoječa iz treh ladij, z mogočnimi vrstami stebrov. Na zapadnem koncu je bil bržkone pozneje prizidan poseben prečni del, ki je najbolj zapuščen; tu je bilo turško skladišče za žito. V cerkvi je v enem od stranskih prostorov na steni velika freska, ki predstavlja carja Dušana, njegovo ženo carico Jeleno in sina Uroša; na strani stoji še ena oseba, o kateri se ne vé, ali je tedanji patrijarh Joanićije ali ohridski arhiepiskop. Freske so precej pokvarjene. Dušanova očividno nalašč vendar se še dobro razloči dvoglavi orel na Dušanovem plašču. Prav isti dvoglavi orel je izklesan na kamenitih ploščah okrog ikonostasa. Tudi ta stara cerkev je bila namreč za vlade carja Dušana prenovljena in razširjena. Lepa umetnina je tudi leca, katere gornji del je krasno izklesan iz marmorja. Tudi ta cerkev nima nikakega večjega stolpa.

Cerkev sv. Klimenta

To sta najimenitnejši dve ohridski cerkvi. So pa še druge, n. pr. že omenjeni sv. Jovan pri Kanevu. Toda nima smisla opisovati cerkve, če ni zraven slike. Vrh tega je to stvar umetnostnega zgodovinarja in arhitekta, za katerega mora biti potovanje po teh krajih pravi užitek. Toliko umetnin v gradbenem, slikarskem, rezbarskem oziru kakor jih nudijo kraji južne Srbije, nima zlepa kaka pokrajina; zdi se ti, kakor da si zašel v Dalmacijo. Izletniki so že godrnjali, češ, saj hodimo povsod samo v cerkve, dovolj je tega! Tu občutiš, da si na klasičnih tleh narodne zgodovine; tu spoznavaš, da je bilo v južni Srbiji nekdaj središče srbstva, težišče kulturnega udejstvovanja. Tu dobiš utis, da je bila severna Srbija, ki je danes vodilni predel srbstva, nekdaj stranska dežela in da se nahajaš tu v matici - zemlji. Tu dobiš zares respekt o predturški dobi naše preteklosti in o kulturnih sposobnostih naše rase.

Pod trdnjavskimi zidovi nam je nekdo pripovedoval zgodbe iz polpretekle dobe. Tu na ohridskem gradu, ki je bil takrat še neporušen, je zapovedoval Ali paša Janjinski, znameniti tiran in upornik, kar pa se ti zdi povsem prirodno, zakaj na tej trdnjavi takorekoč mora biti zasidrana krepka, zapovedujoča volja.

Mene so seveda predvsem zanimali Ohridčani. Videti so vedri, živahni; gledal sem jih v živem razgovarjanju na korzu v nedeljo zvečer, v gostilnah in kavarnah, kjer se radi spustijo v igro na karte, na izletih. Po vnanjem videzu se razlikujejo od dinarskih ali šumadijskih Srbov predvsem v tem, da so temnejše polti. Tudi Dalmatinci so temnejši, toda pri njih udarja barva kože na rjavo; na jugu se mi zdi, kakor da ni rjave komponente temveč zamolklotemna, ta pa intenzivno prelita po vsej koži. Od Bolgarov se razlikujejo Makedonci, da imajo enotnejši tip, dočim sem videl med Bolgari vedno izredno raznolikost tipov, ki se med seboj silno razlikujejo po obliki glave, jakosti ličnih kosti, obliki oči, brade itd. Če govoriš z Makedonci, te nekaj časa moti, ker narobe gestikulirajo: kadar pritrdi, takrat z glavo odkima, kadar ti zanika, pa prikima z glavo. Najbolj te to moti pri izobražencu, ker ne veš, ali se je spremenil po naše, ali še kima po orijentalsko. «E, veste,» mi je rekel smeje mlad Ohridčan, ko sva govorila o tem pokimavanju, «pri nas v Makedoniji je pač vse narobe, vse drugače kot drugod.» Merijo težo in prostornino na oke, a se sedaj uvaja decimalni sistem. (Dalje prih.)

Družabnica

Išče se iz boljših krogov, lepa, elegantna dama ali vdova brez otrok do 30 let stara, za plemenitega gospoda samca iz najboljših beograjskih krogov.

Mesečna plača 3 — 4000 kron, hrana in stanovanje. Ponudbe z najnovejšo sliko in osebnim popisom ter natančnim naslovom je poslati pod značko «Družabnica» na oglasni zavod Aloma Company, Beograd, Kolarčeva 7. 3359—a

Izdajatelj in lastnik: «Konzorcij «Jutra», Odgovorni urednik: Andrej Ražem Tisk Narodne tiskarne v Ljubljani

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Obrt

Vulkanizira vse vrste gumija parna vulkanizacija P. Škafar v Ljubljani, Rimska cesta 11. 270

Vulkaniziranje avtoplaščev in cevi, profesionalno sientifično, zajamčeno. — Albert Cigoj, Novi Vodmat 186. 13865

Usnjarija se odda v najem. — Pojasnila daje Lavrič, Št. Vid pri Stični, Dolenjsko. 13738

Vse tapet. izdelke od najfinejše do najcenejše izdelave ter vsa popravila solidno in po najnižjih cenah izvršuje Rudolf Sever, specijalna zaloga tapetniških izdelkov v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 6. 13707

Služba (dobe)

Simpatično dekle ki zna dobro kuhati, se sprejme proti dobri plači. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Simpatična 6921» 13973

Išče se strojnik dober strojni ključavničar. Ponudbe samo zanesljivih, zastopnih moči na upravo «Jutra» pod značko «Vsestranski». 13824

Krojaški pomočnik dobro izvežban, se sprejme takoj za veliko delo. — Peter Podobnik, Gorenja vas nad Škofjo Loko. 13786

Kuharica pridna in poštena, z dobrimi spričevali, ki dobro kuha in opravlja tudi druga hišna dela, se išče čez poletje za 3—4 mesece na deželo. Plača po dogovoru; nastop takoj ali 1. julija. Naslov pove uprava «Jutra» 13770

Išče se modistka Javiti se je pismeno na upravo «Jutra» pod šifro «Verzirana 7». 13896

Krajevne zastopnike v vseh krajih Prevaljskega, Marenberškega in Slovenjgraškega okraja, posebno za požarni oddelek, išče stara zavarovalna družba. Naši se dober in trajen zaslužek. Pojasnila daje g. Oswald, Prevalje. 13896

Učenka pridna in poštena, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme v modno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod značko «Poštenje 5423» na upravo «Jutra». 13629

Dekle ki bi hotelo opravljati hišna dela pri mladem zakonskem paru brez otrok, se sprejme na hrano in stanovanje. Ozira se na starejšo moč in dobro gospodinjo. Pojasnila se dobe na Tržaški cesti št. 19/I od 4. ure naprej. 13938

Pletilka se sprejme. — Naslov pove uprava «Jutra». 13955

Več poverjenikov in potnikov za Ljubljansko in Mariborsko oblast, sprejme velik domač zavarovalni zavod v življenskem oddelku. Novinci se vpeljejo. Vpokojencem in reduciranim uradnikom se nudi lepa prilika. Pismene prošnje z natančnimi referencami pod «Dober zaslužek» na upr. «Jutra». 13747

Zmožna modistka se išče. Pisma na upravo «Jutra» pod «Takoj I». 13897

Kontoristinja katera je popolnoma zmožna srbohrvaškega, slovenskega in nemškega jezika, se sprejme z 1. julijem. — Plača po dogovoru. Tvrdka Ant. Savnik, Škofja Loka. 13913

Išče se dekle srednje starosti, ki zna kuhati in šivati, k 2 osebam in 7letnemu fantku. Joško Perne, davčni upravitelj v Ljutomeru. 13731

Služba (iščejo)

Mesto natakarice ali blagajničarke, išče mlado dekle v boljši gostilni ali hotelu. Govori nemško, srbohrv. in slovensko. — Ponudbe na naslov: M. Klanšnik, Slatine 17, Rečica ob Paki pri Celju. 13905

Trgovski pomočnik mešane stroke, zmožen pisarniških del, vešč slovenščine, srbohrvaščine, nemščine, ki je maja odslužil vojaško, išče mesta kakršnekoli stroke. Prvi mesec gre brezplačno. — Ponudbe pod «Točen» na upr. «Jutra». 13796

Krojaški pomočnik z dežele išče službe. Na razpolago ima svoj nov šivalni stroj. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Marljiv» 6918». 13966

Lesni manipulant želi namestitve kot skladiščnik, prejemalec ali nakupovalec lesa pri kakem večjem podjetju. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Vesten». 13792

Kot gospodinja bi šla dobra kuharica, ki je vajena tudi vseh drugih del in šivanja. Ponudbe na upravo «Jutra» pod oglasno št. 13954. 13954

Mladenič star 19 let, išče službo kot osebni, pisarniški sluga ali pri kakem podjetju. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Pošten in zanesljiv 950». 13911

Strojnik ali kurjač išče službo za takoj ali pozneje. Razume se na vsa popravila. Cenjene ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Trezen 6889». 13908

Trgovski pomočnik mešane stroke, 29 let star, z dobrimi referencami, išče nameščenja za takoj v mestu ali na deželi. Gre tudi za skladiščnika. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Takoj 424».

Skladiščnik dobra moč v specerijski stroki in žitni trgovini, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Skladiščnik». 2

Prodam

Dva šivalna stroja «Singer», dobro ohranjena, naprodaj. Naslov pove upr. «Jutra». 13970

Otroški vozički dvokolesa, motorji in pneumatika, najceneje. Sprejemajo se vsa popravila. — Prodaja na obroke. Cenik franko. «Tribuna» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4 228

Česlo Prodam 500 q zdrobljenega česla (smrekovo lubje), franko postaja St. Peter v Savinjski dolini. Ponudbe z navedbo cene na upravo «Jutra» pod «Česlo št. 16». 13669

Več vagonov apna se takoj ali pozneje proda. Ponudbe na poštni predal št. 7, Kamnik. 13964

«Harley Davidson» 7/9 HP, najnovejše tipe, popolnoma nov, se proda. Ogleda se ga lahko v opekarni v Brezičah. 13797

Prodam šest kompletnih novih oken brez šip, iz hrastovega lesa, v izmeri 1.55 cm, 94 cm in 4 dvojna vrata iz mehkega lesa, v izmeri 177, 120 cm. Cena 6000 Din. Naslov pove uprava «Jutra». 13809

Avto prve ital. znamke, 32 HP, elektrika, 6 sedežev, izvrsten in popolnoma zanesljiv voz, v garantirano brezhibnem stanju, z novo gumo in rezervo, se proda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Specijalna marka». 13382

Več pisalnih strojev v brezhibnem stanju, raznih sistemov, proda «Posredovalec», Sv. Petra cesta 23. 13965

Proda se: 1 lokomobila, 10 HP, z novimi cevmi (tvrdke Clayton & Schuttleworth); ena žaga za debla do 900 mm (Stammquersäge) in 1 žaga z železnimi okvirji (Pendelsäge, Reppengusa). Naslov pove uprava «Jutra». 13668

Registrirna blagajna (National cash), velika, izborno ohranjena, je poceni naprodaj. Sever & Komp. v Ljubljani. 13581

60 m³ javor. desk 30, 40, 60, 80, 90 in 100 cm debelih, krasno blago, prodam. Naslov pove uprava «Jutra». 13467

Pohištvo (rabljeno) 2 postelji, 2 omari, miza, 2 mizici, 3 stolov, divan, nočna omarica, umivalnik in več slik, se zelo poceni proda. Naslov pove uprava «Jutra». 13935

Gig in kočijo (dvovprežno) s streho, v dobrem stanju, po nizki ceni proda Leben, trgovec v Borovnici. 13987

Spalnico masivno, rdeče politirano, kompletno, proda za 6500 Din Mici Švajgar, Dravlje št. 74, p. št Vid nad Ljubljano. 13944

Patent fotele fine konstrukcije, dobite samo pri tvrdki Rudolf Sever, specijalna zaloga tapetniških izdelkov, Ljubljana, Gosposvetska cesta 6. V zalogi vsakovrstna šima in afrik po tvorniških cenah 13697

Nov štedilnik (desni) zidan, se proda. Naslov pove uprava «Jutra» 13939

Kovaško orodje kompletno za 3 delavce in stroj za striženje konj, proda L. Žitko, Vrhnika št. 56. 13888

Potniki, pozor! Dobro ohranjen dvosedežni avto «Nekarsulm» s priklopnim prostorom za kovčeke, dobro ohranjen, se proda za 6500 Din. Naslov pove uprava «Jutra». 13749

Fotoaparat 9×12, se proda. Naslov pove upr. «Jutra». 13918

Pomožni motor D. K. W. v zelo dobrem stanju, montiran na močnem kolesu, se ceno proda. Naslov pove uprava «Jutra» 13914

Kupim

Brinjevo olje kupuje po najvišjih cenah drogerija A. Kane sinovi, Ljubljana, Židovska ulica. 273

Sesalka paličasta (Kolben - Plungerpumpe) za 200—250 litrov vode v minuti in 10 atmosfer, brez ali z električnim motorjem za krožni tok, 220 voltov, 50 perijod, se za takojšnjo rabo kupi. Ponudbe s sliko in popisom sesalke na Šentjanški premogovnik And. Jakil, Krmelj na Dolenjskem. 13732

Cizo rabljeno, se kupi v Gorupovi ulici 17. 13889

Drva Za sukcesivno dobavo do konec leta, kupim do 100 vagonov lepih bukovih drv z malim procentom okroglic Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Cassa». 13300

Prvovrstno kolo kupim. Detajlirane pismene ponudbe na naslov: Ravnatelj centralne vnovčevalnice Dolenjska cesta štev. 23. 13945

Posest

Manjše posestvo se vsled smrti proda. — Oddaljeno je 15 minut od kolodvora Brežice in obsoji iz pritlične zidane hiše, gospodarskega poslopja, vrta in 1 orala zemlje zraven hiše. Cena 55.000 Din. — Pojasnila daje Franjo Kos, Karlovac, Banija štev. 120. 13761

Majhno posestvo vse novo zidano, 15 minut od mesta in postaje, zelo ugodno proda Schneider, Devina, Slov. Bistrica. 13557

Tovarna v lepem mestu Slovenije, dobro vpeljano podjetje, s stalnim krogom odjemalcev, se takoj proda. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «500.000». — Uspešno posredovanje se honorira. 13353

Družabnik se išče ali se sprejme najemnik — eventuelno se proda pred 3 leti nanovo opremljena hiša za mešano trgovino, na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogoji. Pojasnila daje Franc Leskovšek v Kozjem. 13247

Za tovarn. podjetje se proda ali odda v najem poslopje v velikosti 480 m² s prostornim obzidanim dvoriščem — zraven kolodvora, tik železnice v Celju. — Naslov pove uprava «Jutra» 13845

Proda se hiša z dobro vpeljano trgovino na prometnem prostoru v Trbovljah, v ugodnem slučaju se da tudi v najem. Naslov pove uprava «Jutra» 13920

Enonadstropna hiša s 3 sobami, kuhinjo in pritiklinami, gospodarsko poslopje, velik vrt, se pod ugodnimi pogoji proda. — Stanovanje kupcu takoj na razpolago. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru 13921

Hiša v Mariboru Orožnova ulica št. 3, enonadstropna, z vrtom, se pod ugodnimi pogoji proda. — Pojasnila daje notar dr. Barle, Maribor, Aleksandrova ulica 14. 13917

Lokali

Trgovina meš. blaga na Štajerskem — na zelo prometnem kraju, se odda v najem ali proda z vsem inventarjem in blagom. — Naslov pove uprava «Jutra» 13798

Odda se, skupaj ali posamezno, več prisemno lekočih vinskih kleti na Celovški cesti štev. 43 s 15 sodi (ca. 350 hl) v dobrem stanju. — Dopise na: I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8. 13566

Stanovanja

Opremljena soba s posebnim vhodom in električno razsvetljavo, se odda s 1. julijem boljšemu gospodu. Naslov pove uprava «Jutra». 13971

Stanovanje za dve osebi, se dobi. Kje, pove upr. «Jutra». 13974

Zakonca brez otrok, išče prazno sobo ali stanovanje sobo in kuhinjo — za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe na upr. «Jutra» pod značko «Cena postranska». 13829

Trgovec brez otrok, išče stanovanje od 3—5 sob s pritiklinami. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Tegovec 6781». 13652

Opremljena soba velika, s posebnim vhodom, se odda s 1. julijem dvema gospodoma uradnikoma za ceno 500 Din. — Ogleda se lahko od 2.—3. ure pop. Naslov pove uprava «Jutra» 13529

Prazno sobo s kuhinjo, išče za 1. julij mlad zakonski par brez otrok v južnem delu mesta. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Južna lega». 12443

Čedna sobica se odda takoj gospoščini. Naslov pove uprava «Jutra» 13936

Zračno sobo čisto in priprosto, iščem s 15. julijem, če mogoče v pritličju ali I. nadstropju. Dopise na upravo «Jutra» pod «Stabilen in točen plačnik». 13932

Prijazna sobica se odda gospodu, ki ga čez dan ni doma. Naslov pove uprava «Jutra». 13957

Opremljena soba v sredini mesta, z električno razsvetljavo, se odda 2 gospodoma, event. s hrano. Naslov pove uprava «Jutra» 13961

Soba z 2 posteljama in posebnim vhodom, se takoj odda. — Naslov pove uprava «Jutra». 13910

Lepa zračna soba s predsobo, električno razsvetljavo, se takoj odda solidnemu gospodu, najraje častniku. Naslov pove upr. «Jutra». 13892

Trgovina dobro idoča, s prostim stanovanjem, v Mariboru, se zamenja za enako, event. se hiša odkupi — najraje v Ljubljani ali na Gorenjskem. Podrobne ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod značko «Zamenjava 31». 13904

Soba prazna ali opremljena, se takoj odda v Zeleni jami št. 132. 13925

Mirna gospodična išče snažno sobo s 1. julijem. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «J. G.» 13890

Kapital

Kot družabnik s kapitalom 50—100.000 Din se sprejme v dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom — s stanovanjem v hiši. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Sigurnost». 12721

Družabnik ali družabnica, se išče za dobro idoče podjetje ženske obrti, s kapitalom do 50.000 Din, event. tudi s sodelovanjem. Ponudbe pod šifro «Napredek» na upravništvo «Jutra». 13716

Amerikanec gentleman, mehanik, se sprejme kot kompanjon k brezkonkurenčni obrti. Dobi tudi stanovanje. Naslov v upravi «Jutra». 13943

Družabnik se išče ali se sprejme najemnik, eventuelno se proda pred 3 leti na novo opremljena hiša za mešano trgovino na križišču cest v prometnem trgu na deželi, pod ugodnimi pogoji. — Kje in pogoje pove Fr. Leskovšek v Kozjem. 13247

Dopisi

Mladenke! Biti v tujini, v deželi razkošja in biti osamljen, ali je to mogoče? Je in bo mogoče le toliko časa, dokler srce ne najde bitja, ki bi ga razumelo in sočutvovalo z njim. Gospodične, ki žele dopisovati, naj pošljejo dopise s sliko na naslov: Serbe 10, Cantine S. R. V. Annecy, Haute Savoire, La France. 13891

Dramski umetnik išče za umetniško turneje naobraženo gospodično, ki ima veselje do umetnosti in potovanja. Ponudbe s sliko na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Umetnost». 13916

Gospod Gruntar zglasite se v inseratnem oddelku «Jutra». 13958

«Prejel iz Celja» Dr. L. M. 13959

Živali

Policijske pse sprejema preizkušen zavod za dresuro in izšolanje. — Ponudbe na naslov: Viljem Zipser, Bled. 13564

Lovski pes jerebičar, dve leti star, se ceno proda. Vinca, Rudnik (Dolenjska cesta). 13946

Pes bernardinec mlad, ki sliši na ime Jaka, se je izgubil. Odda naj se ga proti nagradi v Florijanski ulici 40 (mesnica). 13956

Razno

Koncesijo za trgovino z mešanim blagom nudim podjetnemu kapitalistu v prometnem kraju Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Koncesija 213».

Vino dobro dalmatinsko in vedno sveži prigrizki, se dobe v novo zidanem salonu na dvorišču hotela «Tratnik» na Sv. Petra cesti št. 25. 13868

Brezplačno bi šla, ker nima kam čez počitnice, gojenka obrtne šole, k družini, ki bi pomagala pri šivanju ali pa k otrokom od 4—8 let. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Nima kam». 13642

Fotoaparat 13×18, se zamenja za moško kolo. Naslov pove uprava «Jutra». 13864

Inteligentna gospa univerzalno naobražena, s perfektnim znanjem srbohrvatskega, francoskega in nemškega jezika, vešča pianistinja in konservatorica, želi preživeti počitnice pri majhni rodbini v lepem in zdravem kraju. Dajala bi v zameno za stanovanje in hrano 2 uri na dan pouk. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «An pair». 13636

Pozor! Sl. občinstvo naj si ogleda veliko zalogo vseh vrst čevljev in sandal po najnižjih cenah — zajamčeno ročno delo iz najboljšega materijala, lastni izdelek. Ivan Čarman, Prešernova ulica štev. 9 (na dvorišču). 13948

Na hrano se sprejmeta dva gospoda po nizki ceni. Naslov pove uprava «Jutra». 13960

Izgubljeno

Zgubila se je rjava usnjata listnica s važnimi dokumenti na prostoru cirkusa Kludsky. — Pošten najditelj se prosi, da jo proti nagradi odda v upravi «Jutra». 13950

Fotografski aparat je bil v nedeljo dne 14. t. m. izgubljen na kolodvoru v Medvodah ali v vlaku, ki odhaja ob 20.45 uri v Ljubljano. Velikost 6×9 (Rollfilmapparat) v svetlerjavem usnjatem etuiju. — Pošten najditelj naj ga odda proti primerni nagradi na Rimski cesti št. 9/III, vrata št. 24. 13953

Meh. umetne vezenje oblek, bluz, perila zastorov, fino entlanje, predtiskanje **Matek, Ljubljana,** Dalmatinova ulica

Naprodaj 3392a

lepo gosposko posestvo

s stanovanjem 6 sob, veliko vežo, opremljeno z mnogo gospod. poslopji, 26 oralov zemlje, med tem 4½ orala vinograda, 8 oralov sadovnjaka, polja, gozd, travnik vse v najboljšem stanju pri izbornem donosu za Din 650.000·—. Vprašati: **Peitler, Limbuš pri Mariboru.**

6 vagonov

zaprtih po 15 ton čiste tovorne težine **se proda po jako ugodni ceni.** Vagoni so v brezhibnem stanju ter so na vpogled pri **Konzervni tovarni „Globus" d. d. na Vrhniki,** kamor je nasloviti ponudbe.

James Oliver Curwood: 13

Onstran pragozda

X.

K severu in zapadu, v smeri ljudi Žolte ptičke sta ubirala pot Roger in Pik po onem večeru. Potovala sta polagoma in oprezno, in Pik je dan na dan videl jasneje, kako previdna morata biti in kako se ogibljeta ljudi. Roger se ni smejal, niti ni pel, niti govoril glasno. Ogenj je vžgal Roger vedno le prav majhen, a mesto da bi divjačino streljal, ji je zvečer nastavljal zanke in je lovil ribe po potokih. Ponoči sta spala vselej na pol milje ali še dalje od mesta, kjer sta si bila skuhala skromno večerjo. A tudi med spanjem je bil Pik vedno pripravljen zbuditi se ob najtišjem zvoku kakega zgiba. Jedva je minila ena sama noč, da bi Pik ne bil iztrgal s tihim renčanjem svojega gospoda iz spanja in Roger je potem posluškoval s pištolo v roki in z napetim pogledom in sluhom.

Ali bi bil orožje uporabil, ako bi se policijski rdečesuknjarji nagloma pojavili; pa Mc Kay sam ni dobro vedel.

A hitel ni več tako dalje, odkar se je odločil, da pojde k ljudem Žolte ptičke. Le trudil se je predstavljati si vedno, da je Nada ž njim. In posrečilo se mu je to včasih tako, da je strmel celo Pik, kadar je opazoval svojega gospoda, kako se pogovarja z nekom, ki ga tu ni bilo.

Obenem je Roger Pika vzgajal. «Vse, kar diha, mora moriti — do gotove mere!» mu je Roger razlagal. «Toda greh je, ako moriš, kadar ne moraš. Vidiš to-le drevo z divjo trto, močno kakor zapestje, kako se ovija okoli debla kakor gad? Ta trta duši življeje v tem drevesu in drevo polagoma pogine. Toda trta dela le to, kar mora, da sama živi. Meni pa je drevo potrebnejše od trte, zato jo presekam. In zvečer bova jedla mlade jerebičke, ker morava jesti, da živiva. Razumeš?»

Spočetku je šlo Piku to dosti težko, a pazil je in njegovi možgani so delali naglo. V njegovi misli se je počasi utrjala predstava, da je zločin ubijati ptičke po gnezdih. Začel je razumevati, da je sramotno, napadati slabejšega, nego je sam, ako nima povoda za naskok. Vselej je čakal migljaj svojega gospoda v tej smeri. Snežni zajci, mladi in napol dorasli, so bili meseca avgusta nenavadno krotki in lahko bi jih bil mnogo pogubil. Ali če mu Roger ni dal znaka ali če ni imel gladu, se sploh ni zmenil za zajce in je hodil mirno dalje.

Ta doba Pikove vzgoje je Rogerja silno zanimala.

Filozofija tega proskribiranca ni obtičala na sebičnem «človek je edino razumno in razumevajoče bitje» po načinu ozkosrčnih vedežev prirode. Bil je presvedčen, da Pik nima le možganov in še česa, nego da ima tudi sposobnost misliti. In zdaj mu je pomagal razviti to sposobnost. To ga je veselilo in priklepalo.

Ako ni spal, potoval ali poučeval Pika, pa je Roger čital svoje čudne, male, rdeče knjižice, ki si jih je «izposodil» takrat s poštnih saní.

Tako sta šla dalje, dan na dan k Wollastonovem jezeru — v kraj Žolte ptičke in njenih ljudi.

Bilo je spočetka septembra, ko sta prekoračila Geikie in dospela do zapadnega brega jezera. Prve zlate sence so začele zoreti po brezah in šepetavi dih jeseni je šelestil po vrhovih trepetlik. Topoli so žolteli, jerebike so rdele v krvavih plodovih in v hladnih, vlažnih goščah se je bahal divji ribiz s svojimi steklenimi črnimi jagodami. Nastala je doba, ki jo je imel Roger najrajši. Dnovi so bili še topli, ponoči pa je nekaj strujilo po zraku, kar je vzpodbujalo kri k hitrejšemu toku, in Pik je opazil v glasovih zveri nov, oster prizvok.

Zopet je volk zavijal ponoči, gosjak je pozabil na bol svoje ljubezni ter je klical s svojim hripavim glasom k mesecu. Veliki zajci niso bili več krotki, nego oprezni in plašni, a sove so se skrile globlje v gozdno temo in so postale premetenejše.

Roger je vedel, da se ljudje, gospodarji divjine, vračajo z vseh kupčijskih postaj v svoje koče in k svojim pastem, ter je nadaljeval svojo pot tem previdneje. In potujoč tako dalje in zroč na dim iz dimnikov ter poslušajoč različne zvoke, je pričel misliti na to, kakšne izpremembe so po petero letih nastale med ljudmi Žolte ptičke. Morda jih je zadela nova nesreča, daljša zima gladu in umiranja... Morda je končno Žolta ptička že mrtva?

Tri dni sta počasi stopala po razklanem nabrežju Wzelastonskega jezera in zla slutnja ju je morila, ko sta dospela do mest, kjer so Indijanci navadno ribarili. Bila so opuščena, ker povsod so bili sledovi črnih medvedov, in Pik je zasledil dvoje teh zveri, velikih in smelih, ki sta po nabrežju iskali ribjih odpadkov.

Uro pred zatonom sta dospela Roger in Pik do roba ploščatega brega, kjer so se indijanski otroci igrali po belem pesku.

Med otroci je bila neka žena, ki se je igrala in smejala ž njimi. Bila je visoke, vitke rasti, v krilu iz mehke srčnje kože, sezajočem ji le malo preko kolen, in z dvema blesteče črnima kitama, ki sta vihrali kakor dvoje trakov, kadar je tekla. In tekla je zopet, ko sta jo zagledala, tekla pred zasledujočimi jo otroci. Ko pa se je obrnila in se jima približala, je osupla vzniknila. Pik je opazil njen prestrašeni obraz in njene razrogačene črne oči.

V tem trenotku jo je poklical Roger:

«Žolta ptička!»

Pristopil je k nji in strmel, kako malo so se poznala na nji minula leta. Žolta ptička mu je podala obe roki in obraz ji je žarel iskrene radosti in sreče. Pik je ugibal, kaj pomenja vse to in je ogledoval pozorno kopico majhnih indijanskih otrok rjavih obrazov, ki so se gnetli okoli njega.

Neko dekle je stopilo iz gošče vrb za njimi. Bilo je, kakor bi prišla še ena Žolta ptička — iste vitke, mične rasti, istih žarečih oči, a nekaj mlajša od Nade.

Pik je videl prvič Solnčni oblak, hčerko Žolte ptičke. In v istem trenotku je imel rad Žolto ptičko, kakor bi v tej ženski nekaj budilo v njem, posebno zaupanje in vdanost. Žolta ptička je zaklicala in dekle je stopilo k svoji materi, a Roger ga je stisnil v naročje ter poljubil na rdeče ustnice, ki jih je dvignilo k njemu. Nato so hiteli vsi trije po bregu k ribarskemu taboru ter so pred njimi tekli otroci, da razglase radostno novico.

Doslej še ni slišal Pik iz človeškega grla takega glasu, kakor je prišel iz ust Vitkega srnjaka, moža Žolte ptičke in glavarja rodu, ko je pozdravljal Rogerja Mc Kaya. Ta glas je bil sličen davnemu bojnemu kriku divjaka, in kar je sledilo v tej noči, je razburjalo Pika, kakor doslej še nič v življenju.

Užgali so velike ognje iz naplavljenega lesa pa prepevali, plesali, se smejali in jedli med brezkončnim lajanjem petdesetorice siwaških psov.

Pik ni imel rad teh psov, a stepel se ni ž njimi, ker ga je ljubezen do Solnčnega oblaka silila, čepeti čim bliže njeni mali, rjavi roki.

Te noči v zarji velikega ognja pred tepee Vitkega srnjaka je čutilo Rogerjevo srce srečo, ki je že dolgo ni poznal. Rad je gledal Žolto ptičko; teh pet let je ni izpremenilo, oči so ji bile jasne kot zvezde, zobje kot mleko in rdečica je plala še vedno po njenem obrazu prav tako, kakor na licih Solnčnega oblaka. In vse to je izražalo v tej divjini, da je srečna in brez skrbi.

Rad je gledal tudi Solnčni oblak, ki je imela vso to posebno, odlično krasoto divje cvetke, kakršno svečavamo včasih pri rodovih severnih Cree.

Hipotekarna banka
jugoslovanskih hranilnic
Brzojavi Hipotekarna **v Ljubljani** Telefon 173
(prej Kranjska deželna banka)
izvršuje vse bančne posle in transakcije
Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju
ter daje vsakovrstne kredite in predujme. Nakup in prodaja valut in deviz.
58 a

Profesor dr. Al. Zalokar
(Tavčarjeva ulica 1)
zopet redno ordinira.

Industrija umjetnog cvijeća
u jednom od najvećih gradova Jugoslavije, postoji već 20 godina, sa velikim krugom mušterija i velikim skladiščem robe, na veliko i na malo,
prodaje se radi bolesti vlasnika.
Upiti pod „Cviječe II-378" na **Interreklam** d. d. oglasni zavod. Zagreb I-78. 3399a

Skoraj 40 milijonov Din
razdeli Državna razredna loterija na dobitkih pri X. kolu, ki pričenja 13. julija.
Vsaka tretja srečka dobi.
Z eno srečko je mogoč dobitek
poldrugi milijon Din
X. kolo Drž. razredne loterije traja 5 mesecev od julija do novembra ter je razdeljeno na 5 razredov.
Zrebanje za I. razred se vrši dne 13. in 14. julija t. l.
Cela srečka stane 80 Din, polovična 40 Din, četrtinska 20 Din.
Pišite takoj ali sporočite ustmeno
Zadružni hranilnici
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19,
ki Vam je z vsemi informacijami na razpolago ter Vam srečke proti položitvi cene takoj dopošlje.

Razpis.
Načelstvo „HERA" stavbne registr. zadruge z o. z. v Ljubljani razpisuje
oddajo stavbnih, tesarskih, krovskih in ostalih del
z dobavo materijala za napravo eno-dvodružinskih hiš. — Načrti, proračuni, splošni in podrobni pogoji so na vpogled, oziroma se dobe proti povračilu stroškov v zadružnem lokalu v Ljubljani na Kette-Murnovi (prej Sv. Martina) cesti št. 3 v dneh 20., 22. in 23. junija med 14. in 19. uro.
3390a **Načelstvo.**

Veliko zagrebačko tekstilno poduzeće
traži dobro uvedenog 3398a
putnika
uz proviziju za Sloveniju. Ponude sa oznakom reference slati na **„Interreklam d. d.", Zagreb,** I-78 pod šifrom „Tekstil II-369".

„Hotel Riviera"
Selce kod Crikvenice.
Sa velikom terasom na moru tik kupališta. — Prvorazredna kuhinja, 60 lijepih soba na razpolaganje, najniže cijene.
Preporuča se vlasnik
244-a **P. Strinović.**

Velika tvornica
u Zagrebu, 4 godine postojeća, jedina specijalna tvornica za sve Balkanske zemlje, sa najmodernijim strojevima, u punom pogonu i najbolje uvedena sa exportom u Italiju, Bugarsku, procijenjena na Din 12,000.000·—, traži radi bolesti vlasnika kompanjona ili eventualno i kupca. Upitati pod „Tvornica II-378" na Interreklam d. d. oglasni zavod, Zagreb I-78. 3397-a

Prevodna literatura
v založbi
Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Anatole France-Debeljak, **Pingvinski otok.** Broš. Din 18.—, vez. Din 24.—, poštn. Din 1.50
Andrejev-Vidmar, **Plat zvona.** Broš. Din 14.—, vez. Din 20.—, poštn. Din 1.50
Andrejev-Vidmar, **Povest o sedmih obešenih.** Broš. Din 16.—, vez. Din 22.—, poštn. Din 1.50.
Barbusse-Debeljak, **Ogenj.** Broš. Din 30.—, vez. Din 38.—, poštn. Din 2.50
Bartošek, **Moderna družba in cerkev.** Din 5.—, pošt. 50 p.
Cervantes-Šorli, **Tri novele.** Broš. Din 10.—, vez. Din 16.—, poštn. 1.25.
Vl. Ćorović, **Rasa in vera v srbski prošlosti.** Broš. Din 7.—, poštn. 50 p več.
Coster-Debeljak, **Ulenspiegel.** Roman. Broš. Din 60.—, vez. Din 70.—, poštn. Din 3.—
A. Čehov, **Sosedje in druge novele.** Broš. Din 10.—, vez. Din 16.—, poštn. Din 1.25.
Čika Jova Zmaj - Gradnik, **Kalamandrija.** Otroške pesmi. Vez. Din 12.—, poštn. Din 1.—.
Čika Jova Zmaj - Gradnik, **Pisani oblaki.** Vez. 14.—, poštn. Din 1.
Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. Din 7.—, poštn. Din 1.25.
Dostojevski-Levstik, **Besi.** Roman. Broš. Din 40.—, vez. Din 52.—, poštn. Din 4.—.
Filip Dominik - Bradač, **Kako so se vragi ženili.** S slikami. Broš. Din 35.—, vez. Din 35.—, poštn. 1.50.
Fogazzaro-Budal, **Svetnik.** Broš. Din 64.—, vez. Din 72.—, pošt. Din 2.50.
Goncourt-Buddi, **Dekle Eliza.** Roman. Broš. Din 12.—, vez. Din 18.—, poštn. Din 1.25.
Hobhouse, **Liberalizem.** Din 30.—, poštn. Din 1.50.
Hurban Vajanski-Fr. Albrecht, **Leteče sence.** Broš. Din 22.—, vez. Din 28.—, poštn. Din 1.50.
Ibsen-Mole, **Gospa z morja.** Broš. Din 18.—, vez. Din 24.—, poštn. Din 1.75.
Nejedly, **Smetana.** Broš. Din 30.—, pošin. Din 1—.
Nušić-Govekar, **Navaden človek.** Šala v treh dejanjih. 10 oseb. Din 7.—, poštn. 75 p.
Nušič-Govekar, **Narodni poslanec.** Komedija. Broš. 18.—, poštn. 75 p.
Petrovič, **Ploha.** Vesela vaška igra v treh dejanjih. 8 oseb. Din 11.—, poštn. 75 p.
Puškin-Prijatelj, **Kapetanova hči.** Povest. Broš. Din 24.—, vez. Din 29.—, poštn. Din 1.25
Schönherr-Skrbinšek, **Zemlja.** Komedija v 3 dejanjih. Broš. Din 15.—, poštn. 75 p.
Shakespearjeva dramatična dela. Prevel Oton Župančič.
Sen kresne noči. Broš. Din 15.—, vez. Din 21.—, poštn. Din 1.25.
Macbeth. Žaloigra. Broš. Din 15.—, vez. Din 21.—, poštn. Din 1.25
Othello. Žaloigra. Broš. Din 23.—, vez. Din 29.—, poštn. Din 1.25.
Sienkiewicz-R. Molè, **Z ognjem in mečem.** Roman. Broš. Din 106.—, vez. Din 120.—, poštn. Din 5.50.
Sienkiewicz-R. Molè, **Potop.** Roman. (Izhaja v snopičih.)
Stojanović, **Kumanovska bitka.** Broš. Din 30.—, poštn. Din 1.—.
Stříbrný-Glonar, **Simon Gregorčič.** Broš. Din 15.—, vez. Din 18.—, poštn. Din 1.50.
Strug-Mazi, **Jutri.** Broš. Din 12.—, vez. Din 18.—, poštn. Din 1.50.
Svoboda-Govekar, **Poslednji mož.** Broš. Din 14.—, poštn. 75 p.
Štolba-Govekar, **Stari grehi.** Veseloigra v treh dejanjih. 9 oseb. Din 8.—, poštn. 75 p.
Thoma, **Lokalna železnica.** Komedija v treh dejanjih. 15 oseb. Din 13.—, poštn. 75 p.
Zeyer-Bradač, **Tri legende o razpelu.** Din 20.—, poštn. Din 1.25 p.

Vse tu navedene knjige razpošilja
Knjigarna TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani
Prešernova ulica štev. 54.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Velenjski premog
po izredno nizkih cenah
dobavljata:
Direkcija državnega rudnika Velenje
in glavni razpečevalec:
Prometni zavod za premog, Ljubljana
(isti tudi potom posrednika tvrdke
Oswatitsch & Dejak, Celje).
Na zalogi tudi velika množina
zidne opeke.

Dostojevski:
„Besi"
Broš. Din 40, vezana Din 52 brez poštnine. Roman v treh delih, preložil Vladimir Levstik se dobi v knjigarni „Tiskovne zadruge" v Ljubljani, Prešernova ul. 54. (Nasproti glavne pošte.)

«Jutrov» roman
LUCIFER
katerega skozinskos napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljaji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju s interesantnim razmotrivanjem vsak hip presenečenja, ki mu le sledi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi «Jutra» v Ljubljani.
Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za domače knjižnice.
Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!
Vezana stane .... 55 Din
Broširana pa .... 45 Din